

- b) ima pravo upravljanja poslovnim i finansijskim politikama pravne osobe na temelju ovlaštenja iz statuta, sporazuma ili drugog pravnog posla;
- c) ima izravno i/ili neizravno preovlađujući utjecaj na vođenje poslova i donošenje odluka.

GLAVA II. VRIJEDNOSNI PAPIRI

Članak 4.

Vodenje, čuvanje i prijenos vrijednosnih papira

- (1) Vrijednosni papir je u nematerijaliziranom obliku i vodi se, čuva i prenosi kao elektronički zapis na računu vrijednosnih papira u informacijskom sustavu Registra.
- (2) Vrijednosni papiri koji unutar iste vrste i klase daju ista prava u pravnom prometu su zamjenjivi bez ograničenja, tako da bilo koja obveza može biti ispunjena prijenosom bilo kojeg vrijednosnog papira iste vrste i klase, a povjeritelj ne može potraživati pojedinačno određene vrijednosne papire.

Članak 5.

Račun i prava iz vrijednosnog papira

- (1) Račun vrijednosnih papira može glasiti na jednu osobu, na više osoba koje mogu biti vlasnici, odnosno suvlasnici nematerijaliziranih vrijednosnih papira (zajednički račun) i na banku skrbnika, sukladno odredbama ovoga Zakona, općim aktima Komisije i Registra.
- (2) Prava iz vrijednosnog papira pripadaju njegovom vlasniku, ukoliko nisu prenesena na drugu osobu sukladno Zakonu.

Članak 6.

Vrste vrijednosnih papira

- (1) Vrijednosnim papirima, u smislu ovoga Zakona, smatraju se dugoročni i kratkoročni vrijednosni papiri izdani u seriji.
- (2) Kratkoročni vrijednosni papiri su vrijednosni papiri s rokom dospijeca do godinu dana.
- (3) Dugoročni vrijednosni papiri su dionice i obveznice.
- (4) Kratkoročni vrijednosni papiri su: varanti, blagajnički i komercijalni zapisi, trezorski zapisi i certifikati o depozitu.
- (5) Vrijednosni papiri izdani u seriji su vrijednosni papiri istog izdavalca, izdani istodobno i koji daju ista prava.
- (6) Vrijednosni papiri glase na ime.
- (7) Zakonom i općim aktima Komisije mogu se odrediti i druge vrste vrijednosnih papira.

Članak 7.

Obilježja pojedinih vrijednosnih papira

- (1) Dionica je vlasnički vrijednosni papir kojeg izdaje dioničko ili drugo društvo, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak gospodarskih društava i odredbama ovoga Zakona. Dionice iste klase sadrže ista prava i kada su izdane u različitim serijama.
- (2) Obveznica je dužnički vrijednosni papir koji imatelju daje pravo na naplatu glavnice i kamata, odnosno drugih prihoda sukladno zakonu, odnosno odlukom o izdavanju. Obveznice se mogu izdati prema: načinu osiguranja prava iz obveznice, roku dospijeca obveze izdavalca, načinu ostvarivanja prava na kamatu, prinosu, načinu ostvarivanja prava na povrat nominalnog iznosa i prema posebnim pravima iz obveznice.
- (3) Varant za kupnju dionica ili obveznica je vrijednosni papir koji imatelju daje pravo na kupnju dionica, odnosno obveznica budućih izdavanja izdavalca varanta određenog dana odnosno u određenom razdoblju, po unaprijed određenoj ili određivoj cijeni.
- (4) Varant izdaje pravna osoba koje može biti izdavatelj dionica odnosno obveznica.
- (5) Blagajnički i komercijalni zapisi su dužnički vrijednosni papiri koji se izdaju radi prikupljanja novčanih sredstava i koji zakonitom imatelju daju pravo da mu izdavatelj isplati u roku dospijeca određeni novčani iznos s kamatom. Blagajnički zapis mogu izdati banke i druge finansijske organizacije, a komercijalni zapisi druge pravne osobe sukladno zakonu.

- (6) Trezorski zapis je dužnički vrijednosni papir koji može izdavati Federacija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), kanton, grad i općina u Federaciji, kao i druge razine vlasti u Bosni i Hercegovini, ako je tako predviđeno njihovim propisima i koji zakonitom imatelju daje pravo da mu izdavatelj isplati u roku dospijeca određeni novčani iznos s kamatom.
- (7) Certifikat o depozitu je dužnički vrijednosni papir kojim se izdavatelj obvezuje da će zakonitom imatelju certifikata u određenom roku isplatiti iznos deponiranih novčanih sredstava s pripadajućom kamatom.
- (8) Certifikat o depozitu mogu izdavati banke i druge finansijske organizacije.

Članak 8.

Obvezni sastojci vrijednosnog papira

Obvezni sastojci vrijednosnog papira su:

- a) naziv vrste vrijednosnog papira;
- b) oznaka klase vrijednosnog papira i redni broj izdavanja;
- c) oznaka vrijednosnog papira u Registru;
- d) ISIN broj vrijednosnog papira, odnosno druga brojčana oznaka do uvođenja ISIN broja;
- e) naziv, sjedište i adresa izdavalca vrijednosnog papira, jedinstveni identifikacijski broj odnosno druga oznaka i registarski broj u registru izdavalca vrijednosnih papira kod Komisije;
- f) nominalni iznos na koji glasi vrijednosni papir;
- g) ukupna nominalna vrijednost cijelog izdanja;
- h) podaci o vlasniku vrijednosnog papira i to: naziv, sjedište i jedinstveni identifikacijski broj pravne osobe ili ime i prezime i jedinstveni matični broj fizičke osobe, odnosno identifikacijski broj za strane fizičke i pravne osobe;
- i) obveze izdavalca i prava vlasnika vrijednosnih papira i način njihovog ostvarivanja;
- j) mjesto i datum izdavanja vrijednosnog papira;
- k) imena osoba ovlaštenih za zastupanje izdavalca;
- l) drugi elementi određeni posebnim zakonom ili općim aktima Komisije.

Članak 9.

Pravo vlasništva

- (1) Pravo vlasništva na vrijednosnom papiru stječe se upisom vrijednosnog papira kod Registra na račun vlasnika vrijednosnog papira. Osnova za stjecanje i prijenos vlasništva je pravni posao, odluke vezane za izdavanje vrijednosnih papira, odluka suda, drugog mjerodavnog tijela i zakon.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kod preuzimanja dioničkog društva, smatra se da je obveznik provođenja tendera stekao dionice na dan zaključenja pravnog posla kojim je nastala obveza provođenja tendera po posebnom zakonu.
- (3) Prava iz vrijednosnog papira stječu se, ograničavaju ili prestaju odgovarajućim upisom kod Registra, a osnova za stjecanje i ograničenje prava iz vrijednosnog papira je pravni posao, odluka suda ili drugog mjerodavnog tijela, zakon i drugi propis, odnosno opći akt izdavalca, kada je to predviđeno zakonom.

Članak 10.

Pravo vlasništva i prijenos vrijednosnih papira

- (1) Promet vrijednosnih papira je slobodan.
- (2) Promet vrijednosnih papira može biti ograničen zakonom ili općim aktom Komisije, s tim da promet može ograničiti i izdavatelj, u slučajevima predviđenim zakonom, i vlasnik vrijednosnog papira u korist treće osobe.
- (3) Zabrana prijenosa može biti određena odlukom suda i drugog mjerodavnog tijela, kao i Komisije u slučajevima predviđenim zakonom i općim aktima Komisije.

Članak 11.

Prava trećih osoba na vrijednosnom papiru

Na vrijednosnom papiru treće osobe mogu steći:

- a) založno pravo;
- b) pravo plodouživanja;
- c) pravo otkupa; i
- d) pravo preče kupnje.

Članak 12.

Založno pravo

- (1) Na vrijednosnom papiru može se zasnovati samo jedno založno pravo.
- (2) Zalogoprimaltelju koji je osiguran založnim pravom na vrijednosnom papiru ne pripadaju prava iz vrijednosnog papira, ako nije drukčije ugovoreno.
- (3) Založno pravo se ne može opteretiti podzalogom.

Članak 13.

Kašnjenje zalagodavatelja

- (1) Kada zalagodavatelj padne u zakašnjenje odnosno ne ispuni tražbinu koju je osigurao zalogom na vrijednosnom papiru s kojim se prometuje na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu, zalogoprimaltelj može prodati založene vrijednosne papire na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu po proteku roka od osam dana od dana prijama upozorenja dužnika, po cijeni koja je najpovoljnija za zalagodavatelja, pod uvjetom da je to predviđeno ugovorom kojim se vrijednosni papiri daju u zalog i da je taj ugovor sačinjen u formi notarski obrađene isprave.
- (2) Upozorenje mora biti poslano preporučenom pošiljkom.
- (3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka sredstva od prodaje vrijednosnih papira, izuzev troškova transakcije, prenose se na poseban račun notara, iz kojih sredstava se vrši namirenje sukladno članku 190. stavak 1. Zakona o ovršnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/03).

Članak 14.

Nalog za prodaju založenih vrijednosnih papira

- (1) U slučaju iz članka 13. ovoga Zakona, zalogoprimaltelj ovlaštenom sudioniku na tržištu vrijednosnih papira mora uz nalog za prodaju vrijednosnih papira priložiti ugovor, kopiju obavijesti i dokaz iz pošte o slanju na ime i adresu iz stavka 1. ovoga članka.
- (2) Istodobno s prijenosom vrijednosnih papira zbog ispunjenja obveze i prodaje vrijednosnih papira vrši se brisanje založnog prava.

Članak 15.

Plodouživanje

- (1) Plodouživanje na vrijednosnom papiru je pravo treće osobe na isplatu dividende, odnosno drugog prava iz vrijednosnog papira.
- (2) Kada je plodouživatelj fizička osoba plodouživanje prestaje smrću plodouživatelja, ako pravnim poslom nije određen kraći rok za trajanje plodouživanja.
- (3) U slučaju da je plodouživatelj pravna osoba, pravnim poslom mora biti određen rok trajanja plodouživanja, koji ne može biti dulji od 30 godina, a ukoliko pravnim poslom nije određen rok plodouživanja ili je određen dulji rok od 30 godina, plodouživanje prestaje protekom 30 godina.
- (4) Plodouživanje prestaje i prije proteka roka u slučaju prestanka pravne osobe plodouživatelja.

Članak 16.

Pravo otkupa

- (1) Pravo otkupa je jednostrano ovlaštenje koje se stječe zaključenjem ugovora o kupoprodaji vrijednosnih papira između vlasnika vrijednosnih papira, banke kao prodavatelja, i imatelja prava otkupa kao kupca predmetnih vrijednosnih papira, za određenu cijenu na određeni dan ili u određenom vremenskom razdoblju, s tim da rok za ostvarenje otkupa ne može biti dulji od trajanja prava na otkup.

- (2) Uvjet za pravovaljanost ugovora iz stavka 1. ovoga članka je da sadrži ovjeru potpisa ugovornih strana sukladno zakonu.
- (3) Imatelj prava otkupa preporučenom poštanskom pošiljkom obavještava vlasnika vrijednosnih papira da vrijednosne papire kupuje po cijeni i u roku određenom ugovorom koji je bio temelj za stjecanje prava otkupa.
- (4) Istodobno s izjavom iz stavka 3. ovoga članka imatelj prava otkupa dužan je platiti cijenu kupnje za vrijednosne papire ili je položiti kod suda ili notara.
- (5) Pravo otkupa nije prenosivo pravnim poslom među živima.

Članak 17.

Pravo preče kupnje

- (1) U slučaju ustanovljenog prava preče kupnje vlasnik vrijednosnih papira dužan je imatelja ovoga prava obavijestiti o namjeravanoj prodaji vrijednosnih papira i istodobno mu ponuditi da ih kupi po istoj cijeni.
- (2) Pravo preče kupnje ne može se ustanoviti na vrijednosnim papirima iz članka 179. st. 1. i 2. ovoga Zakona, izuzev u slučajevima određenim tim člankom.

Članak 18.

Opći akt Komisije

Komisija bliže uređuje način zaključenja i obvezne elemente pravnih poslova iz čl. od 15. do 17. ovoga Zakona.

Članak 19.

Registar izdavatelja

Komisija vodi registar izdavatelja vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: registar izdavatelja) u koji upisuje, pored podataka određenih drugim zakonom, i podatke o izdavatelju i izdavanju, osnovnim podacima o vrijednosnim papirima i temeljnom kapitalu.

Članak 20.

Pravne posljedice upisa u registre

Podaci o temeljnom kapitalu izdavatelja postaju pravovaljani danom upisa u registar izdavatelja, a podaci o vrijednosnom papiru postaju pravovaljani i proizvode učinak prema trećim osobama danom odgovarajućeg upisa kod Registra, osim u slučaju iz članka 9. stavak 2. ovoga Zakona.

Članak 21.

Obveza izdavatelja

- (1) Izdavatelj je dužan podnijeti Registru nalog za registriranje vrijednosnog papira, u roku od sedam dana od dana prijama rješenja o upisu u registar izdavatelja kod Komisije, sukladno odredbama ovoga Zakona i propisima Komisije.
- (2) Pored naloga za registriranje vrijednosnih papira iz stavka 1. ovoga članka, izdavatelj je dužan dati i druge naloge odnosno obavijestiti Registar, sukladno općim aktima Registra, i o svim promjenama koje se odnose na vrijednosne papire i ostvarivanje prava iz vrijednosnih papira, najkasnije u roku od sedam dana od dana nastanka tih promjena, odnosno prijama rješenja ili odluke mjerodavnog tijela, ako je promjena nastala na osnovi tog rješenja odnosno odluke.

GLAVA III. IZDAVANJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA

ODJELJAK A) - OPĆE ODREDBE

Članak 22.

Izdavatelj

Izdavatelj vrijednosnih papira može biti pravna osoba, sukladno zakonu, te Federacija, kanton, grad i općina u Federaciji, kao i druga razina vlasti u Bosni i Hercegovini, ako je tako predviđeno njihovim propisima.

Članak 23.

Ograničenja (opće odredbe)

- (1) Odlukom o izdavanju vrijednosnih papira ne može se ograničiti pravo kupnje vrijednosnih papira bilo kojoj osobi, ako to pravo nije ograničeno zakonom, niti se može davati prednost bilo kojoj osobi.

- (2) Pravo preče kupnje novih dionica radi zadržavanja postotka sudjelovanja u ukupnom broju dionica izdavatelja kojeg su dioničari imali na dan donošenja odluke o novom izdavanju, može se isključiti samo na način i pod uvjetima određenim zakonom.
- (3) Uplata vrijednosnih papira može se vršiti u novcu ili unošenjem stvari i prava izraženih u novčanoj vrijednosti.
- (4) Uplata vrijednosnih papira ne može se vršiti putem kompenzacije, cesije ili drugim vrstama vrijednosnih papira.

Članak 24.

Ograničenja kod izdavanja obveznica

- (1) Izdavanje obveznica ne može biti ograničeno na postojeće vlasnike vrijednosnih papira izdavatelja niti na povezane osobe s izdavateljem.
- (2) Obujam izdanja obveznica kod gospodarskih društava ne može prelaziti visinu temeljnog kapitala na dan donošenja odluke o izdavanju.

ODJELJAK B) - IZDAVANJE JAVNOM PONUDOM

1) Provođenje izdavanja

Članak 25.

Radnje u izdavanju

- (1) Izdavanje javnom ponudom provodi se na temelju javnog poziva za upis i uplatu vrijednosnih papira.
- (2) Izdavatelj obavlja javno izdavanje putem burze u slučajevima i na način koji propiše Komisija.
- (3) Postupak izdavanja javnom ponudom vrijednosnih papira obuhvaća:
 - a) donošenje odluke o izdavanju;
 - b) zaključivanje ugovora između izdavatelja i banke koja obavlja poslove depozitara sa svrhom otvaranja privremenog računa za deponiranje uplata po osnovi kupnje vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: banka depozitar);
 - c) zaključenje ugovora između izdavatelja i Registra, ako nije ranije zaključen;
 - d) podnošenje zahtjeva Komisiji radi dobivanja odobrenja za izdavanje;
 - e) donošenje rješenja po zahtjevu izdavatelja;
 - f) objavljivanje prospekta i javnog poziva za upis i uplatu vrijednosnih papira;
 - g) upis i uplatu vrijednosnih papira;
 - h) utvrđivanje i objavljivanje rezultata izdavanja;
 - i) upis uspjelog izdavanja u registar izdavatelja kod Komisije i upis vrijednosnih papira na račune kupaca kod Registra.
- (4) Izdavanje javnom ponudom dužničkih vrijednosnih papira može se provesti kontinuirano ili u tranšama.

Članak 26.

Odluka o izdavanju

- (1) Odluka o izdavanju javnom ponudom vrijednosnih papira obvezno sadrži:
 - a) puni naziv i adresu izdavatelja;
 - b) naziv tijela koje je donijelo odluku;
 - c) datum usvajanja odluke o izdavanju;
 - d) ciljeve investiranja, način korištenja sredstava koja će se pribaviti izdavanjem i očekivane učinke investiranja;
 - e) vrstu izdavanja;
 - f) redni broj izdavanja, oznaku vrste i klase vrijednosnih papira;
 - g) broj i nominalnu vrijednost vrijednosnih papira kao i ukupnu vrijednost izdavanja;
 - h) dospjeće i visinu kamate, način i rokove za njenu isplatu (u slučaju izdavanja dužničkih vrijednosnih papira);
 - i) ukupan broj i vrijednost do sada izdanih vrijednosnih papira iste klase i iznos registriranog temeljnog kapitala;
 - j) prava i ograničenja prava sadržanih u vrijednosnim papirima;

- k) nositelje, rok i način korištenja prava preče kupnje, ako se izdavanje vrši uz takvo pravo;
 - l) prodajnu cijenu ili način njenog utvrđivanja i opis načina rasporeda vrijednosnih papira ako ih bude upisano više od količine koja se izdaje;
 - m) vrijeme početka i okončanja upisa i uplate i popis mjesta za upis i uplatu;
 - n) kriterij uspješnosti izdavanja;
 - o) naznaku o zadržanom pravu izdavatelja na odustajanje od javne ponude vrijednosnih papira prije protoka utvrđenog roka za njihov upis i uplatu, uz naznaku razloga na osnovi kojih može odustati;
 - p) ime, prezime i funkciju ovlaštenih osoba izdavatelja za provođenje izdavanja vrijednosnih papira;
 - q) druge elemente sukladno općim aktima Komisije.
- (2) Osnivački akt dioničkog društva predstavlja i odluku o prvom izdavanju dionica.

Članak 27.

Izdavanje Federacije i drugih razina vlasti

- (1) Izdavanje javnom ponudom vrijednosnih papira čiji je izdavatelj Federacija vrši se na temelju posebnog zakona.
- (2) Izdavanje javnom ponudom vrijednosnih papira čiji je izdavatelj kanton, grad i općina u Federaciji vrši se na temelju odluke mjerodavnog tijela, sukladno odredbama ovog i drugih zakona.

Članak 28.

Ovlaštenja i obveze depozitara

- (1) Upis i uplata vrijednosnih papira vrši se kod banke depozitara, na temelju ugovora zaključenog s izdavateljem.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, upis vrijednosnih papira kod izdavanja javnom ponudom koja se obavlja putem burze vrši se kod ovlaštenog sudionika na tržištu vrijednosnih papira davanjem naloga za kupnju vrijednosnih papira, a uplate se vrše kod banke depozitara sudionika na tržištu vrijednosnih papira.
- (3) U slučaju izdavanja vrijednosnih papira unosom stvari i prava, ugovorom iz stavka 1. ovoga članka regulirat će se, sukladno općem aktu Komisije, preuzimanje dokaza o vlasništvu nad stvarima i pravima koje su predmet unosa, kao i činjenice o kojima je banka dužna voditi računa, kao što su pravna identifikacija stvari, vlasništvo, tereti na stvarima, sporovima u svezi predmeta uloga i dr. sukladno općem aktu Komisije.

2) Zahtjev za odobrenje izdavanja

Članak 29.

Podnošenje zahtjeva i prilozi

- (1) Izdavatelj vrijednosnih papira podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje izdavanja javnom ponudom vrijednosnih papira, najkasnije u roku od 90 dana od dana donošenja odluke o izdavanju.
- (2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se Komisiji najmanje 60 dana prije dana određenog odlukom izdavatelja, za početak upisa i uplate vrijednosnih papira.
- (3) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka prilaže se sljedeća dokumentacija:
 - a) odluka o izdavanju;
 - b) statut;
 - c) rješenje suda o upisu izdavatelja u registar društava, za izdavatelje koji podliježu obvezi upisa u registar društava;
 - d) ugovor između izdavatelja i banke depozitara o otvaranju računa za deponiranje uplata;
 - e) ugovor između izdavatelja i Registra;
 - f) financijska i revizijska izvješća, sukladno općim aktima Komisije;
 - g) prijedlog prospekta za izdavanje vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: prospekt);
 - h) dokaz o uplati naknade za rješavanje zahtjeva za odobrenje izdavanja vrijednosnih papira;

- i) mišljenje ili suglasnost tijela mjerodavnog za nadzor poslovanja finansijskih organizacija, ako je izdavatelj finansijska organizacija; i
- j) drugo, na traženje Komisije.

Članak 30.

Rješavanje po zahtjevu

- (1) Ukoliko uz zahtjev za odobrenje izdavanja vrijednosnih papira nije podnesena dokumentacija sukladno članku 29. ovoga Zakona, Komisija donosi zaključak o nedostacima koje je podnositelj zahtjeva dužan otkloniti najdulje u roku od 30 dana od dana prijama zaključka.
- (2) Komisija će odbiti zahtjev za izdavanje javnom ponudom vrijednosnih papira ako:
 - a) utvrdi da podaci u zahtjevu i dokumenti priloženi uz zahtjev nisu potpuni ili nisu sukladni zakonu i općim aktima Komisije;
 - b) utvrdi da izdavatelj prikuplja kapital za neku drugu osobu s ciljem izbjegavanja da se ta osoba pojavi kao izdavatelj;
 - c) podnositelj zahtjeva ne otkloni nedostatke sukladno zaključku iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Komisija će odbiti zahtjev i u slučaju ako obujam izdanja izdavatelja nije sukladan članku 24. ovoga Zakona.
- (4) Komisija je dužna odlučiti o zahtjevu stranke u roku od 60 dana od dana prijama zahtjeva.

Članak 31.

Rješenje i odgovornost Komisije

- (1) Rješenjem o odobrenju izdavanja vrijednosnih papira Komisija potvrđuje da je izdavatelj postupio sukladno i drugim propisima i da prospekt sadrži sve elemente utvrđene zakonom i općim aktom Komisije.
- (2) Komisija ne odgovara za istinitost i potpunost podataka koji su bili osnova za donošenje rješenja iz stavka 1. ovoga članka.

3) Prospekt

Članak 32.

Obveza pripreme prospekta

Izdavatelj je dužan pripremiti prospekt koji treba sadržavati dovoljno informacija da investitor može ocijeniti stanje imovine, obveza, gubitka i dobiti, finansijsku poziciju i perspektive izdavatelja, te prava sadržana u vrijednosnim papirima na koja se odnosi prospekt.

Članak 33.

Sadržaj prospekta

- (1) Prospekt izdavanja javnom ponudom obvezno sadrži podatke o:
 - a) izdavatelju;
 - b) vrijednosnom papiru koji je predmet izdavanja (oznaka vrste, klase, broja vrijednosnih papira koji je predmet izdavanja i ukupnog broja i prava koja sadrže);
 - c) cijeni ili načinu određivanja cijene vrijednosnog papira i opis načina rasporeda vrijednosnih papira ako ih bude upisano više od količine koja se izdaje;
 - d) mjestu, načinu, roku i vremenu upisa i uplate;
 - e) agentu i pokrovitelju, ako se izdavanje vrši uz posredovanje, te o jamstvu ako se izdavanje vrši uz jamstvo;
 - f) riziku ulaganja i uzrocima rizika;
 - g) pravu preče kupnje, ovlaštenicima i obujmu tog prava, ako je uključeno;
 - h) ograničenju kupnje, obujmu ograničenja i osobama na koje se odnosi, ako je uključeno;
 - i) djelatnosti i poslovanju izdavatelja;
 - j) odgovornim osobama izdavatelja;
 - k) potpisanoj izjavi odgovornih osoba izdavatelja;
 - l) podatke o banci depozitaru izdavatelja; i
 - m) izjavi o investiranju.
- (2) Izdavatelj može navesti i druge podatke koje smatra bitnim.

- (3) Sadržaj prospekta se ne primjenjuje na dioničko društvo koje se osniva sukcesivno po odredbama zakona o osnivanju, poslovanju, upravljanju i prestanku gospodarskih društava.
- (4) Prospekt za izdavanje dužničkih vrijednosnih papira obvezno sadrži i navode o obračunu kamate, isplati kamate, kašnjenju s isplatom kamate, posljedicama u slučaju zakašnjenja s isplatom glavnice i kamata i mogućem prijevremenom otkupu vrijednosnih papira.
- (5) Izjava odgovornih osoba iz stavka 1. točka k) ovoga članka glasi:

"Prema našem uvjerenju i sukladno svim našim saznanjima i podacima s kojima raspoložemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobiti, finansijskog položaja i poslovanja izdavatelja, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose, te da činjenice koje bi mogle utjecati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene."
- (6) Izdavanje javnom ponudom vrijednosnih papira ukupne vrijednosti do 100.000,00 KM provodi se uz skraćeni prospekt.

Članak 34.

Odgovornost za sadržaj prospekta

- (1) Prospekt potpisuje izdavatelj, odnosno svi članovi uprave i nadzornog odbora ili drugih odgovarajućih tijela izdavatelja. Dovoljno je da prospekt potpiše član ili više članova uprave ili nadzornog odbora, ako su u prospektu navedeni razlozi zbog kojih ostali članovi nisu potpisali. Prospekt mogu potpisati i druge osobe koje su sudjelovale u njegovoj izradi ili u pripremi podataka za prospekt.
- (2) U slučaju da član uprave i/ili nadzornog odbora izdavatelja odbije potpisati prospekt o izdavanju vrijednosnih papira, dužan je svoje razloge odbijanja pismeno obrazložiti, a takvo obrazloženje se objavljuje kao sastavni dio prospekta.
- (3) U slučaju da osobe iz stavka 2. ovoga članka odbiju dati pismeno obrazloženje o razlozima odbijanja potpisivanja prospekta, izdavatelj je dužan tu činjenicu navesti u prospektu.
- (4) Za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt neograničeno odgovaraju izdavatelj i osobe za koje se utvrdi da su se prospektom koristile za prikriivanje ili lažno prikazivanje važnih činjenica.
- (5) Odgovorne osobe iz članka 33. stavak 1. točka j), koje su potpisale izjavu, odgovaraju za istinitost i potpunost podataka koje sadrži prospekt u granicama onoga što su znali ili mogli znati.

Članak 35.

Izmjena prospekta

- (1) Ukoliko prije proteka roka za upis i uplatu vrijednosnih papira nastanu nove okolnosti, a od značaja su za odluku o investiranju, izdavatelj je dužan objaviti dodatak prospektu s dopunom ili ispravkom podataka, na način predviđen za objavljivanje prospekta.
- (2) Osoba koja je upisala ili uplatila vrijednosne papire na temelju podataka iz prospekta prije njegove izmjene ima pravo da u roku od 15 dana od dana prijama izmjena prospekta otkáže upis vrijednosnih papira i zatraži povrat uplaćenog iznosa.
- (3) Izdavatelj je dužan izvršiti povrat uplaćenog iznosa u roku od tri dana od dana prijama zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka.

4) Javni poziv

Član 36.

Sadržaj i objava

- (1) Izdavatelj je dužan javni poziv za upis i uplatu vrijednosnih papira objaviti u formi oglasa u najmanje jednom dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije, u kojemu je sadržan tekst prospekta ili obavijest gdje se prospekt može besplatno

dobiti, kao i na internet stranici burze ili drugog uredenog javnog tržišta na koji su uvršteni ti vrijednosni papiri.

- (2) Prospekt mora biti dostupan investitorima u sjedištu izdavatelja i na svim mjestima na kojima se obavlja upis vrijednosnih papira.
- (3) Javni poziv iz stavka 1. ovoga članka ne može se objaviti prije prijama rješenja Komisije o odobrenju izdavanja vrijednosnih papira, a objavljuje se najkasnije u roku od 15 dana od dana prijama tog rješenja, odnosno tri dana prije početka roka za upis.
- (4) Izdavatelj je obavezan da u roku od tri dana od dana objave dostavi Komisiji dokaz da je javni poziv iz stavka 1. ovoga članka objavljen.
- (5) Ako izdavatelj ne objavi javni poziv u propisanom roku, prospekt prestaje važiti i na temelju njega se ne može provesti izdavanje, o čemu Komisija donosi posebno rješenje.

5) Upis i uplata

Članak 37.

Rokovi za upis i uplatu

- (1) Upis vrijednosnih papira može trajati najdulje 90 dana od dana objave javnog poziva.
- (2) Uplata vrijednosnih papira može trajati najdulje 90 dana, izuzev uplate u obrocima u novcu u kojem slučaju može trajati najdulje šest mjeseci.

Članak 38.

Rokovi kod izdavanja dužničkih vrijednosnih papira

Iznimno od članka 37. ovoga Zakona, javna ponuda dužničkih vrijednosnih papira koje izdaju banke može trajati do tri godine, sukladno odluci o izdavanju.

6) Okončanje izdavanja

Članak 39.

Okončanje prije roka

- (1) Izdavanje vrijednosnih papira javnom ponudom može biti okončano i prije protoka roka za upis i uplatu kada su svi ponudeni vrijednosni papiri upisani i uplaćeni prije protoka objavljenog roka.
- (2) Izdavatelj može odustati od izdavanja vrijednosnih papira javnom ponudom u slučaju iz članka 26. stavak 1. točka n) ovoga Zakona, o čemu donosi posebnu odluku koja pored razloga odustanka obvezno sadrži odredbe o načinu i roku povrata izvršenih uplata, koji ne može biti dulji od deset dana od dana donošenja odluke.
- (3) Izdavatelj je dužan da odluku o odustajanju od izdavanja javnom ponudom za upis i uplatu vrijednosnih papira dostavi Komisiji i banci depozitaru i objavi sukladno odredbama članka 36. ovoga Zakona, u roku od osam dana od dana njenog donošenja.

Članak 40.

Uspješnost izdavanja i izvješće banke depozitara

- (1) Izdavanje vrijednosnih papira javnom ponudom smatra se uspješnim ako je u roku iz članka 37. i 38. ovoga Zakona upisan i uplaćen iznos koji je odlukom o izdavanju određen kao najmanji iznos za uspješnost izdavanja, ali ne manje od 60% ukupnog broja izdanih vrijednosnih papira predviđenog odlukom o izdavanju, izuzev izdavanja vrijednosnih papira ukupne vrijednosti do 100.000,00 KM kada je za uspješnost potrebno uplatiti cjelokupni iznos.
- (2) Banka depozitar preko koje se vrši upis i uplata vrijednosnih papira dostavlja Komisiji i izdavatelju pismeno izvješće o broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira, najkasnije pet dana od protoka roka za upis i uplatu.
- (3) Ukoliko je upisan veći broj vrijednosnih papira od predviđenog odlukom o izdavanju, uplata se vrši, izuzev u slučaju ostvarivanja prava preče kupnje sukladno zakonu, do broja vrijednosnih papira predviđenog odlukom o izdavanju

i prospektom, prema kriterijima predviđenim odlukom o izdavanju i sukladno općem aktu Komisije.

Članak 41.

Rješenje Komisije i objavljivanje izvješća

- (1) Na osnovi izvješća banke depozitara iz članka 40. stavak 2. ovoga Zakona, Komisija donosi rješenje kojim utvrđuje da je izdavanje javnom ponudom uspjelo i određuje ukupan broj i iznos prodanih vrijednosnih papira ili izdavanje javnom ponudom proglašava neuspjelim.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka Komisija je dužna dostaviti izdavatelju i Registru najkasnije u roku od 15 dana od dana prijama izvješća banke depozitara.
- (3) Na temelju rješenja Komisije o uspjelom izdavanju javnom ponudom iz stavka 1. ovoga članka, izdavatelj je dužan objaviti izvješće o ukupnom iznosu i broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira, najkasnije osam dana od dana prijama rješenja Komisije, a na način i u formi propisanoj člankom 36. ovoga Zakona, kao i dostaviti izvješće burzi i drugom uredenom javnom tržištu radi objave na njihovoj internet stranici.
- (4) Na temelju rješenja Komisije kojim je javna ponuda proglašena neuspjelom, izdavatelj je dužan, na način i u roku iz stavka 3. ovoga članka, objaviti podatak o neuspjelom izdavanju, kao i način i rok povrata izvršenih uplata koji ne može biti dulji od 10 dana od dana prijama rješenja Komisije.
- (5) Izdavatelj je dužan da u roku od tri dana od dana objavljivanja izvješća iz st. 3. i 4. ovoga članka dostavi Komisiji dokaz o ovoj objavi.

Članak 42.

Prijenos novčanih sredstava na račun izdavatelja

Nakon što je izdavanje vrijednosnih papira proglašeno uspješnim, banka depozitar je dužna da, u roku od tri dana od dana prijama rješenja iz članka 41. stavak 1. ovoga Zakona, prenese uplaćena novčana sredstava na račun izdavatelja.

Članak 43.

Vrijednosni papiri izdavanja koje je proglašeno neuspjelim

Ponudeni vrijednosni papiri u izdavanju javnom ponudom koja je proglašena neuspjelom ne proizvode pravne posljedice, niti mogu biti u pravnom prometu.

Članak 44.

Upis izdavanja u registre

Upis izdavanja javnom ponudom u registar Komisije vrši se sukladno članku 19. ovoga Zakona, a upis vrijednosnih papira u Registar vrši se sukladno članku 21. ovoga Zakona.

7) Dodatna regulacija

Članak 45.

Opći akt Komisije

Komisija bliže uređuje oblik i sadržaj prospekta, rokove objave dodatka prospektu, obavještanje Komisije i banke depozitara, pravo investitora na odustajanje od upisa, pravo i rokove na povrat uplaćenih sredstava, način određivanja cijene ovisno o tržišnoj cijeni vrijednosnih papira i vrsti izdavanja i drugo o izdavanju vrijednosnih papira, sukladno ovom Zakonu.

ODJELJAK C) - IZDAVANJE ZATVORENOM PONUDOM

Članak 46.

Odgovarajuća primjena odredaba zakona

Na postupak izdavanja zatvorenim ponudom odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka od 25. do 45. ovoga Zakona, ukoliko posebnim odredbama o ovom izdavanju nije drukčije određeno.

Članak 47.

Odluka o izdavanju

Odluka o izdavanju vrijednosnih papira zatvorenim ponudom, pored elemenata iz članka 26. ovoga Zakona, sadrži i:

- a) ime i prezime, odnosno naziv unaprijed poznatih kupaca, izuzev u slučaju kada se radi o dioničarima ili uposlenicima izdavatelja, kao i oblik i visinu njihovih uloga;
- b) način dostavljanja prospekta unaprijed poznatim kupcima;
- c) procijenjenu vrijednost stvari i prava, ukoliko se prihvaćaju kao sredstvo uplate i način njihovog evidentiranja, čuvanja i predaje izdavatelju ili vraćanje kupcima u slučaju neuspjelog izdavanja;
- d) ograničenja prijenosa vrijednosnih papira koja su predmet izdavanja, sukladno članku 53. ovoga Zakona;
- e) korištenje prava preče kupnje.

Članak 48.

Skraćeni prospekt

- (1) Izdavanje vrijednosnih papira zatvorenom ponudom vrši se uz skraćeni prospekt.
- (2) Sadržaj i objavljivanje skraćenog prospekta Komisija će propisati općim aktom.

Članak 49.

Zahtjev za odobrenje izdavanja

- (1) Izdavatelj je dužan podnijeti zahtjev Komisiji za odobrenje izdavanja vrijednosnih papira putem zatvorene ponude najkasnije 15 dana prije datuma određenog za početak upisa i uplate vrijednosnih papira.
- (2) Uz zahtjev za odobrenje izdavanja vrijednosnih papira putem zatvorene ponude izdavatelj, pored dokumentacije navedene u članku 29. stavak 3. ovoga Zakona, dostavlja i:
 - a) nalaz ili izvješće ovlaštenog procjenitelja, ako se uplata vrši u stvarima ili pravima, a u skraćenom prospektu se navodi način procjene vrijednosti stvari i prava;
 - b) ako se uplata vrši u stvarima ili pravima, dokaz o vlasništvu na stvarima i pravima koji su predmet izdavanja, koji dokaz banci depozitaru dostavlja kupac vrijednosnih papira s izjavom da na stvarima nema tereta.

Članak 50.

Rokovi za upis i uplatu

Upis i uplata vrijednosnih papira u postupku zatvorene ponude traje najdulje 45 dana od dana početka roka za upis i uplatu, odnosno 90 dana u slučaju ako se radi o zatvorenom izdavanju za uposlenike izdavatelja.

Članak 51.

Izvješće banke depozitara

Banka depozitar izdavatelja, dužna je da Komisiji i izdavatelju dostavi pismeno izvješće o rezultatima izdavanja, najkasnije tri dana nakon proteka roka za upis i uplatu, odnosno tri dana nakon dana okončanja ponude prije utvrđenog roka.

Članak 52.

Uspješnost izdavanja i upis u registar izdavatelja

- (1) Izdavanje zatvorenom ponudom smatra se uspješnom ako je u roku iz članka 51. ovoga Zakona upisano i uplaćeno najmanje 90% od ukupnog broja vrijednosnih papira koji su izdani.
- (2) Na temelju izvješća banke depozitara o rezultatima izdavanja i prijave izdavatelja, Komisija vrši odgovarajući upis u registar izdavatelja.

Članak 53.

Ograničenja u prometu

- (1) Vrijednosni papiri stečeni u izdavanju zatvorenom ponudom ne mogu se prodavati, zalagati ili na drugi način otuđivati u razdoblju od jedne godine od dana upisa u Registar, osim:
 - a) nasljeđivanjem i u drugim slučajevima predviđenim zakonom;
 - b) izdavatelju, kada je to dozvoljeno zakonom;
 - c) postojećim dioničarima;
 - d) ukoliko se vrijednosni papiri iste klase izdaju putem javne ponude, nakon odobrenja tog izdavanja od Komisije.

- (2) Registar može izvršiti prijenos vrijednosnih papira samo pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

ODJELJAK D) - POSEBNA IZDAVANJA**1) Izdavanje bez odobrenja Komisije**

Članak 54.

Slučajevi u kojima nije potrebno odobrenje Komisije

- (1) Izdavatelj može izdavati vrijednosne papire bez prethodnog odobrenja Komisije, u sljedećim slučajevima:
 - a) kada su izdavatelji Bosna i Hercegovina i Federacija;
 - b) prilikom simultanog osnivanja dioničkog društva sukladno zakonu kojim se regulira osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak gospodarskih društava;
 - c) kada se dividenda isplaćuje izdavanjem novih dionica ili u slučaju povećanja nominalne vrijednosti dionica sukladno zakonu i statutu izdavatelja;
 - d) izdavanje po osnovi pretvaranja zamjenljivih obveznica u dionice, i u
 - e) drugim slučajevima određenim zakonom i općim aktom Komisije.
- (2) U slučaju izdavanja iz stavka 1. ovoga članka, izdavatelj je dužan o izdavanju obavijestiti Komisiju u roku od sedam dana od dana donošenja odluke.
- (3) U slučaju iz stavka 1. točka c) ovoga članka izrađuje se skraćeni prospekt koji se objavljuje i ima sadržaj sukladno članku 48. stavak 2. ovoga Zakona.

2) Izdavanje vrijednosnih papira radi konverzije, spajanja, podjele i denominacije

Članak 55.

Način provođenja

Konverzija i denominacija vrijednosnih papira, spajanje i podjela dionica vrši se na osnovi odluke izdavatelja i odobrenja Komisije, i uz skraćeni prospekt koji se objavljuje i ima sadržaj sukladno članku 48. stavak 2. ovoga Zakona.

Članak 56.

Definicija

- (1) Konverzija je povlačenje svih vrijednosnih papira jedne klase i istodobno izdavanje novih vrijednosnih papira druge klase.
- (2) Spajanje dionica je povlačenje svih dionica jedne nominalne vrijednosti i istodobno izdavanje novih dionica iste klase radi zamjene više postojećih dionica za jednu novu dionicu s većom nominalnom vrijednošću.
- (3) Podjela dionica je povlačenje svih dionica jedne nominalne vrijednosti i istodobno izdavanje novih dionica iste klase radi zamjene jedne postojeće dionice za više novih dionica s manjom nominalnom vrijednošću.
- (4) Denominacija je povlačenje svih vrijednosnih papira jedne nominalne vrijednosti i istodobno izdavanje novih vrijednosnih papira iste klase, razmjerno smanjenju nominalne vrijednosti.

Članak 57.

Obavješćavanje i rokovi

- (1) O konverziji i denominaciji vrijednosnih papira, spajanju i podjeli dionica izdavatelj je dužan obavijestiti vlasnike vrijednosnih papira objavom u jednom dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije ili pojedinačnim obavješćavanjem svih dioničara izdavatelja u roku od osam dana od dana donošenja odluke.
- (2) Rok za povlačenje i izdavanje po osnovi konverzije i denominacije vrijednosnih papira, spajanja i podjele dionica određuje se odlukom skupštine izdavatelja, s tim da ne može biti dulji od 60 dana od dana donošenja odluke.

Članak 58.

Prava dioničara

- (1) Dioničar koji nema dovoljno dionica da bi ih u postupku spajanja zamijenio za cijeli broj novih dionica, ima pravo

kupiti nedostajući iznos dionica po cijeni novih dionica ili zahtijevati razliku isplate do nedostajućeg dijela, u roku koji je određen odlukom izdavatelja.

- (2) Dioničar koji nema vrijednosne papire dovoljne vrijednosti da bi ih u postupku konverzije zamijenio za cijeli broj novih vrijednosnih papira, ima pravo kupiti nedostajući iznos vrijednosnog papira po cijeni novog vrijednosnog papira, u roku koji je određen odlukom izdavatelja.

Članak 59.

Ograničenja

- (1) Konverzijom vrijednosnih papira, spajanjem ili podjelom dionica, temeljni kapital izdavatelja ostaje nepromijenjen, izuzev u slučaju iz članka 58. ovoga Zakona.
- (2) Konverzija i denominacija vrijednosnih papira, spajanje i podjela dionica, ne mogu se vršiti nakon pokretanja postupka stečaja ili likvidacije izdavatelja.
- (3) Konverzijom i denominacijom vrijednosnih papira, spajanjem i podjelom dionica, prava vlasnika ne mogu biti umanjena.

Članak 60.

Troškovi i odgovornost

- (1) Troškove konverzije i denominacije vrijednosnih papira i spajanja i podjele dionica snosi izdavatelj.
- (2) Za neprovođenje postupka na način i u rokovima utvrđen odredbama ovoga Zakona odgovoran je izdavatelj.

Članak 61.

Opći akt Komisije

Postupak provođenja konverzije i denominacije vrijednosnih papira, te spajanja i podjele dionica bliže se uređuje propisom Komisije.

ODJELJAK E) - IZDAVANJE PREMA SJEDIŠTU IZDAVATELJA

Članak 62.

Izdavatelj sa sjedištem izvan Federacije

Na izdavatelja sa sjedištem u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije, koji izdaje vrijednosne papire na području Federacije, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na izdavatelja sa sjedištem u Federaciji, pod uvjetom da su upisani u registar izdavatelja odgovarajuće razine vlasti u Bosni i Hercegovini.

Članak 63.

Opći uvjeti za izdavanje stranog izdavatelja i mjerodavno pravo

- (1) Strani izdavatelj je pravna osoba koja po propisima države u kojoj ima sjedište može izdavati vrijednosne papire predviđene ovim Zakonom i koja po propisima te države može vršiti izdavanje vrijednosnih papira u Federaciji.
- (2) Izdavanje javnom ponudom vrijednosnih papira stranog izdavatelja može se vršiti ako strani izdavatelj ima sjedište na teritoriju države s kojom ima zaključen ugovor kojim se uređuje suradnja mjerodavnih tijela za nadzor nad tržištem vrijednosnih papira.
- (3) Izdavanje javnom ponudom vrijednosnih papira stranog izdavatelja ne može se vršiti bez prethodnog odobrenja prospekta koje daje Komisija.
- (4) Na izdavanje i vrijednosne papire stranog izdavatelja, kao i sve odnose vezane za te vrijednosne papire na tržištu, isključivo se primjenjuje pravo Bosne i Hercegovine odnosno Federacije.

Članak 64.

Poseban uvjet

- (1) Strani izdavatelj može izdavati vrijednosne papire u Federaciji samo posredstvom ovlaštenog sudionika na tržištu vrijednosnih papira za obavljanje poslova agenta.
- (2) Ovlašteni sudionik iz stavka 1. ovoga članka obavlja u ime i za račun stranog izdavatelja sve radnje u postupku izdavanja vrijednosnih papira

Članak 65.

Zahtjev za odobrenje prospekta

- (1) Zahtjev za odobrenje prospekta vrijednosnih papira u ime stranog izdavatelja podnosi ovlašteni sudionik iz članka 64. ovoga Zakona.
- (2) Uz zahtjev se obvezno prilaže:
 - a) ugovor između stranog izdavatelja i ovlaštenog sudionika iz stavka 1. ovoga članka o obavljanju poslova agenta,
 - b) ovjereni prijevod prospekta.
- (3) Bliže uvjete i postupak davanja odobrenja za prospekt stranog izdavatelja uređuje Komisija.

Članak 66.

Izdavanje na stranom tržištu

- (1) Izdavatelj sa sjedištem u Federaciji koji na stranom tržištu namjerava izdavati vrijednosne papire dužan je prethodno objaviti podatke o namjeravanom izdavanju u najmanje jednom dnevnom listu koji izlazi na području Federacije i o tome obavijestiti Komisiju, a nakon okončanja izdavanja podnijeti zahtjev iz članka 21. ovoga Zakona.
- (2) U roku od osam dana od dana okončanja izdavanja iz stavka 1. ovoga članka izdavatelj je dužan objaviti podatke o broju upisanih i uplaćenih vrijednosnih papira na način iz stavka 1. ovoga članka i o tome obavijestiti Komisiju.

GLAVA IV. POSLOVI S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I OVLAŠTENI SUDIONICI NA TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

ODJELJAK A) - OPĆE ODREDBE

1) Vrste poslova i ovlaštenih sudionika

Članak 67.

Poslovi s vrijednosnim papirima

- (1) Poslovi s vrijednosnim papirima su:
 - a) brokerski poslovi;
 - b) dilerski poslovi;
 - c) poslovi podrške tržištu - market making;
 - d) poslovi upravljanja portfeljem;
 - e) poslovi agenta izdavanja;
 - f) poslovi pokrovitelja izdavanja;
 - g) poslovi investicijskog savjetovanja;
 - h) poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima;
 - i) poslovi depozitara.
- (2) Poslovi s vrijednosnim papirima su i poslovi povezivanja ponude i tražnje (burza i drugo uređeno javno tržište) i registracija i čuvanje vrijednosnih papira, i obračun i poravnanje (poslovi Registra).

Članak 68.

Ovlašteni sudionici

- (1) Ovlašteni sudionici na tržištu vrijednosnih papira u smislu ovoga Zakona su:
 - a) profesionalni posrednici, i
 - b) banke koje obavljaju poslove iz članka 67. ovoga Zakona.
- (2) Ovlašteni sudionici na tržištu vrijednosnih papira su i burza i drugo uređeno javno tržište i Registar, kao i društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijski fondovi, čije se osnivanje i poslovanje uređuje posebnim zakonom.
- (3) Poslove iz članka 67. ovoga Zakona, za koje je to određeno ovim Zakonom i općim aktom Komisije, mogu obavljati samo brokeri, investicijski menadžeri i investicijski savjetnici koji su uposlenici profesionalnih posrednika i banke koja obavlja poslove s vrijednosnim papirima i koja je dobila dozvolu Komisije za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

Članak 69.

Profesionalni posrednik

- (1) Profesionalni posrednik je gospodarsko društvo, organizirano kao dioničko ili društvo s ograničenom odgovornošću, sa sjedištem u Federaciji, koje ima dozvolu

Komisije za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točka od a) do g) ovoga Zakona.

- (2) Banka može obavljati poslove iz članka 67. ovoga Zakona kada, nakon pribavljene dozvole Komisije za svaki pojedini posao, upiše ove poslove kao djelatnost u sudski registar.
- (3) Komisija vodi registar profesionalnih posrednika za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.
- (4) Profesionalni posrednik ne može imati drugu djelatnost osim poslova s vrijednosnim papirima za koje je dobio dozvolu Komisije.

Članak 70.

Obavljanje poslova s vrijednosnim papirima od banke

Banka može obavljati poslove s vrijednosnim papirima pod uvjetom:

- a) da za to ima poseban organizacijski dio, kadrovski osposobljen i tehnički opremljen;
- b) da ima otvoren poseban namjenski račun;
- c) da u poslovnim knjigama osigura posebnu evidenciju i podatke o poslovanju tog organizacijskog dijela;
- d) da ima imenovanog rukovoditelja organizacijskog dijela.

Članak 71.

Primjena odredbi zakona

Odredbе ovoga Zakona koje se odnose na poslovanje profesionalnog posrednika primjereno se primjenjuju i na banke koje obavljaju poslove s vrijednosnim papirima (u daljnjem tekstu: profesionalni posrednik).

2) Temeljni kapital i drugi uvjeti

Članak 72.

Novčani iznos temeljnog kapitala

- (1) Za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točke a) i g) ovoga Zakona (brokerski poslovi i poslovi investicijskog savjetovanja) novčani dio temeljnog kapitala profesionalnog posrednika ne može biti manji od 250.000,00 KM.
- (2) Za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točke d) i e) ovoga Zakona (poslovi upravljanja portfeljem i poslovi agenata izdavanja) novčani dio temeljnog kapitala profesionalnog posrednika ne može biti manji od 300.000,00 KM.
- (3) Za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točke b) i c) ovoga Zakona (dilerski poslovi i poslovi podrške tržištu) novčani dio temeljnog kapitala profesionalnih posrednika ne može biti manji od 500.000,00 KM.
- (4) Za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točka f) ovoga Zakona (poslovi pokrovitelja izdavanja) novčani dio temeljnog kapitala profesionalnog posrednika ne može biti manji od 800.000,00 KM.
- (5) Ukoliko profesionalni posrednik obavlja više poslova osigurava kapital prema najvišem propisanom iznosu poslova koje obavlja.
- (6) Najmanji iznos novčanog dijela temeljnog kapitala za burzu i drugo uređeno javno tržište određen je odredbama ovoga Zakona, a za Registar i banke posebnim zakonom.

Članak 73.

Zajedničko ispunjavanje uvjeta u pogledu temeljnog kapitala

- (1) Profesionalni posrednik koji ne ispunjava uvjet u pogledu iznosa novčanog dijela temeljnog kapitala za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točke e) i f) ovoga Zakona, može na temelju ugovora s drugim profesionalnim posrednikom, podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje navedenih poslova za određeno izdavanje vrijednosnih papira.
- (2) Komisija izdaje dozvolu iz stavka 1. ovoga člana ako ugovorne strane zajedno ispunjavaju uvjet novčanog dijela temeljnog kapitala za obavljanje poslova iz članka 67. stavak 1. točke e) i f) ovoga Zakona.

Članak 74.

Usklađivanje sredstava i obveza

- (1) Profesionalni posrednik je dužan, radi osiguranja obveza prema povjeriteljima, usklađivati svoja tekuća sredstva i obveze.
- (2) Usklađivanje iz stavka 1. ovoga članka izražava se pokazateljem neto tekućih sredstava, koji predstavlja količnik ukupnih tekućih sredstava i ukupnih kratkoročnih obveza profesionalnog posrednika.
- (3) Pokazatelj neto likvidnih sredstava brokerskog društva ne može biti manji od 1,00 (jedan).
- (4) Profesionalni posrednik je dužan dnevno ispunjavati obveze iz st. 2 i 3. ovoga članka, a Komisiju mjesečno izvješćivati o izračunu pokazatelja neto likvidnih sredstava.
- (5) Komisija bliže uređuje način izračunavanja i usklađivanja pokazatelja neto likvidnih sredstava i izvješćivanja Komisije.

Članak 75.

Uposleni s važećom dozvolom

Profesionalni posrednik može obavljati poslove s vrijednosnim papirima iz članka 67. stavak 1. ovoga Zakona samo ako ima uposlena najmanje dva brokera s važećom dozvolom, poslove iz točke d) može obavljati samo ako, pored dva brokera s važećom dozvolom, ima uposlenog još najmanje jednoga investicijskog menadžera s važećom dozvolom, odnosno investicijskog savjetnika za poslove iz točke g).

Članak 76.

Sudjelovanje u temeljnom kapitalu i tijelima profesionalnih posrednika

- (1) Ista pravna ili fizička osoba sama ili s povezanim osobama ne može imati dionice ili udjele u više profesionalnih posrednika.
- (2) Profesionalni posrednik ne može sam i/ili s povezanim osobama imati dionice ili udjele drugog profesionalnog posrednika i banke koja obavlja poslove s vrijednosnim papirima.
- (3) Član nadzornog odbora ili uprave i uposleni kod profesionalnog posrednika ne može istodobno biti član nadzornog odbora ili uprave ili obavljati poslove kod drugog profesionalnog posrednika.
- (4) Profesionalni posrednik dužan je pismeno izvješćivati Komisiju o promjenama u strukturi kapitala i izravnim ili neizravnim odnosima vlasništva s drugim pravnim osobama u roku od osam dana od dana nastanka tih promjena.

3) Opći akti

Članak 77.

Pravila poslovanja i drugi opći akti

- (1) Profesionalni posrednik, pored drugim zakonom predviđenih, donosi i akte kojim uređuje:
 - a) način i uvjete obavljanja poslova, međusobna prava i obveze profesionalnog posrednika i njegovih klijenata i druga pitanja o radu profesionalnog posrednika (u daljnjem tekstu: pravila poslovanja);
 - b) uvjete i način funkcioniranja interne kontrole; i
 - c) tarifu naknada.
- (2) Komisija bliže uređuje sadržaj i način objavljivanja akata iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Komisija daje suglasnost na akte iz stavka 1. ovoga članka, kao i na sve izmjene i dopune tih akata.

4) Odnos prema klijentima i sukob interesa

Članak 78.

Pažnja u obavljanju poslova i tretman klijenata

- (1) Profesionalni posrednik u obavljanju poslova s vrijednosnim papirima dužan je prvenstveno se rukovoditi interesima klijenta, tako da ih stavlja ispred vlastitih interesa.
- (2) Profesionalni posrednik, njegovi članovi uprave, nadzornog odbora, brokera, investicijski menadžeri i savjetnici i ostali uposleni kod profesionalnog posrednika, dužni su pri

obavljanju poslova s vrijednosnim papirima u svemu voditi računa o interesima klijenta i postupati s pozornošću dobrog stručnjaka.

- (3) Profesionalni posrednik je dužan u svom poslovanju poštivati načelo jednakog tretmana klijenata.

Članak 79.

Stjecanje i prijenos vrijednosnih papira

- (1) Osobe iz članka 78. stavak 2. ovoga Zakona dužne su da, u roku od pet dana od dana stjecanja odnosno prijenosa na drugu osobu, prijave profesionalnom posredniku svako stjecanje, odnosno prijenos na drugu osobu vrijednosnih papira ili udjela u povezanim pravnim osobama s profesionalnim posrednikom, uključujući podatke o količini, cijeni i datumu transakcije.
- (2) Prijave iz stavka 1. ovoga članka profesionalni posrednik je dužan unijeti u posebni registar.
- (3) Sadržaj, način vođenja, rokovi čuvanja i dostupnost podataka registra iz stavka 2. ovoga članka propisuje i nadzire Komisija.

Članak 80.

Sukob interesa

- (1) Profesionalni posrednik dužan je odmah po prijemu naloga za izvršenje posla pismeno obavijestiti klijenta o postojanju sukoba interesa klijenta s interesima tog profesionalnog posrednika.
- (2) Profesionalni posrednik dužan je nadoknaditi štetu klijentu proisteklu iz toga što ga nije obavijestio o postojanju sukoba interesa, sukladno stavku 1. ovoga članka.
- (3) Profesionalni posrednik dužan je naknaditi štetu koju njegov klijent pretrpi zbog neizvršavanja ili neodgovarajućeg izvršavanja naloga klijenta.

Članak 81.

Informiranje klijenta

Profesionalni posrednik dužan je klijenta upoznati sa svim okolnostima koje su potrebne radi donošenja odluke o kupnji, odnosno prodaji ili u pogledu drugih poslova s vrijednosnim papirima, a naročito dati točne informacije o ponudi, tražnji, prometu i kretanju cijena vrijednosnih papira.

Članak 82.

Čuvanje podataka

- (1) Članovi uprave, nadzornog odbora, brokери i drugi uposljeni kod profesionalnog posrednika, dužni su čuvati podatke o klijentima, o stanju i prometu na računima vrijednosnih papira klijenta, poslovima koje obavljaju za klijenta, kao i druge podatke i činjenice za koje saznaju u svezi s obavljanjem poslova s vrijednosnim papirima za klijenta. Ovi podaci smatraju se poslovnom tajnom, a navedene osobe ne smiju ih koristiti, pripričavati niti omogućavati trećim osobama njihovo korištenje.
- (2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka ne predstavljaju poslovnu tajnu kada ih u izvršavanju svojih ovlasti, sukladno ovim ili drugim zakonom, zahtijevaju Komisija, burza ili drugo uređeno javno tržište, pravosuđna i tijela uprave ili kada njihovo objavljivanje pismeno odobri klijent.

5) Postupanje u obavljanju poslova

Članak 83.

Ugovor o obavljanju poslova i račun za novčana sredstva

- (1) Profesionalni posrednik je dužan, prije prijama prvog naloga klijenta, s klijentom zaključiti pisani ugovor, kojim se reguliraju njihova međusobna prava i obveze u obavljanju poslova profesionalnog posrednika, sukladno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa. Pri zaključivanju ugovora profesionalni posrednik je dužan predati ili na pouzdan način upoznati klijenta s pravilima poslovanja.
- (2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka obvezno sadrži odredbu da su pravila poslovanja profesionalnog posrednika sastavni dio tog ugovora, kao i izjavu klijenta da su mu prije zaključenja

ugovora bila dostupna pravila poslovanja i da je upoznat s njihovim sadržajem.

- (3) Profesionalni posrednik je dužan klijente obavijestiti o promjeni pravila poslovanja prije njihovog stupanja na snagu.
- (4) Komisija bliže uređuje obvezne elemente ugovora između profesionalnog posrednika i klijenta iz stavka 1. ovoga članka.
- (5) Profesionalni posrednik je dužan kod banke otvoriti poseban račun za novčana sredstva klijenata.
- (6) Sredstva na računu klijenata nisu vlasništvo profesionalnog posrednika, ne ulaze u njegovu imovinu, niti u likvidacijsku ili stečajnu masu, niti se mogu koristiti za izmirenje tražbina povjerenjela profesionalnog posrednika.

Članak 84.

Nalog

- (1) Nalog je jednostrana izjava volje klijenta upućena profesionalnom posredniku da u svoje ime i za račun klijenta obavi određeni posao s vrijednosnim papirima.
- (2) Nalog se smatra prihvaćenim upisom u knjigu naloga, pod uvjetima iz ovog Zakona, drugih propisa i ugovora iz članka 83. stavak 1. ovoga Zakona.
- (3) Profesionalni posrednik je dužan izvršiti naloge prema zahtjevima odnosno instrukcijama klijenta, a po redosljedu iz knjige naloga.
- (4) Profesionalni posrednik dužan je klijentu izdati potvrdu o prijemu naloga.
- (5) Klijent može opozvati, a profesionalni posrednik otkazati nalog prije njegova izvršenja i to za neizvršenu količinu.

Članak 85.

Knjiga naloga

- (1) U obavljanju poslova s vrijednosnim papirima profesionalni posrednik dužan je voditi knjigu u koju upisuje naloge i opozive naloga (u daljnjem tekstu: knjiga naloga), koja obvezno sadrži i:
- datum, sat, minut i način prijama naloga;
 - naziv i sjedište klijenta pravne osobe, s imenom i prezimenom ovlaštene osobe koja je dala nalog, ili ime i prezime, adresu i mjesto stanovanja i jedinstveni matični broj građanina za fizičku osobu kao klijenta;
 - oznaku vrijednosnog papira na koji se odnosi nalog;
 - instrukcije za izvršavanje naloga: cijena, ograničenje cijene, rok važenja naloga i drugo;
 - naznaku zadržanog prava opoziva naloga i rok otkaza; i
 - datum, vrijeme i način izvršenja naloga.
- (2) Naloz i opozivi odnosno otkazi naloga upisuju se u knjigu naloga kronološkim redom prijama i označavaju odgovarajućim posebnim rednim brojem.
- (3) Podaci u knjizi naloga i nalogu moraju u svakom trenutku biti istovjetni.
- (4) Knjiga naloga se mora čuvati najmanje pet godina nakon proteka poslovne godine na koju se odnosi.
- (5) Komisija bliže uređuje dodatne elemente i način vođenja knjige naloga.
- (6) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, za poslove investicijskog savjetnika i depozitara ne vodi se knjiga naloga nego posebna evidencija, čiji sadržaj i način vođenja bliže uređuje Komisija.

Članak 86.

Odbijanje naloga

- (1) Profesionalni posrednik je dužan odbiti:
- prijam naloga za kupnju kada utvrdi da na računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obveza koje bi nastale po osnovi izvršenja naloga za kupnju vrijednosnih papira;
 - prijam naloga za prodaju kada utvrdi da na računu vrijednosnih papira klijenta nema dovoljno vrijednosnih papira koji su predmet naloga;

- c) prijam naloga za kupnju, odnosno prodaju vrijednosnih papira kad utvrdi da bi izvršenjem takvog naloga bile prekršene odredbe ovoga Zakona o zabrani manipuliranja cijenama vrijednosnih papira i korištenja povlaštenih informacija, odnosno učinjeno drugo djelo kažnjivo po zakonu kao kazneno djelo ili prekršaj;
 - d) prijam naloga za kupnju, odnosno prodaju vrijednosnih papira kad je rok za predaju tog naloga radi njegovog izvršenja protekao;
 - e) prijam naloga za izvršenje određenog posla s vrijednosnim papirima koji nije sukladan zakonu i drugim propisima;
 - f) u drugim slučajevima predviđenim zakonom i općim aktima Komisije.
- (2) Komisija uređuje uvjete za izuzetke za slučajeve iz stavka 1. točke a) i b) ovoga članka.

Članak 87.

Izvršenje obveza

- (1) Profesionalni posrednik je dužan poduzeti sve potrebne radnje radi izvršenja novčanih obveza u svezi s poslovima s vrijednosnim papirima i prijenosom vrijednosnih papira sukladno zakonu, općim aktima Komisije, općim aktima Registra, burze i drugog uredenog javnog tržišta.
- (2) Profesionalni posrednik je obvezan obavijestiti klijenta o svakom izvršenom poslu s vrijednosnim papirima, najkasnije narednog radnog dana od dana izvršenja posla, o čemu je dužan osigurati odgovarajući dokaz.

6) Pozajmljivanje vrijednosnih papira

Članak 88.

Uvjeti za zajam i izvješćivanje

- (1) Profesionalni posrednik može davati i uzimati u zajam vrijednosne papire uz pismenu suglasnost vlasnika tih vrijednosnih papira.
- (2) Pozajmljeni vrijednosni papiri mogu se prodavati samo po istoj ili višoj cijeni u odnosu na cijenu po kojoj se promet tim vrijednosnim papirima obavljao na uredenom javnom tržištu neposredno prije prodaje pozajmljenih vrijednosnih papira.
- (3) Profesionalni posrednik je dužan Komisiji dostavljati mjesečna izvješća o prodaji pozajmljenih vrijednosnih papira.
- (4) Komisija uređuje bliže uvjete za davanje u zajam i prodaju pozajmljenih vrijednosnih papira i o izvješćivanju Komisije o tim poslovima.

ODJELJAK B) - OVLAŠTENI SUDIONICI

1) Dozvola za obavljanje poslova

Članak 89.

Izdavanje dozvole

- (1) Dozvolom za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisija utvrđuje vrstu poslova iz članka 67. ovoga Zakona.
- (2) Dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisija izdaje na neodređeno vrijeme, po zahtjevu profesionalnog posrednika.
- (3) Dozvola za profesionalne posrednike važi do njenog oduzimanja i u slučajevima iz članka 95. ovoga Zakona.
- (4) Profesionalni posrednik je dužan kontinuirano ispunjavati uvjete za stjecanje dozvole, na zahtjev Komisije predložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta, te uplaćivati naknadu za nadzor na način i u roku koji odredi Komisija.

Članak 90.

Uvjeti za obavljanje poslova

- (1) Za obavljanje poslova iz članka 67. ovoga Zakona profesionalni posrednik je dužan osigurati:
 - a) suglasnost Komisije za upis u registar društava kod mjerodavnog suda i na imenovanje ravnatelja profesionalnog posrednika;

- b) kadrovsku, tehničku i organizacijsku osposobljenost za obavljanje poslova;
 - c) odgovarajući poslovni prostor;
 - d) dokaze da protiv osnivača i članova tijela osnivača, nisu izrečene mjere sigurnosti zabrane obavljanja poslova s vrijednosnim papirima koje su još na snazi ili nisu nastupile, odnosno više ne traju pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak, odnosno zabranu obavljanja poslova u prometu s vrijednosnim papirima.
- (2) Pod kadrovskom, tehničkom i organizacijskom osposobljenošću podrazumijeva se posebna i fizički potpuno odvojena materijalna, tehnička i kadrovska infrastruktura za odvojeno obavljanje poslova iz članka 67. ovoga Zakona, sukladno odredbama ovoga Zakona i općim aktima Komisije.
- (3) Pod odgovarajućim poslovnim prostorom podrazumjeva se poslovni prostor potreban za nesmetano obavljanje poslova i ispunjavanje uvjeta za smještaj infrastrukture iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Komisija može odbiti zahtjev za izdavanje dozvole ukoliko procijeni da bi i pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka izdavanje dozvole bilo štetno za tržište vrijednosnih papira, odnosno da bi izdavanjem dozvole na bilo koji način moglo doći do ugrožavanja interesa investitora i javnosti na tržištu vrijednosnih papira.
- (5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, Komisija je dužna utvrditi okolnosti i razloge koji upućuju na to da bi izdavanje dozvole moglo biti štetno za tržište vrijednosnih papira, odnosno da bi izdavanjem dozvole na bilo koji način moglo doći do ugrožavanja interesa investitora i javnosti na tržištu vrijednosnih papira, i to posebno obrazložiti.
- (6) Komisija daje suglasnost za upis u registar društava kod suda na temelju zahtjeva uz koji se prilaže dokaz o uplati temeljnog kapitala i statut profesionalnog posrednika i istodobno podnosi zahtjev za davanje suglasnosti na imenovanje ravnatelja profesionalnog posrednika.
- (7) Nakon upisa u registar društava kod suda, profesionalni posrednik podnosi zahtjev za izdavanje dozvole s priloženim dokazima o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka i drugih odredbi ovoga Zakona.

Članak 91.

Suglasnost na imenovanje ravnatelja

- (1) Suglasnost na imenovanje ravnatelja daje se pod uvjetom:
 - a) da ima odgovarajuću stručnu spremu i odgovarajuće iskustvo u obavljanju poslova sukladno općem aktu Komisije;
 - b) da protiv njega nije potvrđena optužnica ili da nije izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za kaznena djela protiv gospodarstva, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, podmićivanja i službene i druge odgovorne dužnosti, kaznena djela iz ovog Zakona, te kaznena djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;
 - c) da mu nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za kaznena djela iz točke b) ovoga članka, odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta kaznena djela;
 - d) da protiv njega nije izrečena mjera sigurnosti u svezi s vršenjem poslova s vrijednosnim papirima, koja je još na snazi ili nije nastupila.
- (2) Komisija može odbiti zahtjev za davanje suglasnosti i pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, sukladno članku 90. st. 4. i 5. ovoga Zakona.
- (3) Odredbe st. 1. i 2. ovoga članka odnose se i na rukovoditelja organizacijskog dijela banke iz članka 70. ovoga Zakona.
- (4) Suglasnost na imenovanje ravnatelja prestaje važiti u slučaju:
 - a) da osoba kojoj je data suglasnost u roku od 90 dana ne stupi na dužnost ravnatelja;
 - b) da ravnatelju prestane dužnost ravnatelja, danom prestanka dužnosti;

c) njenog oduzimanja u slučaju iz članka 254. točka a) ovoga Zakona.

- (5) Rješenjem o oduzimanju suglasnosti određuje se rok u kojem se ne može tražiti ponovno izdavanje suglasnosti, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti dulji od tri godine od dana donošenja rješenja.

2) Obavljanje poslova izvan Bosne i Hercegovine i profesionalni posrednici sa sjedištem izvan Federacije

Članak 92.

Obavljanje poslova izvan Bosne i Hercegovine

- (1) Profesionalni posrednik može obavljati poslove s vrijednosnim papirima iz članka 67. stavak 1. ovoga Zakona izvan Bosne i Hercegovine osnivanjem poslovne jedinice/podružnice ili pravne osobe sukladno propisima države u kojoj namjerava obavljati djelatnost.
- (2) O osnovanoj poslovnoj jedinici/podružnici ili pravnoj osobi profesionalni posrednik dužan je obavijestiti Komisiju u roku od deset dana od dana ispunjavanja uvjeta za obavljanje poslova prema propisima države u kojoj će obavljati te poslove.

Članak 93.

Strani profesionalni posrednik

- (1) Profesionalni posrednici čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine, mogu poslovati u Federaciji pod uvjetima predviđenim propisima Bosne i Hercegovine.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, Komisija će bliže urediti uvjete za obavljanje poslova profesionalnih posrednika čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine, dok se to ne uredi propisima Bosne i Hercegovine.
- (3) Odredbe ovoga Zakona o poslovanju i nadzoru profesionalnih posrednika, primjenjuju se i na profesionalne posrednike iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 94.

Profesionalni posrednik sa sjedištem izvan Federacije

- (1) Profesionalnim posrednicima i bankama, koji obavljaju poslove s vrijednosnim papirima, izdana dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije, važi i na području Federacije.
- (2) Profesionalni posrednik iz stavka 1. ovoga članka podnosi Komisiji zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima na području Federacije.
- (3) Na profesionalne posrednike iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na profesionalne posrednike sa sjedištem u Federaciji, izuzev ako nije drukčije određeno ovim Zakonom.
- (4) Komisija bliže uređuje izdavanja odobrenja za rad i način rada profesionalnih posrednika iz stavka 1. ovoga članka.

3) Prestanak važenja dozvole

Članak 95.

Vrijeme prestanka važenja dozvole

- (1) Profesionalnom posredniku dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima prestaje važiti danom:
- otvaranja stečajnog postupka profesionalnog posrednika;
 - otvaranja postupka likvidacije profesionalnog posrednika;
 - oduzimanja dozvole za rad banci, sukladno odredbama posebnog zakona;
 - upisa u registar društava kod suda, pripajanjem, podjelom i spajanjem profesionalnog posrednika.
- (2) Kada profesionalni posrednik obavijesti Komisiju o prestanku obavljanja djelatnosti i podnese zahtjev za brisanje iz registra profesionalnih posrednika, Komisija donosi utvrđujuće rješenje o prestanku važenja dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, pod uvjetima iz ovoga Zakona, a profesionalnom posredniku dozvola prestaje važiti danom donošenja rješenja Komisije.

Članak 96.

Stečaj i likvidacija

- (1) U postupku stečaja profesionalnog posrednika stečajni upravitelj može ostati kod zaključenog ugovora i primljenih naloga, ako je za to dobio suglasnost klijenta.
- (2) Odluka o otvaranju postupka likvidacije, odnosno stečaja nad profesionalnim posrednikom dostavlja se Komisiji i Registru u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

4) Nadzor

Članak 97.

Vrste mjera

Ako u postupku nadzora profesionalnog posrednika utvrdi nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u poslovanju, Komisija može poduzeti jednu ili više mjera:

- zabraniti vršenje određenih radnji ili aktivnosti, odnosno naložiti da se utvrđene nezakonitosti odnosno nepravilnosti otklone u određenom roku;
- izreći javnu opomenu;
- ukinuti suglasnost na imenovanje ravnatelja i dati nalog za pokretanje postupka za imenovanje novog ravnatelja;
- dati nalog za privremenu zabranu raspolaganja sredstvima s novčanih računa i računa vrijednosnih papira i drugom imovinom u trajanju do tri mjeseca;
- obustaviti dozvolu za obavljanje svih ili pojedinih poslova s vrijednosnim papirima u trajanju do tri mjeseca;
- oduzeti dozvolu za obavljanje svih ili pojedinih poslova s vrijednosnim papirima;
- poduzeti druge mjere sukladno ovom i posebnim zakonima.

Članak 98.

Obustavljanje dozvole

Komisija može obustaviti profesionalnom posredniku dozvolu za obavljanje jednog ili više poslova s vrijednosnim papirima ako:

- prestane ispunjavati uvjete propisane za dobivanje dozvole za obavljanje poslova;
- ne ispunjava uvjete za poslovanje sukladno odredbama ovoga Zakona i općim aktima Komisije o usklađivanju likvidnih sredstava i obveza;
- ne pridržava se i ne postupa sukladno mjerama odnosno naložima koje je izrekla Komisija;
- u drugim slučajevima kada poslove s vrijednosnim papirima ne obavlja sukladno ovom Zakonu ili se nalazi u svojstvu koje nije sukladno odredbama ovog Zakona i općim aktima Komisije.

Članak 99.

Oduzimanje dozvole

- (1) Komisija može profesionalnom posredniku oduzeti dozvolu za obavljanje jednog ili više poslova s vrijednosnim papirima ako:
- u roku od šest mjeseci od dana izdavanja dozvole ne počne obavljati poslove s vrijednosnim papirima ili ako te poslove ne obavlja u razdoblju duljem od šest mjeseci;
 - obavlja poslove s vrijednosnim papirima za koje nema dozvolu;
 - obavlja djelatnosti koje nisu poslovi s vrijednosnim papirima;
 - ako je dozvola za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima pribavljena na osnovi neistinitih podataka;
 - ako se ne pridržava mjere o obustavljanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima ili inače ne postupa po nalogu Komisije;
 - nakon izricanja mjere o obustavljanju dozvole nastavi s povredama ovoga Zakona i drugih propisa, odnosno učestalo ponavlja povrede propisa zbog kojih mu je Komisija izričala mjere;
 - u drugim slučajevima kada poslove u svezi s vrijednosnim papirima ne obavlja sukladno ovom Zakonu i propisima

Komisije ili kada nastupe okolnosti iz članka 90. stavak 4. ovoga Zakona.

- (2) Kada utvrdi postojanje razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka, a istodobno utvrdi i postojanje olakotnih okolnosti, Komisija može u rješenju o oduzimanju dozvole odrediti da profesionalnom posredniku neće oduzeti dozvolu, ako u roku koji odredi Komisija otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i za vrijeme koje ne može biti dulje od godinu dana od dana donošenja rješenja ne nastupi bilo koji od razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 100.

Primjena odredbi zakona na profesionalne posrednike izvan Federacije

Profesionalnom posredniku sa sjedištem u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije, Komisija može obustaviti ili oduzeti odobrenje za rad pod uvjetima i u trajanju kako je određeno odredbama ovoga Zakona za obustavljanje i oduzimanje dozvola profesionalnim posrednicima sa sjedištem u Federaciji.

Članak 101.

Pravne posljedice donošenja rješenja o oduzimanju dozvole

- (1) Rješenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisija određuje rok u kojem profesionalni posrednik ne može zatražiti ponovno izdavanje dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti dulji od pet godina od dana donošenja rješenja.
- (2) Rješenjem o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima Komisija može odrediti da se neizvršeni nalozi i druge isprave nalogodavatelja profesionalnog posrednika, kojem Komisija oduzima dozvolu, predaju drugom profesionalnom posredniku, uz njegovu suglasnost.
- (3) Od dana donošenja rješenja o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, odnosno od dana prestanka važenja dozvole po sili zakona, profesionalni posrednik ne može zaključiti, odnosno započeti obavljati niti jedan novi posao vezan za obavljanje poslova za koji je dozvola izdana.
- (4) O oduzimanju dozvole Komisija će obavijestiti burzu, drugo uređeno javno tržište, Registar i sud kod kojeg je profesionalni posrednik upisan u registar društava, dostavljanjem rješenja.
- (5) Profesionalni posrednik ima obvezu, u slučaju oduzimanja ili prestanka važenja dozvole, da najkasnije u roku od pet dana od dana uručivanja rješenja Komisije:
- poravna nastale obveze;
 - izvrši povrat sredstava klijentima;
 - izvrši prijenos vrijednosnih papira kod Registra;
 - postupi s dokumentacijom iz poslovanja sukladno arhivskim propisima.
- (6) U slučaju nepostupanja profesionalnog posrednika na način i u roku iz stavka 5. ovoga članka, Komisija će ovlastiti banku depozitara i Registar da izvrše potrebne radnje u okviru njihovih djelatnosti.

5) Broker, investicijski menadžer i investicijski savjetnik

Članak 102.

Dozvola

- (1) Poslove brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika mogu obavljati isključivo fizičke osobe koje su dobile dozvolu Komisije po njihovu zahtjevu i koje su uposlene kod profesionalnog posrednika, kod drugog ovlaštenog sudionika, kao i kod pravnih osoba i institucija sukladno posebnom zakonu.
- (2) Dozvola iz stavka 1. ovoga članka izdaje se na neodređeno vrijeme.

Članak 103.

Stjecanje zvanja

- (1) Komisija organizira i provodi obrazovni program i ispit za stjecanje zvanja brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika i izdaje odgovarajuća uvjerenja.
- (2) Komisija bliže uređuje uvjete za stjecanje zvanja brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika, kao i poslove koje obavljaju.
- (3) Zvanja investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika podrazumijeva i zvanje brokera.
- (4) Komisija vodi registar brokera, investicijskih menadžera i investicijskih savjetnika.

Članak 104.

Uvjeti za dozvolu

- (1) Dozvola za obavljanje poslova brokera, investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika daje se osobi pod uvjetom:
- da ima položen ispit za brokera, investicijskog menadžera odnosno investicijskog savjetnika u smislu odredaba ovoga Zakona;
 - da protiv njega nije potvrđena optužnica ili da nije izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za kaznena djela protiv gospodarstva, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, davanja mita i službene i druge odgovorne dužnosti, kaznena djela iz ovoga Zakona, te kaznena djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;
 - da mu nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za kaznena djela iz točke b) ovoga stavka, odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta kaznena djela;
 - da protiv njega nije izrečena mjera sigurnosti u svezi s vršenjem poslova s vrijednosnim papirima odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta kaznena djela.
- (2) Komisija može odbiti zahtjev za izdavanje dozvole i pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, sukladno članku 90. st. 4. i 5. ovoga Zakona.

Članak 105.

Priznavanje zvanja i ispita

- (1) Brokerima, investicijskim menadžerima odnosno investicijskim savjetnicima koji su to zvanje stekli u Bosni i Hercegovini a izvan Federacije, to zvanje se priznaje u Federaciji.
- (2) Osoba koja je stekla zvanje brokera ili investicijskog savjetnika odnosno investicijskog menadžera izvan teritorija Bosne i Hercegovine podnosi Komisiji zahtjev za priznavanje ispita u Federaciji.
- (3) Članovi Komisije i uposlenici u Komisiji koji su na stručnim poslovima iz djelatnosti Komisije proveli najmanje dvije godine stječu zvanje investicijskog menadžera i investicijskog savjetnika, o čemu im se izdaje uvjerenje.

Članak 106.

Mjere u nadzoru

Ako u postupku nadzora utvrdi nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u obavljanju poslova s vrijednosnim papirima, Komisija može brokeru, investicijskom menadžeru i investicijskom savjetniku:

- izreći javnu opomenu,
- oduzeti ili obustaviti dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima.

Članak 107.

Obustavljanje i oduzimanje dozvole

- (1) Komisija može obustaviti odnosno oduzeti dozvolu za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima brokeru, investicijskom menadžeru ili investicijskom savjetniku ako:
- utvrdi da su podaci na temelju kojih je izdana dozvola bili neistiniti;

- b) je protiv njega potvrđena optužnica ili je izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za kaznena djela protiv gospodarstva, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, davanja mita i službene i druge odgovorne dužnosti, kaznena djela iz ovoga Zakona, te kaznena djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;
 - c) mu je izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za kaznena djela iz točke b) ovoga stavka, odnosno da traju pravne posljedice osude za ta kaznena djela;
 - d) je izrečena mjera sigurnosti u svezi s vršenjem poslova s vrijednosnim papirima;
 - e) u obavljanju poslova s vrijednosnim papirima postupa protivno odredbama ovoga i drugih zakona i općih akata Komisije;
 - f) ne postupa po nalogu Komisije;
 - g) nastupe okolnosti iz članka 90. stavak 4. ovoga Zakona.
- (2) Rješenjem o oduzimanju dozvole određuje se rok u kojem se ne može tražiti ponovno izdavanje dozvole, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti dulji od tri godine od dana donošenja rješenja.

ODJELJAK C) - OBAVLJANJE POSLOVA S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

1) Brokerski, dilerski i poslovi potpore tržištu

Članak 108.

Definicija poslova

- (1) Brokerski poslovi su poslovi kupnje i prodaje vrijednosnih papira u svoje ime, a za račun klijenta, uz naplatu provizije.
- (2) Dilerski poslovi su poslovi kupnje i prodaje vrijednosnih papira u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u cijeni.
- (3) Poslovi podrške tržištu (market making) predstavljaju poslove jednodobnog isticanja stalne ponude za kupnju i prodaju vrijednosnih papira u svoje ime i za svoj račun, radi održavanja stalne ponude i tražnje za određenim vrijednosnim papirima.

Članak 109.

Prijenos ovlasti

Profesionalni posrednik, koji obavlja brokerske poslove, može svoje ovlasti i obveze iz ugovora iz članka 83. ovoga Zakona prenijeti na drugog profesionalnog posrednika, ako je to predviđeno ugovorom ili je u interesu nalogodavatelja, uz njegovu prethodnu suglasnost.

Članak 110.

Račun vrijednosnih papira

- (1) Po zaključenju ugovora iz članka 83. stavak 1. ovoga Zakona, profesionalni posrednik dužan je otvoriti račun vrijednosnih papira klijenta sukladno odredbama ovoga Zakona i općim aktima Registra.
- (2) Profesionalni posrednik zatvara račun vrijednosnih papira klijenta kod Registra na zahtjev klijenta ili ako na računu klijenta nema vrijednosnih papira dulje od 12 mjeseci.

Članak 111.

Obveze po osnovi brokerskih poslova

- (1) Obveze po osnovi brokerskih poslova imaju prednost nad drugim poslovima istog profesionalnog posrednika.
- (2) Obveze po osnovi brokerskih poslova za treće osobe imaju prednost nad obvezama istog profesionalnog posrednika po osnovi brokerskih poslova za osobu koja je s njim povezana.

Članak 112.

Tražbine klijenata

Tražbine klijenta koje nisu nastale u obavljanju brokerskih poslova ne mogu se naplatiti iz vrijednosnih papira ili druge imovine koju drži profesionalni posrednik za klijente.

Članak 113.

Unošenje naloga u sistem trgovanja

Kada su ispunjeni svi propisani uvjeti profesionalni posrednik je dužan nalog klijenta unijeti u sistem trgovanja uređenog javnog tržišta bez odlaganja, osim ako u nalogu vrijeme unosa nije drukčije određeno.

Članak 114.

Novčana sredstva klijenta

- (1) Sredstva s računa klijenta za kupnju vrijednosnih papira mogu se koristiti isključivo sukladno nalogu klijenta za kupnju vrijednosnih papira.
- (2) Sredstva s računa klijenta ostvarena prodajom vrijednosnih papira profesionalni posrednik je dužan doznačiti u korist računa klijenta, ukoliko neće biti korištena za naredne kupnje vrijednosnih papira, i ne mogu se ni po pristanku ili zahtjevu klijenta doznačiti bilo kome drugom ili na drugi način.

2. Poslovi upravljanja portfeljem vrijednosnih papira

Članak 115.

Definicija posla i ugovor

- (1) Ugovorom o upravljanju portfeljem vrijednosnih papira, profesionalni posrednik se obvezuje da će, u svoje ime a za račun klijenta, novčana sredstva klijenta ulagati u vrijednosne papire pod najpovoljnijim uvjetima, odnosno da će primiti na upravljanje vrijednosne papire klijenta, a klijent se obvezuje da će za to platiti proviziju.
- (2) Ugovorom o upravljanju portfeljem vrijednosnih papira uređuje se naročito:
 - a) vrijeme na koje se ugovor zaključuje;
 - b) iznos novčanih sredstava, odnosno vrsta i broj vrijednosnih papira koje klijent stavlja na raspolaganje profesionalnom posredniku radi prodaje, odnosno kupnje tih vrijednosnih papira;
 - c) politika ulaganja u vrijednosne papire;
 - d) uvjeti pod kojima klijent povjerava profesionalnom posredniku na upravljanje vrijednosne papire;
 - e) visina provizije i osnovica za obračun i naplatu provizije;
 - f) odgovornost profesionalnog posrednika za obavljanje poslova; i
 - g) drugo predviđeno općim aktom Komisije.

Članak 116.

Politika ulaganja i nalozi

- (1) Pod politikom ulaganja iz članka 115. stavak 2. točka b) ovoga Zakona podrazumjeva se naročito vrsta vrijednosnih papira koji će se kupiti iz sredstava klijenta, karakteristike izdavatelja vrijednosnih papira, najveći dozvoljeni iznos ulaganja u vrijednosne papire jednog izdavatelja i s njim povezanih osoba, kao i druge okolnosti značajne za određivanje stupnja rizika ulaganja.
- (2) Prilikom davanja naloga za prodaju ili kupnju vrijednosnih papira na temelju ugovora iz članka 115. ovoga Zakona, profesionalni posrednik može dati zbrojni nalog. Zbrojni nalog daje se u ime profesionalnog posrednika, a za više klijenata profesionalnog posrednika vlasnika portfelja.
- (3) Ako je zbrojni nalog izvršen po različitim cijenama, profesionalni posrednik dužan je rasporediti klijentima vrijednosne papire ili novčana sredstva po prosječnoj cijeni izvršenja.

Članak 117.

Držanje vrijednosnih papira klijenta

Profesionalni posrednik koji obavlja poslove upravljanja portfeljem vrijednosnih papira dužan je, kod Registra, držati vrijednosne papire na računu klijenta, odnosno odvojeno od svoje imovine.

Članak 118.

Ulaganje sredstava klijenta

Profesionalni posrednik može ulagati sredstva klijenta samo u vrijednosne papire kojima se trguje na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu u Bosni i Hercegovini i državama članicama Europske unije i OECD.

3. Poslovi agenta i pokrovitelja izdavanja

Članak 119.

Agent izdavanja

Poslovi agenta izdavanja su poslovi koji obuhvaćaju organiziranje, pripremu i provođenje izdavanja vrijednosnih papira za izdavatelja, bez obveze otkupa neprodanih vrijednosnih papira i uključivanje vrijednosnih papira na organizirano javno tržište.

Članak 120.

Pokrovitelj izdavanja

Poslovi pokrovitelja izdavanja su poslovi koji obuhvaćaju organiziranje, pripremu i provođenje izdavanja vrijednosnih papira za izdavatelja i s tim u svezi upis i uplatu svih vrijednosnih papira ili samo onih koji ostanu neupisani, radi njihove daljnje prodaje potencijalnim investitorima, kako bi se osigurao uspjeh izdavanja.

4. Poslovi investicijskog savjetnika

Članak 121.

Definicija posla i ugovor

- (1) Poslovi investicijskog savjetnika obuhvataju poslove pružanja savjetodavnih usluga klijentima u svezi s poslovanjem vrijednosnim papirima.
- (2) Ugovorom o obavljanju poslova investicijskog savjetnika obvezuje se profesionalni posrednik da klijentu daje uslugu savjetovanja kod ulaganja u vrijednosne papire kao i kod drugih poslova s vrijednosnim papirima, s ciljem diverzifikacije i minimalizacije rizika, s jedne strane, i maksimalizacije dobiti s druge strane.

Članak 122.

Postupanje u obavljanju poslova

U vršenju poslova iz članka 121. ovoga Zakona profesionalni posrednik je dužan pridržavati se analize tržišta, poslovnih rezultata izdavatelja u koje se namjerava ulagati, kao i globalnog i lokalnog poslovnog okruženja.

5. Poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima

Članak 123.

Definicija posla

- (1) Pod poslovima skrbništva nad vrijednosnim papirima, u smislu odredbi ovoga Zakona, podrazumijevaju se:
 - a) otvaranje i vođenje računa vrijednosnih papira kod Registra u ime i za račun vlasnika vrijednosnih papira - klijenata (skrbnički račun na ime);
 - b) otvaranje i vođenje računa vrijednosnih papira kod Registra u svoje ime, a za račun vlasnika vrijednosnih papira - klijenata, odnosno u ime svojih klijenata koji nisu vlasnici tih vrijednosnih papira, a za račun vlasnika (zbrojni skrbnički račun);
 - c) izvršavanje naloga za prijenos prava iz vrijednosnog papira i naloga za upis prava trećih osoba na vrijednosnom papiru i staranje o prijenosu prava iz tog vrijednosnog papira;
 - d) naplata potraživanja od izdavatelja po osnovi dospjelih vrijednosnih papira, kamata i dividendi za račun vlasnika tih vrijednosnih papira i staranje o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju klijentima vlasnicima vrijednosnih papira;
 - e) pružanje usluge pozajmljivanjem vrijednosnih papira;
 - f) obavještanje dioničara o skupštinama dioničkih društava i zastupanje na tim skupštinama;

- g) obavještanje o pravima vezanim za vrijednosne papire i izvršavanje naloga klijenta u svezi ostvarivanja tih prava;
- h) obavještanje o zakonskim promjenama koje posredno ili neposredno utječu na obavještanje klijenta o stanju vrijednosnih papira na skrbničkom računu;
- i) staranje o izvršavanju poreznih obveza vlasnika vrijednosnih papira;
- j) ostale usluge vezane za vrijednosne papire, ostvarivanje prava i ispunjavanje obveza iz vrijednosnih papira, ugovorene između klijenta i banke skrbnika, a koje nisu u suprotnosti sa zakonom.

Članak 124.

Ugovor o obavljanju posla

- (1) Banka skrbnik obavlja poslove na temelju ugovora iz članka 83. ovoga Zakona i naloga klijenta.
- (2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka uređuje se, naročito:
 - a) vrijeme na koje se ugovor zaključuje;
 - b) poslovi iz članka 123. ovoga Zakona koje će vršiti banka skrbnik za klijenta;
 - c) vrijednosni papiri koji se povjeravaju na skrbništvo i poslovi koje će u svezi sa tim obavljati;
 - d) uvjeti pod kojima klijent povjerava vrijednosne papire na skrbništvo;
 - e) odgovornost banke skrbnika za obavljanje poslova;
 - f) visina provizije i osnovica za obračun i naplatu provizije, i drugo sukladno općem aktu Komisije.
- (3) Ugovorom o obavljanju poslova banke skrbnika odgovornost banke skrbnika se ne može ograničiti niti isključiti.

Članak 125.

Raspodavanje vrijednosnim papirima i sredstvima klijenta

- (1) Vrijednosnim papirima na skrbničkom računu banka skrbnik može raspolagati samo po klijentovom nalogu.
- (2) Banka skrbnik je obvezna sredstvima klijenta postupati sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 126.

Evidencija banke

- (1) Banka skrbnik je dužna ažurno voditi i Komisiji omogućiti uvid u evidenciju i ostalu dokumentaciju koju ima o klijentima.
- (2) Banka skrbnik je dužna Komisiji dostavljati podatke o klijentima i broju vrijednosnih papira koje imaju na skrbničkom računu, u rokovima i na način koji općim aktom propiše Komisija.

6. Poslovi depozitara

Članak 127.

Definicija posla

- (1) Pod poslovima depozitara, u smislu odredbi ovoga Zakona, podrazumijevaju se:
 - a) poslovi u izdavanju vrijednosnih papira;
 - b) novčane transakcije po osnovi prometa vrijednosnih papira na burzi i drugom uređenom javnom tržištu.
- (2) Poslovi depozitara investicijskog fonda uređuju se posebnim zakonom.

Članak 128.

Ugovor o obavljanju posla

Ugovorom između izdavatelja i depozitara iz članka 83. stavak 1. ovoga Zakona za obavljanje poslova depozitara u izdavanju vrijednosnih papira, detaljnije se uređuju pitanja u svezi načina upisa i prijama uplata za vrijednosne papire, odnosno prijenosa novčanih sredstava izdavatelju, u slučaju uspješnog okončanja izdavanja, ili u svezi povrata uplaćenih novčanih sredstava kupcima, u slučaju prekida upisa i uplate, neuspješnog okončanja izdavanja ili obustavljanja izdavanja od Komisije, kao i drugo sukladno općem aktu Komisije.

Članak 129.

Otvaranje računa za uplatu novčanih sredstava

Depozitar je obavezan otvoriti za izdavatelja poseban privremeni račun za uplatu upisanih vrijednosnih papira u izdavanju, na kojem se vode ova sredstva, odvojeno od drugih sredstava depozitara.

Članak 130.

Novčane transakcije

- (1) Novčane transakcije po osnovi trgovine vrijednosnim papirima na burzi i drugom uređenom javnom tržištu izvršavaju se sukladno zakonu i drugim propisima, općim aktima Registra i burze odnosno drugog uređenog javnog tržišta i ugovorom zaključenim između depozitara i profesionalnog posrednika.
- (2) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka profesionalni posrednik i depozitar zaključuju ugovor, sukladno članku 83. stavak 1. ovoga Zakona, kojim se naročito uređuje način obavljanja i odgovornost za obavljanje ovih poslova i drugo predviđeno ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 131.

Obveze depozitara

Depozitar je dužan prije svake isplate po osnovi trgovine vrijednosnim papirima na burzi i drugom uređenom javnom tržištu izvršiti kontrolu naloga za isplatu profesionalnog posrednika u svezi s trgovinom na koju se nalog odnosi i izvršiti isplatu prema obavljenoj trgovini, sukladno zakonu i drugim propisima, aktima Registra i burze ili drugog uređenog javnog tržišta.

Članak 132.

Izvešće o isplatama

Depozitar je dužan isti dan nakon isplate po osnovi prometa vrijednosnih papira na uređenom javnom tržištu dostaviti izvešće Registru o svim izvršenim isplatama.

GLAVA V. BURZA I DRUGO UREĐENO JAVNO TRŽIŠTE

ODJELJAK A) - OPĆE ODREDBE

Članak 133.

Definicija uređenog javnog tržišta

- (1) Burza i drugo uređeno javno tržište su društva koja se osnivaju s ciljem stvaranja uvjeta i organiziranja povezivanja ponude i tražnje vrijednosnih papira radi kupnje i prodaje vrijednosnih papira (u daljnjem tekstu: trgovanje vrijednosnim papirima) i postizanja najbolje cijene.
- (2) Poslove povezivanja ponude i tražnje vrijednosnih papira mogu obavljati samo burza i drugo uređeno javno tržište.
- (3) Na burzi i drugom uređenom javnom tržištu ne može se trgovati vrijednosnim papirima izdavatelja nad kojim je otvoren postupak likvidacije.
- (4) Vrijednosnim papirima izdavatelja nad kojim je otvoren postupak stečaja može se trgovati na burzi i drugom uređenom javnom tržištu samo pod uvjetom da ne postoji zabrana predviđena posebnim zakonom, kao i da su burza i drugo uređeno javno tržište na odgovarajući način obavijestili profesionalne posrednike i investitore na tržištu vrijednosnih papira i posebno označili takve vrijednosne papire sa svrhom trgovine.

Članak 134.

Dozvola i ispunjavanje uvjeta

- (1) Burza i druga uređena javna tržišta mogu obavljati poslove utvrđene ovim Zakonom na temelju dozvole Komisije.
- (2) Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka Komisija izdaje ukoliko su ispunjeni svi uvjeti predviđeni ovim Zakonom i općim aktom Komisije.
- (3) Komisija bliže uređuje posebne uvjete koje burza i druga uređena javna tržišta moraju ispunjavati za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka.

ODJELJAK B) - BURZA I BURZANSKO TRŽIŠTE

1) Osnivanje, poslovi i vrste burzi

Članak 135.

Burza i burzansko tržište

- (1) Burza se osniva i posluje kao dioničko društvo, sukladno odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak gospodarskih društava, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Burzansko tržište je mjesto ili informacijski sustav za povezivanje ponude i tražnje vrijednosnih papira sa svrhom trgovanja vrijednosnim papirima po unaprijed utvrđenim pravilima.
- (3) Povezivanje ponude i tražnje vrijednosnih papira na burzanskom tržištu burza organizira u dva segmenta: na kotaciji, i na slobodnom burzanskom tržištu.

Članak 136.

Djelatnost

Burza obavlja sljedeće djelatnosti:

- a) osigurava uvjete i organizira povezivanje ponude i tražnje sa svrhom trgovanja vrijednosnim papirima;
- b) daje informacije o ponudi, tražnji, tržišnoj cijeni, kao i ostale informacije o vrijednosnim papirima;
- c) utvrđuje i objavljuje tečajne liste vrijednosnih papira;
- d) obavlja druge poslove sukladno zakonu i općim aktima Komisije.

Članak 137.

Zabrane u obavljanju djelatnosti

- (1) Burza ne može:
 - a) kupovati i prodavati vrijednosne papire, osim u slučaju kada jedan od članova burze ne izvrši ugovorenu prodaju ili kupnju vrijednosnih papira;
 - b) davati savjete o kupnji i prodaji vrijednosnih papira; i
 - c) davati mišljenja o povoljnosti kupnje ili prodaje vrijednosnih papira.
- (2) Burza je ovlaštena objavljivati prednosti uvrštenja vrijednosnih papira u kotaciju i prednosti organiziranog javnog trgovanja vrijednosnim papirima.

Članak 138.

Obveze u obavljanju djelatnosti

- (1) Burza je dužna osigurati osoblje, kao i raspolagati opremom, tehničkim uvjetima i organizacijom koja omogućava da:
 - a) svi sudionici trgovine na burzi mogu istodobno, ravnopravno i pod jednakim uvjetima davati i prihvatati naloge za kupnju i prodaju vrijednosnih papira;
 - b) svi sudionici trgovine na burzi imaju u istom vremenu jednak pristup informacijama o vrijednosnim papirima kojima se trguje;
 - c) svi mogu prodavati, odnosno kupovati vrijednosne papire pod jednakim uvjetima.
- (2) Burza je dužna osigurati uvjete, organizirati i provoditi nadzor trgovanja vrijednosnim papirima na burzanskom tržištu i nadzor poslovanja članova burze, s ciljem da se trgovina na burzanskom tržištu i poslovanje članova burze odvija sukladno zakonu, drugim propisima, općim aktima burze, te standardima i normama profesionalnog posredovanja.
- (3) Pod sudionicima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se profesionalni posrednici koji su članovi burze.

Članak 139.

Vrste burzi

- (1) Burza može biti opća i specijalizirana.
- (2) Opća burza organizira trgovanje svim vrstama vrijednosnih papira.
- (3) Specijalizirana burza organizira trgovanje pojedinim vrstama vrijednosnih papira određenih statutom i pravilima specijalizirane burze.

- (4) U nazivu burze iz stavka 1. ovoga članka, obvezno se navodi vrsta vrijednosnih papira za koje je burza specijalizirana.

Članak 140.

Dioničari i članovi burze

- (1) Burzu osniva najmanje pet profesionalnih posrednika registriranih kod Komisije.
- (2) Dioničari burze, pored profesionalnih posrednika, mogu biti i druge burze, društva za upravljanje fondovima, banke, osiguravajuća i reosiguravajuća društva i druge financijske organizacije.
- (3) Članovi burze mogu biti i oni koji nisu dioničari burze sukladno statutu burze.
- (4) Profesionalni posrednici koji su članovi burze moraju imati jednak broj dionica.
- (5) Dioničari burze koji nisu članovi burze pojedinačno mogu imati najviše 5% dionica burze, a ukupan udio dioničara burze koji nisu članovi burze ne može preći 51% dionica burze.
- (6) Broj članova dioničara burze ne može biti manji od broja osnivača iz stavka 1. ovoga članka, osim u slučaju i roku iz članka 144. ovoga Zakona.
- (7) Burza je dužna u statutu predvidjeti mogućnost i način stjecanja dionica burze osobama iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 141.

Uvjeti za osnivanje

- (1) Burza se može osnovati ukoliko se ispune sljedeći uvjeti:
 - a) osiguran minimalan iznos temeljnog kapitala propisan ovim Zakonom, kao i odgovarajući poslovni prostor;
 - b) osigurana kadrovska, tehnička i organizacijska osposobljenost za obavljanje burzanske trgovine, odnosno drugih poslova koje burza obavlja.
- (2) Pod odgovarajućim poslovnim prostorom podrazumijeva se poslovni prostor potreban za nesmetano obavljanje i ispunjavanje uvjeta za smještaj infrastrukture iz st. 3. i 4. ovoga članka.
- (3) Pod kadrovskom osposobljenošću burze u smislu stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se da je na burzi uposlen dovoljan broj educiranih osoba za nesmetano obavljanje djelatnosti, te da ima uposlene najmanje dvije osobe koje nisu članovi uprave, a koje imaju položen ispit za zvanje brokera sukladno ovom Zakonu.
- (4) Pod tehničkom osposobljenošću burze u smislu odredaba stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se da burza posjeduje razvijen informatički sustav za burzansku trgovinu i obračunske transakcije po poslovima zaključenim na burzi, kao i sustav i metodologiju za javno objavljivanje podataka.
- (5) Pod organizacijskom osposobljenošću burze u smislu odredaba stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se postojanje organizacijskih odjela za učinkovito i jedinstveno obavljanje i nadzor poslova na burzi, uključujući i rješavanje sporova.

Članak 142.

Dozvola za osnivanje i rad burze

- (1) Na zahtjev osnivača, Komisija izdaje dozvolu za osnivanje i rad burze kada utvrdi da su ispunjeni svi uvjeti predviđeni ovim Zakonom.
- (2) Za izdavanje dozvole iz stavka 1. ovoga članka, burza mora osigurati i suglasnost Komisije na imenovanje ravnatelja, sukladno članku 143. ovoga Zakona, koja se daje kod svakog imenovanja.
- (3) Komisija može, sukladno članku 90. st. 4. i 5. ovoga Zakona, odbiti zahtjev za osnivanje i rad burze.

Članak 143.

Suglasnost na imenovanje ravnatelja

- (1) Suglasnost na imenovanje ravnatelja daje se pod uvjetom:
 - a) da ima odgovarajuću stručnu spremu i odgovarajuće iskustvo u obavljanju poslova i druge uvjete utvrđene općim aktima Komisije;

- b) da protiv njega nije potvrđena optužnica ili da nije izrečena nepravomoćna osuđujuća presuda u Bosni i Hercegovini ili u drugoj državi za kaznena djela protiv gospodarstva, poslovanja i sigurnosti platnog prometa, imovine, pravosuđa, pravnog prometa, davanja mita i službene i druge odgovorne dužnosti, kaznena djela iz ovog Zakona, te kaznena djela za koja je najmanja propisana kazna zatvora od jedne godine;
 - c) da mu nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za kaznena djela iz točke b) ovoga članka, odnosno da više ne traju pravne posljedice osude za ta kaznena djela;
 - d) da protiv njega nije izrečena mjera sigurnosti u svezi vršenja poslova s vrijednosnim papirima.
- (2) Komisija može odbiti zahtjev za davanje suglasnosti i pored ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, sukladno članku 90. st. 4. i 5. ovoga Zakona.
 - (3) Suglasnost na imenovanje ravnatelja prestaje važiti u slučaju:
 - a) da osoba kojoj je data suglasnost u roku od 90 dana ne stupi na dužnost ravnatelja;
 - b) da ravnatelju prestane dužnost ravnatelja, danom prestanka dužnosti.
 - c) oduzimanja u slučaju iz članka 254. točka a) ovoga Zakona.
 - (4) Rješenjem o oduzimanju suglasnosti određuje se rok u kojem se ne može tražiti ponovno izdavanje suglasnosti, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti dulji od tri godine od dana donošenja rješenja.

Članak 144.

Temeljni kapital i dionice burze

- (1) Temeljni kapital burze iznosi najmanje 500.000,00 KM i podijeljen je na obične dionice koje glase na ime.
- (2) Dionice burze u vlasništvu članova burze ne mogu se prenositi, osim kada dioničar prestane biti član burze.
- (3) U slučaju prestanka članstva dioničara iz stavka 2. ovoga članka, burza stječe te dionice kao vlastite dionice.
- (4) Način stjecanja i određivanja cijene dionica iz stavka 2. ovoga članka, prijenos na nove ili postojeće članove, rok za prijenos kao i smanjenje temeljnog kapitala burze, koji ne može biti dulji od jedne godine od dana prestanka članstva, burza uređuje svojim statutom.
- (5) Dionice burze u vlasništvu dioničara burze mogu se prenositi samo uz odobrenje skupštine burze i društvima koja ispunjavaju uvjete za stjecanje dionica burze.
- (6) Burza može u vidu dividende podijeliti svojim dioničarima najviše 50% ostvarene dobiti, a preostala ostvarena dobit koristi se za unaprjeđenje poslovanja burze.

2) Tijela burze

Članak 145.

Odgovarajuća primjena zakona

Tijela burze se imenuju i rade sukladno odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak rada dioničkih društava, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 146.

Sastav nadzornog odbora

- (1) Nadzorni odbor burze čine predsjednik i četiri člana.
- (2) U nadzorni odbor imenuju se:
 - a) jedan uposlenik kod izdavatelja čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi;
 - b) jedan uposlenik kod izdavatelja čiji su vrijednosni papiri uvršteni u trgovanje na slobodno burzansko tržište; i
 - c) jedan uposlenik društava za upravljanje investicijskim fondovima.

Članak 147.

Ograničenje za članstvo u nadzornom odboru

- (1) U nadzorni odbor burze ne može se imenovati osoba koja je:
 - a) uposlenik na burzi;
 - b) uposlenik Registra;

- c) član tijela zakonodavne, izvršne i sudske vlasti u Bosni i Hercegovini;
 - d) osoba koja je vlasnik više od 5% vrijednosnih papira ili udjela člana burze ili s njima povezanih osoba.
- (2) Podaci o sudjelovanju članova na sjednicama nadzornog odbora burze i naknade članova nadzornog odbora burze objavljuju se u godišnjem izvješću o poslovanju burze.

Članak 148. Arbitraža

- (1) Radi rješavanja sporova između sudionika na burzi, po poslovima zaključenim na burzi, burza uspostavlja arbitražu.
- (2) Arbitraža ima listu arbitara koju utvrđuje skupština burze.
- (3) Arbitraža burze donosi pravila kojim se uređuje način obavljanja arbitraže.
- (4) Odluke arbitraže su konačne.
- (5) Uspostavljanje arbitraže ne isključuje razrješavanje sporova na drugi način, sukladno zakonu.

3) Zabrane za uposlenike burze

Članak 149.

Članstvo u tijelima i obavljanje poslova

Uposlenici burze ne mogu biti članovi nadzornog odbora i odbora za reviziju, niti angažirani u obavljanju poslova kod profesionalnog posrednika, banaka, niti izdavatelja čijim se vrijednosnim papirima trguje na burzi.

Članak 150.

Odavanje informacija i savjetovanje

- (1) Uposlenici burze, članovi tijela upravljanja i ostalih tijela burze ne smiju:
 - a) odavati informacije, koje su materijalne činjenice ili povlaštene informacije, za koje saznaju pri vršenju svojih dužnosti ili pri obavljanju zadataka na burzi ili na drugi način, ako se takvi podaci smatraju poslovnom tajnom;
 - b) davati savjete o trgovini vrijednosnim papirima i investiranju u vrijednosne papire, davati mišljenje o povoljnosti ili nepovoljnosti kupnje ili prodaje vrijednosnih papira koji su u prometu na području Federacije.
- (2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su pridržavati se ograničenja iz stavka 1. ovoga članka i u razdoblju od 90 dana po prestanku statusa uposlenika, odnosno člana tijela upravljanja i ostalih tijela burze.

4) Opći akti

Članak 151.

Statut

- (1) Burza ima statut kojim se, pored propisanog zakonom kojim se uređuju dionička društva, bliže uređuje organizacija i upravljanje burzom, kao i:
 - a) visina fonda sigurnosti burze i doprinosa članova;
 - b) rok za izvršenje povećanja temeljnog kapitala burze za nove članove burze;
 - c) način pohranjivanja informacija o stjecanju i/ili otuđenju vrijednosnih papira za upravu, nadzorni odbor burze, odbor za reviziju i uposlenike burze;
 - d) minimalni iznos dionica koji moraju imati članovi burze koji su dioničari;
 - e) ostala pitanja predviđena odredbama ovoga Zakona.
- (2) Trgovanje vrijednosnim papirima i poslovanje burze bliže se uređuje pravilima burze, koja su obvezna za sve članove burze.

Članak 152.

Statutarni fond sigurnosti

- (1) Fond sigurnosti burze, iz članka 151. stavak 1. točke a) ovoga Zakona, može se koristiti za plaćanje dugova članova burze samo u slučaju prestanka članstva na burzi, stečaja ili likvidacije člana burze.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, burza ima pravo odvojenog namirenja svojih tražbina od člana burze.

Članak 153.

Donošenje, odobravanje i objavljivanje općih akata

- (1) Statut, pravila i godišnji financijski plan burze donosi skupština.
- (2) Komisija odobrava statut i pravila burze, kao i sve kasnije izmjene i dopune ovih akata.
- (3) Statut i pravila burze objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".
- (4) Godišnjim financijskim planom utvrđuju se iznos i namjena sredstava za financiranje burze.

Članak 154.

Pravila burze

Pravilima burze uređuju se naročito:

- a) vrste poslova, uvjeti i način njihovog obavljanja;
- b) uvjeti i način obavljanja poslova članova burze;
- c) uvjeti i način uvrštavanja vrijednosnih papira u kotaciju i prestanak kotacije;
- d) uvjeti i način uvrštavanja vrijednosnih papira na slobodno tržište i isključivanja vrijednosnih papira sa slobodnog tržišta;
- e) način utvrđivanja i objavljivanja kamatnih stopa, cijena vrijednosnih papira i financijskih derivata kojima se trguje na burzi;
- f) način zaključivanja, provjere, potvrde, izvršavanja i registriranja transakcija zaključenih na burzi;
- g) nadzor burze i mjere za sprječavanje manipuliranja cijenama;
- h) sankcije za članove burze za povrede zakona, drugih propisa i akata burze;
- i) usluge burze u prometu vrijednosnih papira;
- j) način informiranja o cijenama ponude i tražnje, ostvarenim cijenama i broju transakcija članova burze;
- k) usluge pravnim osobama koje nisu članovi burze;
- l) međusobna prava i obveze burze i članova burze i način rješavanja sporova;
- m) postupak izmjena i dopuna pravila;
- n) druga bitna pitanja za funkcioniranje burzanskog tržišta.

Članak 155.

Opći akti o financiranju burze

- (1) Osim statuta i pravila, burza donosi i opće akte kojima uređuje iznose i način plaćanja:
 - a) pristupne članarine za članove burze;
 - b) godišnje članarine za članove burze;
 - c) naknade za usluge koje burza pruža članovima i trećim osobama;
 - d) doprinose članova burze u fond sigurnosti;
 - e) novčanih kazni za povrede akata burze;
 - f) drugih naknada u obavljanju svoje djelatnosti.
- (2) Na akte iz stavka 1. ovoga članka Komisija daje suglasnost.
- (3) Burza nije ovlaštena propisivati naknade za transakcije koje profesionalni posrednici na tržištu vrijednosnih papira izvršavaju po nalogima i za račun svojih klijenata.

5) Kotacija

Članak 156.

Definicija

Kotacija je segment burzanskog tržišta na kojem se organizira povezivanje ponude i tražnje vrijednosnih papira s posebno propisanim načinom trgovanja, utvrđenim uvjetima za prijam vrijednosnih papira u kotaciju i posebno propisanim obvezama za izdavatelje čiji se vrijednosni papiri uvrštavaju u kotaciju.

Članak 157.

Uvjeti za uvrštenje

- (1) Uvjeti kotacije propisuje burza, sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (2) U kotaciju burze mogu biti uvršteni neograničeno prenosivi vrijednosni papiri koji su plaćeni u cijelosti.

- (3) Pod neograničenom prenosivošću podrazumijeva se bezuvjetna neograničena prenosivost bez obzira na mjesto i način stjecanja vrijednosnih papira, odnosno kako za trgovanje na burzi tako i za ostale načine stjecanja vrijednosnih papira, sukladno zakonu i drugim propisima.

Članak 158.

Zahtjev za uvrštenje

- (1) Zahtjev za uvrštenje vrijednosnog papira u kotaciju na burzi podnosi izdavalatelj ili osoba koju izdavalatelj za to ovlasti.
- (2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka mora obuhvatiti sve vrijednosne papire iste klase.
- (3) Promjena na vrijednosnim papirima uslijed promjene nominalne vrijednosti dionica i broja dionica ne podrazumijeva podnošenje novog zahtjeva.
- (4) Vrijednosni papiri ne mogu se uvrstiti u kotaciju prije proteka roka za uplatu, ako je takav rok određen prilikom njihovog izdanja ili utvrđen zakonom.

Članak 159.

Uvrštenje dionica

- (1) Dionice mogu biti uvrštene u kotaciju na burzi ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a) izdavalatelj je dioničko društvo koje je osnovano i posluje sukladno propisima Federacije;
 - b) temeljni kapital, pričuve i dobit posljednje financijske godine ne smiju biti manji od iznosa koji općim aktom odredi Komisija;
 - c) financijska izvješća izdavalatelja iz stavka 1. ovoga članka moraju biti objavljena za razdoblje od najmanje tri posljednje godine;
 - d) najmanje 25% klase dionica za koje se traži uvrštenje mora biti izdano javnom ponudom.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. točka d) ovoga članka, uz odobrenje Komisije, vrijednosni papir se može uvrstiti u kotaciju i kada je postotak vrijednosnih papira izdanih javnom ponudom ispod 25% u slučajevima kada tržište zadovoljavajuće funkcionira i s nižim postotkom, uzimajući pri tome u obzir veliki broj dionica iste klase i obujam izdavanja.

Članak 160.

Vrijednosni papiri izdavalatelja izvan Federacije

Vrijednosni papiri izdavalatelja s registriranim sjedištem izvan Federacije mogu se uvrstiti u kotaciju na burzi ako ispunjavaju uvjete predviđene ovim Zakonom, općim aktima Komisije i burze i uvjete predviđene propisima koji se primjenjuju u sjedištu izdavalatelja.

Članak 161.

Uvrštenje obveznica

- (1) Obveznice dioničkog društva mogu biti uvrštene u kotaciju na burzi najmanje u iznosu koji propiše Komisija, uz istodobno ispunjenje uvjeta iz članka 159. stavak 1. točke a), b) i c) ovoga Zakona.
- (2) Zamjenjive obveznice i obveznice s pravom na kupnju drugih vrijednosnih papira mogu biti uvrštene u kotaciju kada su u kotaciji burze već uvršteni vrijednosni papiri za koje se te obveznice mogu zamijeniti ili koje je njima moguće kupiti.

Članak 162.

Uvrštenje drugih vrijednosnih papira

Za uvrštenje vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine, entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Centralne banke Bosne i Hercegovine u kotaciju burze nema posebnih uvjeta i ograničenja.

Članak 163.

Objavljivanje podataka

- (1) Prilikom uvrštenja vrijednosnih papira u kotaciju burze podnositelj zahtjeva za uvrštenje dužan je objaviti najmanje

one podatke koji su ovim Zakonom propisani za sadržaj prospekta za izdavanje vrijednosnih papira.

- (2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju biti sukladni prirodi poslovanja izdavalatelja te investitorima omogućiti da objektivno procijene imovinu i obveze, financijsku poziciju, dobit i gubitak izdavalatelja, te prava koja su sadržana u vrijednosnim papirima.
- (3) Objavljivanje podataka iz stavka 1. ovoga članka odobrava burza.

6) Slobodno tržište

Članak 164.

Definicija

Slobodno burzansko tržište je segment burzanskog tržišta na kojem se, po unaprijed utvrđenim pravilima, organizira povezivanje ponude i tražnje sa svrhom trgovanja vrijednosnim papirima koji nisu uvršteni u kotaciju.

Članak 165.

Uvjeti za uvrštenje

- (1) Na slobodno burzansko tržište mogu se uvrstiti vrijednosni papiri ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - a) tim vrijednosnim papirima se može trgovati na burzanskom tržištu;
 - b) u cjelosti su uplaćeni;
 - c) slobodno su prenosivi.
- (2) Pravilima burze mogu se propisati i drugi uvjeti za uvrštenje vrijednosnih papira na slobodno burzansko tržište.

Članak 166.

Zahtjev za uvrštenje

- (1) Zahtjev za uvrštenje vrijednosnih papira na slobodno burzansko tržište podnosi profesionalni posrednik, na temelju naloga klijenta za kupnju ili prodaju tih vrijednosnih papira.
- (2) Vrijednosni papiri ne mogu se uvrstiti na slobodno burzansko tržište prije proteka roka za uplatu, ako je takav rok određen prilikom njihova izdavanja ili određen zakonom.
- (3) Komisija općim aktom uređuje koje podatke je dužan objaviti podnositelj zahtjeva za uvrštenje vrijednosnih papira na slobodno burzansko tržište.

7) Obustava trgovanja i isključenje s burzanskog tržišta

Članak 167.

Propisivanje uvjeta

Burza može privremeno obustaviti trgovanje vrijednosnim papirima ili isključiti vrijednosne papire s burzanskog tržišta uz uvjete predviđene ovim Zakonom, pravilima burze, o čemu je dužna bez odgađanja obavijestiti Komisiju i Registar.

Članak 168.

Obustava trgovine

- (1) Burza može privremeno obustaviti trgovinu određenim vrijednosnim papirima kojima se trguje na burzi u slučaju da trgovina tim vrijednosnim papirima izazove poremećaj na tržištu, odnosno ako je to potrebno radi zaštite investitora.
- (2) Privremena obustava iz stavka 1. ovoga članka traje do stjecanja uvjeta za nastavak trgovine, a najdulje 15 dana od dana donošenja rješenja burze o privremenom obustavljanju trgovine.
- (3) Pravilima burze bliže se uređuju uvjeti i način na koji se vrši privremena obustava trgovine vrijednosnim papirima na burzi.

Članak 169.

Isključenje s kotacije

Burza može isključiti s kotacije vrijednosne papire određenog izdavalatelja, odnosno vrijednosne papire određene klase ili serije istog izdavalatelja:

- a) ako se trgovina vrijednosnim papirima ne obavlja dulje od šest mjeseci;

- b) ako izdavatelj prestane ispunjavati uvjete kotacije;
- c) ako se ustanovi da su vrijednosni papiri bili primljeni na kotaciju na temelju neistinitih ili pogrešnih podataka;
- d) ako izdavatelj povuče svoje vrijednosne papire ili im protekne rok dospijeca;
- e) ako izdavatelj podnese zahtjev za isključenje s kotacije; i
- f) u drugim slučajevima predviđenim pravilima burze.

Članak 170.

Isključenje sa slobodnog burzanskog tržišta

Burza može isključiti sa slobodnog burzanskog tržišta vrijednosne papire određenog izdavatelja, odnosno vrijednosne papire određene klase ili serije istog izdavatelja:

- a) ako izdavatelj povuče svoje vrijednosne papire;
- b) vrijednosnim papirima protekne rok dospijeca;
- c) u drugim slučajevima predviđenim zakonom, općim aktima Komisije i pravilima burze.

Članak 171.

Rješenje o obustavi trgovanja odnosno isključenju vrijednosnih papira

- (1) O privremenoj obustavi trgovine vrijednosnim papirima i isključenju vrijednosnih papira s kotacije, odnosno slobodnog burzanskog tržišta, burza donosi rješenje.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka burza je dužna dostaviti izdavatelju, Komisiji i Registru, u roku od tri dana od dana donošenja rješenja.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti prigovor Komisiji u roku od osam dana od dana prijama rješenja.

8) Članstvo

Članak 172.

Članovi burze

- (1) Trgovanje vrijednosnim papirima na burzi mogu obavljati samo profesionalni posrednici koji su članovi burze.
- (2) Članovi burze mogu biti samo profesionalni posrednici koji ispunjavaju uvjete za članstvo utvrđene pravilima burze.
- (3) Burza prima u članstvo profesionalnog posrednika koji podnese zahtjev za članstvo i koji ispunjava sljedeće uvjete:
 - a) da ima dozvolu za rad Komisije kojom je ovlašten za obavljanje poslova prometa vrijednosnim papirima sukladno ovom Zakonom;
 - b) da je deponirao odgovarajući iznos sredstava sa svrhom uplate u fond sigurnosti;
 - c) da raspolaze novčanim sredstvima dovoljnim za kupnju dionica burze, odnosno za uplatu naknade za članstvo, onda kada član burze nije i dioničar burze;
 - d) da ispunjava druge uvjete koje utvrdi burza.
- (4) Nakon podnošenja zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka burza donosi odluku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (5) Protiv odluke burze podnositelj zahtjeva može podnijeti prigovor Komisiji u roku od 15 dana od dana prijama odluke, odnosno proteka roka iz stavka 4. ovoga članka, ako burza ne donese odluku.

Članak 173.

Prestanak članstva na burzi

- (1) Članstvo na burzi prestaje:
 - a) dobrovoljnim istupanjem;
 - b) oduzimanjem dozvole profesionalnom posredniku, odnosno oduzimanjem odobrenja za rad sukladno odredbama ovoga Zakona;
 - c) isključenjem na temelju odluke mjerodavnog tijela burze zbog kršenja obveza propisanih statutom i pravilima burze;
 - d) likvidacijom člana.
- (2) Statutom i pravilima burze uređuje se postupak prijama u članstvo i prestanak članstva na burzi.

Članak 174.

Obavještanje o promjenama

Član burze dužan je bez odgađanja pismeno obavijestiti burzu o svakoj nastaloj promjeni njegovih ovlasti, prava i odgovornosti, a naročito o promjenama koje se odnose na činjenice na temelju kojih je dobio dozvolu za članstvo na burzi.

9) Nadzor

Članak 175.

Mjere

- (1) Za povrede zakona i drugih propisa, Komisija može burzi izreći mjere predviđene ovim i posebnim zakonom.
- (2) Komisija može burzi obustaviti dozvolu za rad u trajanju do 30 dana, ukoliko burza ne izvršava naloge Komisije ili ne vrši svoje temeljne funkcije predviđene ovim Zakonom.
- (3) Komisija može burzi oduzeti dozvolu za rad ukoliko:
 - a) svoju djelatnost ne obavlja dulje od 30 dana;
 - b) je dozvola za rad pribavljena na temelju neistinitih podataka;
 - c) ne obavlja poslove u svezi s vrijednosnim papirima sukladno ovom Zakonu;
 - d) prestane ispunjavati uvjete propisane za dobivanje dozvole za rad;
 - e) prekrši obvezu zabrane manipuliranja cijenama;
 - f) ne otkloni utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti u roku utvrđenom rješenjem Komisije ili inače ne postupi sukladno stavku 2. ovoga članka;
 - g) nema vrijednosnih papira izdavatelja uvrštenih u kotaciju burze u razdoblju duljem od šest mjeseci;
 - h) obavijesti Komisiju o prestanku obavljanja djelatnosti;
 - i) nastupe okolnosti iz članka 142. stavak 3. ovoga Zakona.
- (4) Rješenjem o oduzimanju dozvole za rad Komisija određuje rok u kojem burza ne može zatražiti ponovno izdavanje dozvole, a koji ne može biti kraći od jedne godine niti dulji od pet godina od dana donošenja rješenja.
- (5) Kada utvrdi postojanje razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 3. ovoga članka, a istodobno utvrdi i postojanje olakotnih okolnosti, Komisija može u rješenju o oduzimanju dozvole odrediti da burzi neće oduzeti dozvolu, ako u roku koji odredi Komisija otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i za vrijeme koje ne može biti dulje od godinu dana od dana donošenja rješenja ne nastupi bilo koji od razloga za oduzimanje dozvole iz stavka 3. ovoga članka.
- (6) Odluku o otvaranju postupka likvidacije, odnosno stečaja nad burzom mjerodavni sud dostavlja Komisiji u roku od osam dana od dana donošenja odluke.
- (7) Dozvola za rad burze prestaje važiti danom otvaranja stečajnog postupka, odnosno postupka likvidacije.

ODJELJAK C) - DRUGO UREĐENO JAVNO TRŽIŠTE

Članak 176.

Pojam drugog uređenog javnog tržišta

- (1) Drugo uređeno javno tržište je dioničko društvo koje organizira povezivanje ponude i tražnje vrijednosnih papira sa svrhom trgovanja vrijednosnim papirima po unaprijed utvrđenim pravilima tih društava i na kojima se ne vrši kotacija niti se propisuju posebni uvjeti za uvrštavanje vrijednosnih papira u trgovanje.
- (2) Drugo uređeno javno tržište ne može u svom nazivu imati riječ "burza".

Članak 177.

Osnivanje i primjena odredbi ovoga Zakona na drugo uređeno javno tržište

- (1) Drugo uređeno javno tržište mogu ugovorom osnovati najmanje tri profesionalna posrednika registrirana kod Komisije.
- (2) Temeljni kapital drugog uređenog javnog tržišta iznosi najmanje 200.000,00 KM.

- (3) Druga uređena javna tržišta posluju sukladno odredbama članka 135. st. 1. i 2., čl. od 136. do 138., čl. od 141. do 143., čl. od 145. do 155., i čl. od 172. do 175. ovog Zakona. Ostala pitanja uređuju se pravilima uređenog javnog tržišta.

Članak 178.

Uvrštavanje vrijednosnih papira

- (1) Zahtjev za uvrštavanje vrijednosnih papira u trgovanje na drugom uređenom javnom tržištu može podnijeti izdavatelj i/ili profesionalni posrednik ovlašten za poslovanje s vrijednosnim papirima koji je član uređenog javnog tržišta.
- (2) Komisija općim aktom propisuje koje podatke je izdavatelj dužan objaviti prilikom uvrštenja vrijednosnih papira u trgovanje na drugom uređenom javnom tržištu.

ODJELJAK D) - TRGOVANJE VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I FINACIJSKIM DERIVATIMA

Članak 179.

Obvezno trgovanje na burzi

- (1) Vrijednosnim papirima Federacije, kantona, grada i općine u Federaciji obvezno se trguje na burzi, kao i vrijednosnim papirima drugih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, ako je tako predviđeno njihovim propisima.
- (2) Na burzi se obvezno trguje i dionicama izdavatelja (u daljnjem tekstu: otvorena dionička društva) koji ispunjavaju jedan od sljedećih kriterija:
- da su dionice izdane javnom ponudom; ili
 - da su dionice banaka i drugih finansijskih institucija; ili
 - da imaju temeljni kapital najmanje u iznosu od 4.000.000,00 KM i najmanje 40 dioničara.
- (3) Vrijednosni papiri izdavatelja iz st. 1. i 2. ovoga članka uvrštavaju se na burzu na način propisan zakonom.
- (4) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, dionicama otvorenih dioničkih društava može se trgovati izvan burze u slučajevima i pod uvjetima koje propiše Komisija.
- (5) Otvoreno dioničko društvo ne može promijeniti oblik u društvo s ograničenom odgovornošću.
- (6) Otvoreno dioničko društvo može se spojiti s drugim društvom samo tako da nastaje novo otvoreno dioničko društvo ili se pripojiti drugom otvorenom dioničkom društvu.
- (7) Otvoreno dioničko društvo može se podijeliti samo na dva ili više novih otvorenih dioničkih društava.

Članak 180.

Obveza Registra na izvještavanje

O kriterijima iz članka 179. stavak 2. ovoga Zakona Registar je dužan izvještivati burzu na kojoj se trguje dionicama na koje se odnose kriteriji, kao i profesionalne posrednike.

Članak 181.

Dionice izdane javnom ponudom

Na dionice koje se sukladno članku 265. ovoga Zakona smatraju dionicama izdanim putem javne ponude, ne primjenjuje se članak 179. stavak 2. točka a) ovoga Zakona.

Članak 182.

Trgovanje finansijskim derivatima

- (1) Trgovanje finansijskim derivatima obavlja se na posebnom tržišnom segmentu burze ili na specijaliziranoj burzi.
- (2) Finansijski derivati mogu biti predmet trgovine od dana izdavanja do dana dospelosti ugovora.
- (3) Komisija bliže uređuje uvjete za uvođenje finansijskih derivata u trgovanje na burzi, uvjete za obavljanje trgovine tim derivatima i način izmirenja obveza iz poslova zaključenih u trgovini finansijskim derivatima.
- (4) Za trgovanje finansijskim derivatima burza utvrđuje standardizirana prava i obveze ugovornih strana i dan početka trgovine.
- (5) Burza može uvesti u trgovanje samo finansijske derivate koji osiguravaju ostvarivanje ekonomskih interesa gospodarskih

subjekata i drugih organizacija i osoba, i ako to nije u suprotnosti s javnim interesom.

- (6) Burza je obvezna, najmanje 30 dana prije početka trgovanja pojedinim finansijskim derivatom, obavijestiti Komisiju o namjeri uvođenja tog derivata u trgovanje.

Članak 183.

Primjena odredaba ovog Zakona na trgovanje finansijskim derivatima

Na trgovanje finansijskim derivatima, ograničenje trgovanja i izmirivanje obveza iz poslova zaključenih u trgovanju tim instrumentima primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o trgovanju vrijednosnim papirima i izmirenju obveza iz poslova zaključenih u trgovanju vrijednosnim papirima na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu.

GLAVA VI. REGISTAR VRIJEDNOSNIH PAPIRA

ODJELJAK A) - OPĆE ODREDBE

Članak 184.

Poslovi Registra

- (1) Registar obavlja poslove određene ovim i drugim zakonom.
- (2) Registar izvršava poslove propisane ovim i drugim zakonom, i to:
- registriranje i čuvanje vrijednosnih papira, kao i čuvanje podataka o vrijednosnim papirima i svim transakcijama u pogledu prijenosa vlasništva ili promjene statusa vrijednosnih papira;
 - upis i brisanje prava trećih osoba na vrijednosnim papirima, kao i upis i brisanje zabrane prava raspolaganja na temelju ugovora, sudskih odluka i odluka mjerodavnih tijela;
 - otvaranje i vođenje računa vrijednosnih papira, vođenje liste dioničara, kao i izdavanje izvješća, izvoda i potvrda o stanju i promjenama na tim računima;
 - obračun, poravnanje i prijenos vrijednosnih papira na temelju poslova s vrijednosnim papirima zaključenih na burzi i drugom uređenom javnom tržištu;
 - prijenos vrijednosnih papira na temelju pravnih poslova, sudskih odluka i odluka drugih mjerodavnih tijela;
 - deponiranje vrijednosnih papira;
 - usluge upisa, prijenosa, obračuna i osiguranja ispunjavanja obveza nastalih na temelju poslova s finansijskim derivatima na burzi i drugom uređenom javnom tržištu; i
 - druge poslove sukladno zakonu i općim aktima Komisije.

Članak 185.

Opći akti Registra

- (1) Registar je dužan u obavljanju poslova iz članka 184. ovoga Zakona svojim aktima urediti:
- način i postupak registriranja vrijednosnih papira i način otvaranja i vođenja računa vrijednosnih papira;
 - prijam i isključenje iz članstva Registra;
 - način obračuna, poravnanja i osiguranja ispunjenja obveza, nastalih na temelju poslova s vrijednosnim papirima, zaključenih na burzi i drugom uređenom javnom tržištu;
 - način vođenja posebnih novčanih računa;
 - način formiranja i uvjete korištenja sredstava fonda sigurnosti i druga pravila o prevladavanju rizika neispunjenja obveza pojedinog člana Registra;
 - način upisa i brisanje prava trećih osoba na vrijednosnim papirima;
 - način upisa i brisanje zabrane ili ograničenja prava raspolaganja na temelju ugovora, sudskih odluka i odluka drugih državnih tijela, u slučajevima koji nisu propisani ovim Zakonom;
 - način prijenosa vrijednosnih papira na temelju ugovora, sudskih odluka i odluka drugih mjerodavnih tijela, u slučajevima koji nisu uređeni ovim Zakonom;
 - strukturu i visinu naknade za usluge koje obavlja;

- j) način arhiviranja dokumentacije i čuvanje podataka u elektroničkom obliku;
 - k) način i postupak izvješćivanja vlasnika vrijednosnih papira, izdavatelja i članova Registra, kao i druge oblike uvida u javnost rada Registra, za slučajeve koji nisu uređeni ovim Zakonom; i
 - l) druga pitanja u svezi s poslovima koje obavlja.
- (2) Opći akti iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se na svakog člana Registra, izdavatelja, vlasnika vrijednosnog papira, kao i na osobe čija su prava i obveze nastale u poslovanju s vrijednosnim papirima.
- (3) Komisija daje suglasnost na opće akte Registra iz stavka 1. ovoga članka i oni se ne mogu primjenjivati prije dobivanja suglasnosti.

Članak 186.

Zabrane u svezi poslova s vrijednosnim papirima

- (1) Registar ne može vršiti promet vrijednosnih papira za svoj račun, davati savjete o vrijednosnim papirima ili ulaganju u vrijednosne papire.
- (2) Pod prometom iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se kupnja vrijednosnih papira za potrebe pozajmljivanja, obračuna i poravnanja.

ODJELJAK B) - ČLANSTVO

Članak 187.

Prijam u članstvo

- (1) Članovi Registra mogu biti banke i profesionalni posrednici, burze, društva za upravljanje fondovima, izdavatelji vrijednosnih papira, Centralna banka Bosne i Hercegovine, strane banke i profesionalni posrednici koji su dobili dozvolu Komisije i strana društva koja obavljaju poslove obračuna i poravnanja ukoliko imaju dozvolu Komisije.
- (2) Članovi sistema obračuna i poravnanja mogu biti članovi burze i drugog uredenog javnog tržišta i banka skrbnik.
- (3) Prijam u članstvo vrši se na temelju zahtjeva i dokumentacije predviđene općim aktima Komisije i Registra.
- (4) Članovi Registra, kod ispunjavanja obveza nastalih na temelju poslova zaključenih na burzi i drugom uredenom javnom tržištu, dužni su postupati sukladno zakonu, općim aktima Komisije i općim aktima Registra.

Članak 188.

Odgovornost za štetu

- (1) Članovi Registra odgovaraju vlasniku vrijednosnih papira odnosno drugom imatelju prava na vrijednosnim papirima, po pravilima o objektivnoj odgovornosti za štetu prouzročenu propuštanjem unosa ili nepravilnim odnosno pogrešnim unosom naloga u informacijski sustav Registra.
 - (2) Član Registra neće odgovoriti za štetu iz stavka 1. ovoga članka ako dokaže da šteta potječe od nekog uzroka izvan njegovog djelovanja, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, izbjeći niti otkloniti, ili da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe.
 - (3) Izdavatelj član Registra odgovoran je za štetu koja nastane zbog netočnih i nepotpunih podataka danih Registru, kod upisa vrijednosnih papira u informacijski sustav Registra.
- (2) Vrste računa, način određivanja i njihovog otvaranja određuje Registar svojim općim aktom, sukladno odredbama ovoga Zakona i općim aktima Komisije.
- (3) Kod Registra se upisuju:
- a) vrijednosni papiri;
 - b) prava iz vrijednosnih papira i njihovi zakoniti imatelji;
 - c) prava trećih osoba na vrijednosnim papirima i njihovi zakoniti imatelji;
 - d) zabrane i ograničenja prijenosa vrijednosnih papira.

Članak 191.

Broj računa

- (1) Broj računa predstavlja i identifikacijsku oznaku vlasnika računa i mora biti jedinstven.
- (2) Broj računa smatra se tajnim i može biti dostupan, izuzev vlasniku računa, drugim osobama u slučajevima određenim zakonom i općim aktom Registra, na način određen tim aktom.

Članak 192.

Redoslijed prijama naloga

- (1) Registar je dužan osigurati da se prijenosi vrijednosnih papira na račune vlasnika vrijednosnih papira i upisa prava trećih, odnosno ograničenja prijenosa i zabrane raspolaganja vrši po redoslijedu prijama naloga za upis u informacijski sustav Registra.
- (2) Stavak 1. ovoga članka odnosi se i na druge upise kod Registra.

Članak 193.

Upisi u informacijski sustav Registra

- (1) Upis vrijednosnih papira u informacijski sustav Registra vrši se na osnovi naloga izdavatelja vrijednosnih papira, koji s Registrom prije toga zaključuje ugovor o vođenju vrijednosnih papira.
- (2) Naloga za prijenos vrijednosnih papira s računa na račun istog vlasnika vrijednosnih papira ili na račun novog vlasnika, upis odnosno brisanje prava trećih osoba na vrijednosnim papirima, upis odnosno brisanje prava raspolaganja, unosi član Registra na temelju ugovora o vođenju računa vrijednosnih papira za vlasnika vrijednosnih papira, izuzev u slučajevima predviđenim ovim Zakonom, općim aktima Komisije i Registra, kada se upis vrši po nalogu osobe koja se u Registru vodi kao vlasnik vrijednosnih papira, odnosno po nalogu suda ili drugog mjerodavnog tijela.
- (3) Ugovor iz stavka 2. ovoga članka može biti poseban ugovor zaključen između profesionalnog posrednika i njegovog klijenta, a može biti i sadržan u ugovoru iz članka 83. ovoga Zakona.
- (4) Naloga iz stavka 2. ovoga članka unosi član Registra neposredno u informacijski sustav preko računarske veze s Registrom.
- (5) Naloga iz ovoga članka, nakon izvršene kontrole, izvršava Registar, sukladno odredbama ovoga Zakona, općim aktima Komisije i Registra.
- (6) Nalozi iz ovoga članka sadrže elemente predviđene općim aktom Registra.

Članak 194.

Prijenos vlasništva

- (1) Prijenos vlasništva na vrijednosnim papirima na temelju transakcije zaključene na burzi ili drugom uredenom javnom tržištu provodi se u postupku obračuna i poravnanja.
- (2) Postupak obračuna u smislu stavka 1. ovoga članka je uspoređivanje podataka po zaključenim pravnim poslovima s vrijednosnim papirima, utvrđivanje rokova podmirenja pravnih poslova, te izračun obveza za podmirenje.
- (3) Postupak poravnanja, u smislu stavka 1. ovoga članka, je posredovanje i nadzor plaćanja i/ili prijenosa vrijednosnih papira u svezi s pravnim poslovima s vrijednosnim papirima.

ODJELJAK C) - OBAVLJANJE POSLOVA

Članak 190.

Registracija, čuvanje i prijenos vrijednosnih papira

- (1) Registracija, čuvanje i prijenos vrijednosnih papira vrši se elektronički na odgovarajućim računima kod Registra.

Članak 195.

Izvješće o zaključenim transakcijama

Obračun i poravnanje poslova zaključenih na burzi i drugom uređenom javnom tržištu vrši se na temelju izvješća o zaključenim transakcijama koje Registru dostavlja burza i drugo uređeno javno tržište.

Članak 196.

Račun za obračun i poravnanje

Novčane obveze članova Registra koje su nastale na osnovi poslova s vrijednosnim papirima, zaključenih na burzi i drugom uređenom javnom tržištu, a koje ulaze u obračun i poravnanje, izvršavaju se preko računa za obračun i poravnanje.

Članak 197.

Vrijednosni papiri i novčana sredstva članova Registra

Vrijednosni papiri i novčana sredstva vlasnika vrijednosnih papira i članova Registra ne ulaze u njegovu imovinu niti u stečajnu ili likvidacijsku masu i ne mogu biti predmet izvršenja protiv Registra.

Članak 198.

Fond sigurnosti

- (1) Registar je dužan formirati fond sigurnosti s ciljem osiguranja uvjeta za ispunjenje obveze na temelju poslova s vrijednosnim papirima zaključenih na burzi i drugom uređenom javnom tržištu.
- (2) Fond sigurnosti čine uplate Registra i članova Registra koji koriste usluge obračuna i poravnanja.
- (3) Sredstva fonda sigurnosti koriste se za podmirenje obveza članova Registra kada na njihovim računima nema dovoljno sredstava, ukoliko svoje obveze ne izvrše u rokovima utvrđenim općim aktima Registra.
- (4) Sredstva fonda sigurnosti ne mogu se koristiti u druge svrhe.

Članak 199.

Brisanje založnog prava

- (1) Brisanje založnog prava vrši se po nalogu člana Registra ili zalagoprimatelja ili vlasnika vrijednosnih papira kao zalagodavatelja.
- (2) Uz nalog zalagodavatelja obvezno se prilaže izjava zalagoprimatelja ovjerena sukladno zakonu da se dozvoljava brisanje založnog prava ili pravomoćna sudska odluka koja zamjenjuje takvu izjavu.

Članak 200.

Brisanje prava plodouživanja

- (1) Brisanje prava plodouživanja se vrši na osnovi naloga vlasnika vrijednosnih papira.
- (2) Kada vlasnik zahtjeva brisanje prava plodouživanja protekom roka plodouživanja, mora uz nalog priložiti izjavu plodouživatelja ovjerenu sukladno zakonu da dozvoljava brisanje prava plodouživanja, ili pravomoćnu sudska odluku koja zamjenjuje takvu izjavu.

Članak 201.

Upis i brisanje prava otkupa

- (1) Nalog za upis prava otkupa obvezno sadrži i cijenu po kojoj se mogu otkupiti vrijednosni papiri i dan na koji je pravo otkupa moguće ostvariti, odnosno rok trajanja prava otkupa.
- (2) Brisanje prava otkupa upisuje se na temelju naloga vlasnika vrijednosnih papira.
- (3) Kada vlasnik vrijednosnog papira zahtjeva brisanje prava otkupa na dan određen za njegovo ostvarivanje, odnosno protekom roka trajanja prava otkupa, dužan je uz nalog priložiti izjavu osobe koja ima pravo otkupa, ovjerenu sukladno zakonu, da dozvoljava brisanje prava otkupa, odnosno pravomoćnu sudska odluku koja zamjenjuje takvu izjavu.
- (4) Kada se vrijednosni papiri na kojima je upisano pravo otkupa prenesu na osobu koja ima pravo otkupa, s prijenosom se istodobno briše pravo otkupa.

- (5) Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na brisanje prava preče kupnje.

Članak 202.

Odgovornost za štetu

- (1) Registar je odgovoran izdavatelju i vlasniku vrijednosnih papira odnosno drugom zakonitom imatelju prava na vrijednosnom papiru, po pravilima o objektivnoj odgovornosti za štetu koju mu prouzroči neizvršenjem ili nepravilnim izvršenjem naloga odnosno ako informacijski sustav Registra omogući izvršenje nepravilnog ili pogrešnog naloga, kao i kršenjem drugih obveza određenih ovim Zakonom i drugim propisima.
- (2) Registar neće odgovarati za štetu iz stavka 1. ovoga članka ako dokaže da šteta potječe od nekog uzroka izvan njegovog djelovanja, a čije se djelovanje nije moglo predvidjeti, izbjeći niti otkloniti, ili da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe.

ODJELJAK D) - ČUVANJE I DOSTUPNOST PODATAKA, OBAVJEŠTAVANJE I NADZOR

Članak 203.

Zaštita informacijskog sustava

- (1) Registar je dužan informacijski sustav i podatke kojima raspolaže zaštititi od neovlaštenog korištenja, izmjena ili gubitka podataka, u svrhu čega je dužan osigurati pričuvnu lokaciju na kojoj će biti smješten back up informacijskog sustava sa svim podacima.
- (2) Registar je dužan trajno čuvati podatke upisane na elektroničkim medijima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Registar je dužan osigurati neprekidno funkcioniranje informacijskog sustava.

Članak 204.

Službena tajna

- (1) Na članove tijela i uposlene u Registru primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje reguliraju čuvanje službene tajne uposlenih i članova Komisije.
- (2) Svi podaci koji se vode u Registru predstavljaju službenu tajnu i ne mogu se davati i priopćavati, osim u slučajevima utvrđenim ovim i drugim zakonom i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Članak 205.

Pravo uvida u podatke

- (1) Vlasnik vrijednosnih papira, depozitar investicijskog fonda, profesionalni posrednik i banka skrbnik, u okviru određenog posla kojeg obavljaju, imaju pravo uvida u podatke iz članka 190. stavak 3. ovoga Zakona i podatke o povijesti upisa vrijednosnih papira koji se vode kod Registra za klijente za koje obavljaju poslove.
- (2) Izdavatelj vrijednosnih papira ima pravo uvida u podatke o vrstama, klasama, količinama vrijednosnih papira, ograničenjima prava na vrijednosnim papirima, vlasnicima, te povijesti upisa vrijednosnih papira koje je izdao.
- (3) Osoba koja dokaže pravni interes ima pravo uvida u povijest transakcija za određeni vrijednosni papir.

Članak 206.

Potvrda o stanju na računu

- (1) Vlasniku vrijednosnog papira izdaje se potvrda o stanju na njegovom računu, koja obvezno sadrži:
 - a) naziv, sjedište pravne osobe ili ime i prezime i identifikacijski broj pravne ili fizičke osobe;
 - b) naziv, sjedište i adresu izdavatelja;
 - c) oznaku vrste i klase vrijednosnog papira;
 - d) nominalnu vrijednost i broj vrijednosnih papira iste klase; i
 - e) ovjeru Registra.
- (2) Potvrda uključuje sve vrijednosne papire koje ima vlasnik vrijednosnih papira na računu kod Registra.

Članak 207.

Ovlaštenja Komisije i drugih mjerodavnih tijela

Komisija ima pravo uvida u sve podatke koji se vode u Registru, bez ograničenja, a pravosudna i druga mjerodavna tijela imaju pravo uvida u podatke u okviru ovlaštenja predviđenih zakonom.

Članak 208.

Evidencija o uvidima u podatke

- (1) Registar je dužan voditi evidenciju o svim uvidima u podatke u sistemu registracije vrijednosnih papira.
- (2) Evidenciju iz stavka 1. ovoga članka Registar vodi prema kronološkom redu izvršenih uvida.
- (3) U evidenciju iz stavka 1. ovoga članka upisuje se vrsta uvida, vrijednosni papir i vlasnik vrijednosnih papira na kojeg se uvid odnosio i osoba na čiji zahtjev je uvid bio izvršen.

Članak 209.

Izvješćivanje

- (1) Registar je dužan na način i u obujmu određenom općim aktima Komisije i svojim općim aktima izvješćivati:
 - a) izdavatelje, o vrijednosnim papirima koje su izdali i o vlasnicima tih vrijednosnih papira;
 - b) vlasnike, o stanju i promjenama na njihovom računu vrijednosnih papira, sukladno članku 206. ovoga Zakona;
 - c) članove, o bitnim podacima o poslovima s vrijednosnim papirima koje su poduzeli za svoj račun ili za račun nalogodavatelja;
 - d) javnost, o najvećim dioničarima izdavatelja u obujmu i na način određen općim aktom Komisije; i
 - e) u drugim slučajevima određenim zakonom i općim aktima Komisije.
- (2) Registar je dužan dostavljati Komisiji mjesečna izvješća o radu u roku i sa sadržajem koje propiše Komisija.

Članak 210.

Mjere u nadzoru

Za povrede zakona i drugih propisa utvrđene u nadzoru, Komisija može Registru izricati mjere predviđene ovim i posebnim zakonom.

GLAVA VII. STRUKOVNA UDRUGA OVLAŠTENIH SUDIONIKA**Članak 211.**

Osnivanje

- (1) Ovlašteni sudionici na tržištu vrijednosnih papira mogu osnovati strukovne udruge sa samoregulatornim ovlastima sa svrhom ostvarivanja, unaprjeđenja i zaštite zajedničkih interesa i razvoja tržišta.
- (2) Strukovne udruge iz stavka 1. ovoga članka mogu osnovati pravne i fizičke osobe ovlaštene za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, zaključivanjem ugovora o osnivanju i usvajanjem općih akata propisanih ovim Zakonom.
- (3) Komisija daje prethodnu suglasnost na statut i pravila strukovne udruge.

Članak 212.

Djelatnost

Strukovna udruga može:

- a) donositi pravila za obavljanje poslova ovlaštenih sudionika na tržištu vrijednosnih papira, koja za cilj imaju unaprjeđenje profesionalne djelatnosti, ujednačavanje prakse i razvoj tržišta vrijednosnih papira;
- b) donositi etički kodeks ponašanja koji je obavezan u primjeni za sve ovlaštene sudionike na tržištu vrijednosnih papira;
- c) surađivati s mjerodavnim tijelima s ciljem unaprjeđenja regulative i njene implementacije, s tim da može davati i inicijative za izmjene propisa i pravila, odnosno donošenje novih zakona i drugih propisa;

- d) pripremati i dobivati od članova informacije, analize, projekte i druge materijale koji se odnose na provođenje propisa, standarda, uzanci, kodeksa, odnosno ponašanja sudionika na tržištu vrijednosnih papira, a s ciljem jačanja struke, zaštite interesa investitora i samih ovlaštenih sudionika na tržištu vrijednosnih papira, razvoja tržišta vrijednosnih papira, osiguranje javnosti rada, sprječavanja manipulacija cijenama vrijednosnih papira i drugih nezakonitosti i nepravilnosti na tržištu vrijednosnih papira;
- e) vršiti edukaciju članova udruge ili uposlenika članova udruge, u slučaju da su članovi udruge pravne osobe;
- f) izricati mjere prema ovlaštenim sudionicima na tržištu vrijednosnih papira koji su članovi te udruge i poduzimati mjere zaštite interesa korisnika usluga ovlaštenih sudionika na tržištu vrijednosnih papira i njihove odštete u slučaju gubitaka prouzročenih pogreškama, propustima i nezakonitim radnjama članova strukovne udruge.

Članak 213.

Opći akti

Strukovna udruga, pored ugovora o osnivanju i statuta, koji se donose kod osnivanja, može donositi i uzance, standarde i druge opće akte s ciljem izvršavanja svojih djelatnosti određenih ugovorom o osnivanju i statutom, a koja su obvezna u primjeni za sve članove udruge.

Članak 214.

Zabrane

Akti strukovne udruge iz čl. 211., 212. i 213. ovoga Zakona ne mogu uključivati:

- a) diskriminiranje klijenata koji koriste usluge člana strukovne udruge;
- b) diskriminiranje članova strukovne udruge;
- c) neutemeljeno ograničavanje u pogledu pristupanja u članstvo, odnosno istupanja iz članstva strukovne udruge;
- d) sprječavanje razvoja konkurencije između ovlaštenih sudionika na tržištu vrijednosnih papira, kao i neutemeljeno ograničenje u pogledu prihoda i provizije koje članovi strukovne udruge ostvaruju obavljanjem svojih djelatnosti;
- e) izradu netočnih, nepotpunih ili nejasnih informacija članovima strukovne udruge; i
- f) pitanja koja nisu u nadležnosti strukovne udruge ili su nespojiva s njegovim ciljevima.

Članak 215.

Financiranje

Strukovna udruga se financira iz članarine, doprinosa i poklona članova i trećih osoba, kao i naknada od usluga koje pruža članovima i trećim osobama, a dobit koju ostvari po toj osnovi isključivo koristi za unaprjeđenje rada.

Članak 216.

Primjena propisa na poslovanje strukovne udruge

Na poslovanje strukovne udruge, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije određeno, primjenjuju se propisi koji uređuju udruživanje građana i profesionalno udruživanje gospodarskih društava.

GLAVA VIII. OSIGURANJA I ZABRANE U SVEZI POSLOVA S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA**ODJELJAK A) - OSIGURANJE ISPUNJENJA OBEVEZA PROISTEKLIH IZ VRIJEDNOSNIH PAPIRA****Članak 217.**

Osiguranje isplate dividende

- (1) Obveza izdavatelja na isplatu dividende ne može biti osigurana bankarskim jamstvom, jamstvima ili sličnim oblicima osiguranja.
- (2) Svako jamstvo ili osiguranje plaćanja buduće dividende je ništavno.

Članak 218.

Osiguranje isplate glavnice i kamata

Obveze izdavatelja vrijednosnih papira na isplatu glavnice i kamata iz dužničkih vrijednosnih papira mogu biti osigurane bankarskim jamstvom ili drugim osiguranjem koje mora osigurati ispunjenje obveza iz svih vrijednosnih papira iste klase.

Članak 219.

Osiguranje zalogom

- (1) Obveza izdavatelja vrijednosnih papira na isplatu glavnice i kamata može biti osigurana založnim pravom na nekretninama i/ili vrijednosnim papirima, čija vrijednost ne može biti manja od ukupne obveze izdavatelja iz svih osiguranih vrijednosnih papira.
- (2) Vrijednost nekretnina pod hipotekom i/ili založenih vrijednosnih papira utvrđuje ovlašteni sudski vještak.

ODJELJAK B) - ZABRANE ZLOUPORABA NA TRŽIŠTU

Članak 220.

Povlaštena informacija

Povlaštena informacija predstavlja privilegirano, povjerljivu, odnosno svaku informaciju ili događaj koja osobi koja njome raspolaže daje prednost u odnosu na druge sudionike u prometu vrijednosnih papira i koja može imati utjecaj na izdavatelja vrijednosnih papira ili na tržište na kojem se prometuje vrijednosnim papirima i cijenu izdanih vrijednosnih papira, a koja još nije javno objavljena, kao što je:

- a) precizna informacija o izdavatelju i njegovim vrijednosnim papirima, ukoliko ta informacija sadrži okolnosti koje postoje ili se očekuju ili događaj koji se zbio ili se očekuje, ili ako je informacija dovoljno specifična da se može zaključiti o mogućem učinku okolnosti ili događaja koji bi utjecali na cijenu vrijednosnih papira;
- b) informacija koju bi investitor na temelju razumne prosudbe mogao uzeti u obzir kao dio osnove za donošenje odluke o investiranju;
- c) druga informacija, sukladna zakonu i drugim propisima.

Članak 221.

Izuzeci od povlaštene informacije

Povlaštenim informacijama, u smislu odredaba ovoga Zakona, ne smatraju se:

- a) javno raspoložive informacije;
- b) zaključci, procjene ili rezultati analiza bazirani na javno raspoloživim informacijama;
- c) glasine ili nagađanja za koje ne postoji očigledna veza s pouzdanim izvorom kao što su osobe iz članka 224. ovoga Zakona;
- d) informacije o ponudi ili tražnji vrijednosnih papira, stečene kao redovita posljedica prometa, osim ako zakonom, ili drugim propisom nije drukčije određeno.

Članak 222.

Javno raspoložive informacije

- (1) Javno raspoloživim informacijama, u smislu odredaba ovoga Zakona, smatraju se: informacije koje su po svojoj prirodi bile javne u momentu nastanka, koje su poznate i drugim osobama, osim osoba iz članka 224. ovoga Zakona, odnosno informacije koje su objavljene u bilo kojem masovnom mediju, tiskanom ili elektroničkom, koji izlazi ili program emitira na području Federacije i dostupan je u mjestu sjedišta izdavatelja, te informacije iz bilo kojeg javnog registra u Federaciji.
- (2) Fizičke i pravne osobe koje se u okviru svoje redovite djelatnosti bave izradom i/ili distribuiranjem javnosti istraživanja, studija, statističkih podataka, ocjena ili drugih informacija o vrijednosnim papirima ili o izdavateljima vrijednosnih papira, odnosno davanjem preporuka ili predlaganjem investicijskih strategija, a posebno financijski analitičari, novinari i uposlenici bonitetnih agencija, dužni su

postupati savjesno, sukladno pravilima struke i profesionalne etike, te potrebnom stručnom pažnjom osigurati pravilno i potpuno predstavljanje svih informacija.

- (3) Osobe iz stavka 2. ovoga članka dužne su istodobno s izradom i/ili distribuiranjem informacija, javno objaviti svoje interese i mogući sukob interesa u svezi s vrijednosnim papirima na koje se odnose te informacije.

Članak 223.

Promet na osnovi povlaštenih informacija

- (1) Prometom na osnovi povlaštenih informacija, u smislu odredaba ovoga Zakona, podrazumjeva se kupnja ili prodaja vrijednosnih papira ili drugi pravni posao koji je osnova za prijenos vlasništva na vrijednosnim papirima, sve dok je osoba koja sudjeluje u tim transakcijama u posjedu povlaštenih informacija koje se odnose na taj vrijednosni papir.
- (2) Pod prometom na osnovi povlaštenih informacija podrazumjeva se i promet od osoba koje su povlaštenu informaciju dobile od druge osobe, a same nisu imale pristup toj informaciji.

Članak 224.

Osobe koje imaju obveze u svezi povlaštenih informacija

- (1) Osobe na koje se zahtjevi u svezi povlaštenih informacija odnose su:
 - a) članovi nadzornog odbora, odbora za reviziju i uprave izdavatelja i pravne osobe iz točke d) ovoga stavka;
 - b) uposleni ili bilo koja druga osoba angažirana kod izdavatelja koja ima pristup povlaštenim informacijama;
 - c) članovi uprave, nadzornog odbora i uposleni kod ovlaštenog sudionika na tržištu vrijednosnih papira, društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijskog fonda;
 - d) osobe koje izravno ili neizravno imaju 10% i više dionica izdavatelja na kojeg se odnose povlaštene informacije;
 - e) supružnici i srodnici u prvom stupnju ravne linije s fizičkim osobama iz točke a) do d) ovoga stavka;
 - f) treće fizičke ili pravne osobe koje su od osoba iz toč. a) do e) ovoga stavka došle do povlaštenih informacija.
- (2) Obveza pridržavanja odredaba ovoga Zakona za osobe navedene u stavku 1. točke od a) do d) traje sve dok imaju ta svojstva i šest mjeseci nakon njihovog prestanka ili dok se informacija ne objavi sukladno propisima.

Članak 225.

Zabrane u svezi s povlaštenim informacijama

Osobama iz članka 224. ovoga Zakona zabranjeno je:

- a) koristiti povlaštene informacije prilikom neposredne ili posredne kupnje ili prodaje vrijednosnih papira;
- b) otkriti ili učiniti dostupnim povlaštene informacije drugim osobama;
- c) koristiti povlaštene informacije prilikom davanja savjeta drugim osobama o kupnji ili prodaji vrijednosnih papira.

Članak 226.

Obavještanje Komisije

Osobe iz članka 224. ovoga Zakona dužne su Komisiji u roku od pet dana od dana zaključenja transakcije dostaviti obavijest o transakciji koju su zaključili u tom svojstvu i vrijednosnim papirima koji su bili predmet transakcije.

Članak 227.

Obavještanje izdavatelja i drugih

Obavijest iz članka 226. ovoga Zakona dostavlja se i izdavatelju, burzi i drugom uređenom javnom tržištu na kojem su uvršteni vrijednosni papiri.

Članak 228.

Kontrola pristupa povlaštenim informacijama

Izdavatelj je dužan, u svrhu osiguravanja tajnosti povlaštenih informacija, kontrolirati pristup takvim informacijama, a naročito da:

- a) uspostavi učinkovite mehanizme kako bi se spriječio pristup takvim informacijama svim osobama, izuzev onih kojima su one potrebne u obavljanju posla kod ili za izdavatelja;
- b) poduzme učinkovite mjere kako bi osigurao da sve osobe koje imaju pristup takvim informacijama budu upoznate s propisanim obvezama koje se na njih odnose, kao i sa sankcijama za nezakonito korištenje takvih informacija;
- c) uvede mjere koje omogućavaju objavljivanje informacija u slučaju da izdavatelj nije bio u stanju osigurati tajnost povlaštenih informacija.

Članak 229.

Obveza obavještanja o osobama koje imaju pristup povlaštenim informacijama

- (1) Izdavatelj je dužan, najkasnije u roku od 30 dana od dana upisa u registar društava, dostaviti Komisiji popis osoba iz članka 224. stavak 1. toč. a), b), d) i e) ovoga Zakona, redovito ili povremeno, izuzev osoba koje su upisane u registru izdavatelja kod Komisije, s najmanje sljedećim podacima: identitet tih osoba, funkcija odnosno svojstvo te osobe kod izdavatelja, razlozi zbog kojih su te osobe uvrštene na popis i datum sačinjavanja popisa.
- (2) O svakoj izmjeni podataka iz popisa iz stavka 1. ovoga članka izdavatelj je dužan obavijestiti Komisiju u roku od sedam dana od dana nastanka izmjene.

Članak 230.

Postupanje profesionalnog posrednika s povlaštenim informacijama

- (1) Profesionalni posrednici koji saznaju za povlaštene informacije ne smiju kupovati niti prodavati vrijednosne papire za vlastiti račun, niti davati investicijske savjete o vrijednosnim papirima na koje se odnose te povlaštene informacije.
- (2) Profesionalni posrednik i osoba uposlena kod njega ima i koristi povlaštene informacije u prometu vrijednosnih papira i kada:
 - a) zna da određeni klijent ima količinski veliki nalog ili nalog koji može utjecati na stanje na tržištu vrijednosnih papira, pa sam ispostavlja nalog kojim stječe korist od te informacije ili savjetuje drugog klijenta da tako postupi;
 - b) na osnovi uspješnih investicijskih odluka klijenta ponavlja postupanje tog klijenta za svoj račun ili za račun drugog klijenta;
 - c) je to određeno zakonom ili drugim propisom.

Članak 231.

Obaveze izdavatelja i profesionalnog posrednika

- (1) Izdavatelj vrijednosnih papira kojim je izvršena transakcija i profesionalni posrednik dužni su obavijestiti Komisiju bez odlaganja o svakoj transakciji na temelju povlaštenih informacija, a najkasnije naredni dan od dana saznanja ili kada su prema okolnostima mogli imati saznanje o ovim transakcijama.
- (2) Sadržaj obavijesti bliže uređuje Komisija.

Članak 232.

Manipulacije na tržištu i utjecaj na druge osobe

- (1) Zabranjeno je vršiti manipulacije na tržištu vrijednosnih papira.
- (2) Zabranjeno je utjecati ili pokušati utjecati na odluke drugih osoba u pogledu kupnje ili prodaje vrijednosnih papira:
 - a) lažnim ili dvosmislenim izjavama, uključujući i obećanja, prognoziranja ili druge slične radnje upućene bilo kojoj osobi; i
 - b) iskrivljivanjem i prikrivanjem svih značajnih informacija koje određena osoba zna ili mora znati, a koje se odnose na izdavatelja i njegove vrijednosne papire.
- (3) Zabranjeno je objavljivati ili širiti neistinite informacije koje utječu ili mogu utjecati na obujam prometa i cijenu vrijednosnih papira.

Članak 233.

Privid zaključenja posla i nedozvoljeni nalozi

Radi sprječavanja manipulacije na tržištu zabranjeno je:

- a) obaviti transakciju vrijednosnim papirima na način da njenim izvršenjem ne dođe do promjene vlasnika, odnosno da se na drugi način stvori privid zaključenog posla;
- b) dati nalog za kupnju ili prodaju vrijednosnih papira, znajući da je dat ili će biti dat nalog za prodaju ili kupnju tih vrijednosnih papira od iste ili druge osobe, po cijeni ili količini koja je ista ili približno ista, radi stvaranja privida cijene ili aktivnog prometa;
- c) davati naloge za kupnju ili prodaju određenih vrijednosnih papira, bez namjere da se oni i izvrše, tako da transakcije po tim nalogima mijenjaju najbolju ponudu ili ponudenu cijenu za određeni vrijednosni papir uvršten na burzu ili drugo uređeno javno tržište; i
- d) dati dva ili više naloga za kupnju ili prodaju istih vrijednosnih papira, na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu, u točno ili približno točno vrijeme i u različitim količinama s ciljem ispitivanja prihvatljivosti cijene na tržištu ili s ciljem utjecaja na cijenu na tržištu.

Članak 234.

Povećanje i smanjenje cijene vrijednosnog papira

Zabranjeno je obavljati transakcije s vrijednosnim papirima radi toga da se:

- a) poveća cijena vrijednosnog papira i na taj način potaknu drugi investitori da kupuju taj vrijednosni papir;
- b) smanji cijena vrijednosnog papira i na taj način potaknu drugi investitori na prodaju tog vrijednosnog papira; i
- c) stvori privid aktivnog prometa vrijednosnih papira i na taj način potaknu drugi investitori na kupnju i/ili prodaju tog vrijednosnog papira.

Članak 235.

Nalozi radi stjecanja provizije

Profesionalnom posredniku koji upravlja portfeljem vrijednosnih papira klijenta zabranjeno je prodavati ili davati naloge za prodaju, kupovati ili davati naloge za kupnju tih vrijednosnih papira, isključivo s namjerom stjecanja provizije koja se naplaćuje za tu uslugu.

Članak 236.

Naknada štete

Osoba koja je pretrpjela štetu zbog kršenja odredbi ovoga Zakona o manipulacijama na tržištu vrijednosnih papira, ima pravo na naknadu štete koju je time pretrpjela.

GLAVA IX. OBJAVLJIVANJE I IZVJEŠĆIVANJE

ODJELJAK A) - OBVEZE IZDAVATELJA

Članak 237.

Objavljivanje od izdavatelja

- (1) Izdavatelj vrijednosnih papira (otvoreno dioničko društvo) dužan je sukladno općim aktima Komisije, objavljivati podatke o vrijednosnim papirima i svom financijskom poslovanju u:
 - a) polugodišnjem i godišnjem izvješću o svom poslovanju;
 - b) izvješću o događajima koji bitno utječu na financijsko poslovanje izdavatelja;
 - c) prospektu svakog novog vrijednosnog papira koji izdaje; i
 - d) izvješću o rezultatima svake nove javne ponude vrijednosnih papira.
- (2) Općim aktom iz stavka 1. ovoga članka uređuje se i način dostavljanja podataka Komisiji.

Članak 238.

Polugodišnje izvješće

- (1) Polugodišnje izvješće o poslovanju izdavatelja obvezno sadrži podatke o:

- a) članovima nadzornog odbora i uprave, i broj dionica izdavatelja u njihovom vlasništvu;
 - b) dioničarima koji posjeduju više od 5% dionica s pravom glasa;
 - c) pravnim osobama u kojima izdavatelj ima više od 10% dionica;
 - d) poslovnim jedinicama i zastupništvima izdavatelja;
 - e) skupštini izdavatelja održanoj u razdoblju za koji se podnosi izvješće;
 - f) bilanci stanja i bilanci uspjeha na kraju razdoblja;
 - g) uporabi kapitala pribavljenog prethodnim izdavanjem vrijednosnih papira putem javne ponude;
 - h) smanjenju ili povećanju imovine izdavatelja za više od 10% u odnosu na stanje iz prethodnog izvješća, s činjenicama koje su na to utjecale;
 - i) smanjenju ili povećanju neto dobiti ili gubitka izdavatelja za više od 10% u odnosu na stanje iz prethodnog izvješća, s činjenicama koje su na to utjecale;
 - j) transakcijama imovinom u obujmu većem od 10% vrijednosti ukupne imovine izdavatelja na dan transakcije;
 - k) izdavanju vrijednosnih papira obavljenom tijekom izvještajnog razdoblja s naznakom vrste i klase vrijednosnih papira; i
 - l) dividendi i kamatama po osnovi vrijednosnih papira.
- (2) Polugodišnje izvješće odobrava nadzorni odbor i dostavlja se dioničarima na njihov zahtjev.
 - (3) Troškove dostave polugodišnjeg izvješća, najviše u iznosu stvarnih troškova tiskanja i dostave, snosi dioničar.

Članak 239.

Godišnje izvješće

- (1) Izdavatelj je dužan godišnje izvješće sa sadržajem iz članka 238. ovoga Zakona i nalazom revizije, objaviti najmanje u jednom dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije i dostaviti ga dioničarima na njihov zahtjev.
- (2) Troškove dostave godišnjeg izvješća, najviše u iznosu stvarnih troškova tiskanja i dostavljanja, snosi dioničar.

Članak 240.

Događaji koji bitno utječu na financijsko poslovanje

- (1) Događaji koji bitno utječu na financijsko poslovanje su:
 - a) reorganizacija izdavatelja i s njim povezanih osoba;
 - b) odluka o izdavanju i svako započeto, prekinuto ili okončano izdavanje vrijednosnih papira;
 - c) stjecanje od jednog dioničara više od 5% dionica izdavatelja s pravom glasa;
 - d) isplate financijskih obveza prema dioničarima;
 - e) odluka o sazivanju skupštine dioničara;
 - f) promjena revizora;
 - g) jednokratno povećanje ili smanjenje imovine izdavatelja za više od 10%; i
 - h) jednokratna transakcija u obujmu većem od 10% vrijednosti ukupne imovine izdavatelja.
- (2) Pismeno izvješće o svakom događaju iz stavka 1. ovoga članka, izdavatelj je dužan objaviti najmanje u jednom dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije, najkasnije osam dana od dana događaja.

Članak 241.

Vrijednosni papiri uvršteni u trgovanje

- (1) Izdavatelji vrijednosnih papira uvrštenih u kotaciju burze dužni su objavljivati godišnja, polugodišnja i tromjesečna financijska izvješća o svom poslovanju u elektroničkom obliku.
- (2) Komisija bliže uređuje rokove za objavu i sadržaj izvješća iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Izdavatelji iz stavka 1. ovoga članka, čije su dionice uvrštene u kotacije na burzama zemalja članica Europske unije, izvješća o svom poslovanju mogu objaviti sukladno ovom Zakonu ili propisima države članice Europske unije.

- (4) Izdavatelji vrijednosnih papira uvrštenih na slobodno burzansko tržište i drugo uređeno javno tržište dužni su burzi i drugom uređenom javnom tržištu dostavljati polugodišnja i godišnja izvješća u elektroničkom obliku.

Članak 242.

Posebni slučajevi objavljivanja

Izdavatelji koji nisu otvorena dionička društva prema odredbama ovoga Zakona, sačinjavaju i objavljuju izvješća sukladno općem aktu Komisije.

ODJELJAK B) - OBVEZE DRUGIH OSOBA

Članak 243.

Objavljivanje i izvješćivanje profesionalnih posrednika

- (1) Profesionalni posrednik dužan je Komisiji dostavljati:
 - a) polugodišnja i godišnja izvješća o poslovanju s nalazom revizije, u roku od 30 dana od dana proteka roka za pripremu tih izvješća;
 - b) izvješće o svakom slučaju kada je u jednom tromjesečju posredovao u kupnji ili prodaji svih vrijednosnih papira ili u jednokratnoj kupnji ili prodaji više od 5% svih vrijednosnih papira iste klase istog izdavatelja;
 - c) podatke o promjeni okolnosti koje utječu na ispunjavanje uvjeta za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, najkasnije u roku od osam dana od dana nastanka promjena;
 - d) podatke koji se odnose na ograničenja iz članka 76. ovoga Zakona; i
 - e) druga izvješća koja propiše Komisija.
- (2) Izvješće iz stavka 1. točka b) ovoga članka obvezno se objavljuje u dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije i sadrži naziv i sjedište profesionalnog posrednika i izdavatelja, vrstu, ukupan broj i cijenu vrijednosnih papira.

Članak 244.

Objavljivanje burze i drugog uređenog javnog tržišta

- (1) Burza i drugo uređeno javno tržište dužni su objavljivati dnevne tečajne liste, koje sadrže podatke o trgovini vrijednosnih papira s cijenom i količinama za sve transakcije zaključene na burzi ili drugom uređenom javnom tržištu ili čije je zaključenje prijavljeno burzi, kao i dnevna, tjedna, mjesečna i godišnja izvješća, sukladno općim aktima Komisije.
- (2) Burza i drugo uređeno javno tržište dužni su informirati profesionalne posrednike, svoje članove, o objavljenim tender ponudama za kupnju vrijednosnih papira i o svim događajima koji imaju utjecaj na cijenu vrijednosnih papira.
- (3) Dnevna izvješća o zaključenim transakcijama burza i drugo uređeno javno tržište dostavljaju profesionalnim posrednicima, bankama depozitarima/skrbnicima i Registru.
- (4) Komisija bliže uređuje sadržaj i način dostavljanja i objavljivanja izvješća iz ovoga članka.
- (5) Burza i drugo uređeno javno tržište dužni su bez naknade Komisiji osigurati uvjete za praćenje trgovanja u trgovinskom sustavu burze, u stvarnom vremenu.

Članak 245.

Dodatno objavljivanje burze i drugog uređenog javnog tržišta

- (1) Osim podataka iz članka 244. ovoga Zakona, burza i drugo uređeno javno tržište dužni su objavljivati, na način koji propiše Komisija, i:
 - a) popis svojih članova;
 - b) popis članova tijela upravljanja;
 - c) popis vrijednosnih papira u prometu;
 - d) izvješća izdavatelja iz čl. 237. i 242. ovoga Zakona;
 - e) kazne izrečene svojim članovima, članovima tijela upravljanja i uposlenicima u svezi s obavljanjem djelatnosti;
 - f) druge podatke određene propisom Komisije.
- (2) Godišnje izvješće o poslovanju burze i drugo uređeno javno tržište dostavljaju Komisiji, dioničarima i svojim članovima,

i objavljuju u dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije.

Članak 246.

Godišnje izvješće o poslovanju Registra

Godišnje izvješće o poslovanju Registar dostavlja Komisiji, dioničarima i svojim članovima, i objavljuje u dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije.

Članak 247.

Strukovne udruge

Strukovne udruge dužne su, na način koji propiše Komisija, objavljivati:

- a) popis svojih članova;
- b) popis članova tijela upravljanja;
- c) pravila i standarde;
- d) kazne izrečene svojim članovima, članovima tijela upravljanja i uposlenicima.

Članak 248.

Vlasnik vrijednosnog papira i računa

- (1) Vlasnik vrijednosnih papira dužan je objavljivati podatke o stjecanju više od 5% dionica s pravom glasa istog izdatelja, i o prodaji ili kupnji kojom je sudjelovanje u ukupnom broju dionica s pravom glasa istog izdatelja povećao iznad ili smanjio ispod jedne desetine, jedne petine, jedne četvrtine, jedne trećine, jedne polovine, i dvije trećine.
- (2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, vlasnik vrijednosnih papira dužan je objaviti:
 - a) svoje ime i prezime, ili naziv i sjedište;
 - b) naziv i sjedište izdatelja;
 - c) klasu i broj dionica u svom vlasništvu; i
 - d) postotak svog sudjelovanja u ukupnom broju dionica s pravom glasa i svih dionica istog izdatelja.
- (3) Vlasnik vrijednosnih papira dužan je pismeno obavijestiti Komisiju o nastanku okolnosti iz stavka 1. ovoga članka najkasnije osam dana od dana njihova nastanka.
- (4) Objava podataka vrši se u najmanje jednom dnevnom tisku koji izlazi na području Federacije.
- (5) Vlasnik računa vrijednosnih papira koji na svom računu drži vrijednosne papire u ime i za račun trećih osoba, dužan je to izričito navesti u prijavi za upis, a na zahtjev Komisije, izdatelja ili drugog vlasnika vrijednosnog papira iste klase, dužan je identificirati vlasnika vrijednosnog papira.

ODJELJAK C) - PROMIDŽBA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Članak 249.

Obilježja javne promidžbe

- (1) Promidžba vrijednosnih papira mora sadržavati naziv profesionalnog posrednika ili ime i prezime druge osobe odgovorne za točnost i potpunost informacija iznesenih u javnoj promidžbi.
- (2) Profesionalni posrednici mogu javno iznositi informacije o vrijednosnim papirima i izdateljima samo u okviru poslova koje obavljaju u prometu vrijednosnih papira.
- (3) Objavljivanje informacija o vrijednosnim papirima i izdatelju koje se obvezno dostavljaju Komisiji ne smatraju se javnom promidžbom.
- (4) Objavljivanje informacija o izdavanju vrijednosnih papira ili isplaćenju dividendi smatraju se javnom promidžbom.
- (5) Zabranjeno je svako postupanje kojim se objavljuju i prenose netočne i nepotpune informacije o vrijednosnim papirima i izdateljima ili se javno nudi kupnja ili prodaja vrijednosnih papira protivno ovom i drugim zakonima.

Članak 250.

Informacije koje se ne mogu objavljivati u javnoj promidžbi

- (1) U javnoj promidžbi ne smiju se objavljivati:
 - a) nepotpune i netočne informacije o vrijednosnim papirima koji se nude za kupnju i prodaju i uvjetima prodaje i kupnje;

- b) procjene povećanja vrijednosti i prinosa od vrijednosnih papira, osim vrijednosnih papira s fiksnim prinosom utvrđenim u prospektu;
 - c) javno jamstvo ili informacije o jamstvu na temelju poređenja s drugim vrijednosnim papirima;
 - d) podatke o nedostacima profesionalnih posrednika koji sudjeluju u sličnim aktivnostima u prometu vrijednosnih papira ili nedostacima izdatelja sličnih vrijednosnih papira.
- (2) Osoba koja postupi protivno odredbama stavka 1. ovoga članka, dužna je naknaditi štetu prouzročenu trećim osobama takvim postupanjem.
 - (3) Osoba iz članka 249. stavka 1. ovoga Zakona dužna je dostaviti Komisiji sve podatke i publikacije namijenjene javnoj promidžbi, najkasnije osam dana prije objave.
 - (4) Promidžba vrijednosnih papira koji se izdaju putem javne ponude, može se obavljati nakon što Komisija odobri izdavanje.

GLAVA X. PROVEDBA ZAKONA

Članak 251.

Ovlaštenja Komisije u provedbi zakona

- (1) Komisija vrši nadzor nad sudionicima na tržištu vrijednosnih papira i drugim osobama sukladno odredbama ovoga i posebnog zakona.
- (2) U vršenju ovlasti u provođenju ovoga Zakona Komisija je ovlaštena da:
 - a) uređuje pitanja određena ovim Zakonom;
 - b) vrši nadzor izdavanja i prometa vrijednosnih papira i drugih poslova s vrijednosnim papirima i izriče mjere predviđene ovim Zakonom, te propisuje naknade za sudionike na tržištu vrijednosnih papira za poslove nadzora i druge poslove koje obavlja;
 - c) poduzima i nadgleda provedbu mjera kojima osigurava učinkovito funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu interesa investitora;
 - d) vodi knjige i registre sukladno odredbama ovoga i drugih zakona;
 - e) daje stavove, mišljenja kao i javna priopćenja, kada je to potrebno radi primjene i provedbe pojedinih odredbi ovog Zakona;
 - f) informira javnost o načelima na kojima djeluje tržište vrijednosnih papira;
 - g) objavljuje statut i opće akte u "Službenim novinama Federacije BiH";
 - h) objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i/ili dnevnom tisku izreku upravnih akata koje donosi kao i druge akte u slučajevima i na način koji odredi; i
 - i) poduzima druge mjere i obavlja druge poslove sukladno ovom i drugim zakonima.
- (3) Komisija može pristupiti sporazumima sa stranim regulatorima na tržištu vrijednosnih papira o suradnji u vršenju svojih ovlasti iz ovoga i posebnog zakona. U slučaju pristupanja sporazumu Komisija može, pod uvjetom reciprociteta, pružiti pomoć stranim regulatorima na tržištu vrijednosnih papira, ukoliko to nije protivno javnom poretku i prinudnim propisima, i pri tome poduzimati radnje i provoditi postupke kao u stvarima iz svoje mjerodavnosti. U postupanju Komisija će se pridržavati povjerljivosti podnesenih zahtjeva za suradnju i podataka koje je dobila, sukladno sporazumima kojim je pristupila i domaćim propisima.
- (4) Ukoliko obveznik ne plati naknadu iz stavka 2. točka b) ovoga članka, u roku i iznosu kako je određeno općim aktom Komisije, Komisija donosi rješenje za obveznika, koje predstavlja ovršnu ispravu prema Zakonu o ovršnom postupku.

Članak 252.

Izuzimanje dokumentacije i poslovnih knjiga

U obavljanju ovlasti iz članka 251. ovoga Zakona ovlaštene osobe Komisije mogu, uz izdavanje potvrde, privremeno izuzeti dokumentaciju i poslovne knjige subjekta kod kojega se vrši nadzor, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaju tijelu mjerodavnom za vođenje postupka.

Članak 253.

Mjere u nadzoru

- (1) U slučaju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti Komisija može rješenjem zabraniti daljnje vršenje radnji kojima se čine nezakonitosti i nepravilnosti i/ili naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti, odnosno naložiti poduzimanje radnji kojima se uspostavlja zakonitost i usuglašava rad sa zakonima i drugim propisima, a može posebno ili istodobno izreći i drugu mjeru propisanu ovim i drugim zakonima.
- (2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka Komisija će odrediti rok za izvršenje rješenja koji ne može biti dulji od 60 dana i obvezu da se Komisiji dostavi dokaz o postupanju po nalogu iz rješenja.
- (3) Ako nije postupljeno ili je postupljeno protivno naloženom rješenju iz stavka 1. ovoga članka, Komisija će, cijeneći sve razloge, izreći novu mjeru sukladno zakonu.

Članak 254.

Posebne mjere

Kada utvrdi nezakonitosti i nepravilnosti kojima se ugrožava funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira u cjelini, položaj pojedinih sudionika na tržištu vrijednosnih papira ili postoji mogućnost nanošenja značajnije štete sudionicima na tržištu vrijednosnih papira, Komisija može, pored mjera utvrđenih ovim i posebnim zakonom:

- a) oduzeti suglasnost na imenovanje ravnatelja ovlaštenog sudionika na tržištu vrijednosnih papira, u slučaju kršenja ovoga Zakona i propisa donesenih na osnovi njega, netočnih ili promijenjenih činjenica na osnovi kojih je dana suglasnost, te u slučaju kada je usljed kršenja propisa neizvjestan nastavak poslovanja nadziranih osoba;
- b) naložiti izmjenu, dopunu ili obustavu primjene odredbi općih akata burze, uređenog javnog tržišta, Registra i drugih ovlaštenih sudionika, odnosno naložiti izradu novih općih akata, u slučajevima kada Komisija utvrdi da je to potrebno radi osiguranja učinkovitog funkcioniranja tržišta vrijednosnih papira i zaštite sudionika na tržištu vrijednosnih papira;
- c) zabraniti profesionalnom posredniku upravljanje računom vrijednosnih papira klijenta, kada Komisija utvrdi da je istim raspolagao protivno nalogu vlasnika vrijednosnih papira.

Članak 255.

Zabrana prijenosa vrijednosnih papira i drugih aktivnosti

- (1) S ciljem zaštite interesa investitora, članova i drugih korisnika usluga Registra, Komisija može rješenjem izdati nalog Registru da poduzme radnje kojima se zabranjuje prijenos vrijednosnih papira:
 - a) ako Komisija raspolaže podacima koji ukazuju na sumnju da su vrijednosni papiri stečeni radnjama koje su u suprotnosti s ovim Zakonom i drugim zakonom ili općima aktima Komisije;
 - b) ako je ovlaštena osoba za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima učinila pogrešku ili nedozvoljenu radnju koja je imala za posljedicu upis vrijednosnih papira kod Registra koji nije sukladan zakonu, drugim propisima i općim aktima Registra, burze i drugog uređenog javnog tržišta;
 - c) ako je navedeno potrebno radi provođenja postupka nadzora i utvrđivanja svih činjenica vezanih za prijenos vrijednosnih papira ili prava iz vrijednosnih papira;

d) u drugim slučajevima predviđenim zakonom i općim aktima Komisije.

- (2) Komisija može, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka zabraniti i sve druge aktivnosti vezane za prijenos vrijednosnih papira odnosno prava iz vrijednosnih papira, uključujući i isplate koje bi se izvršile preko banke depozitara.
- (3) U slučaju iz st. 1. i 2. ovoga članka Komisija može u roku od 30 dana od dana zabrane prijenosa vrijednosnih papira ili prava iz vrijednosnih papira, odnosno drugih aktivnosti, pokrenuti postupak kod mjerodavnog suda za poništenje transakcije, odnosno pravnog posla i tražiti određivanje privremene mjere u svezi s izrečenim zabranama, sukladno zakonu kojim se uređuje pamični postupak ili uputiti zainteresiranu stranu da to učini u roku od 30 dana i o tome obavijesti Komisiju.
- (4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka sud je dužan donijeti odluku o privremenoj mjeri u roku od osam dana od dana podnošenja prijedloga za određivanje privremene mjere.
- (5) Zabrana Komisije iz st. 1. i 2. ovoga članka ne može trajati dulje od 60 dana.
- (6) Postupak iz stavka 3. ovoga članka smatra se žurnim i sud ga je dužan okončati u roku od 90 dana od dana podnošenja tužbe.

Članak 256.

Čuvanje informacija, savjeti i mišljenja

- (1) Članovi Komisije i uposlenici dužni su čuvati informacije koje saznaju pri obavljanju svojih dužnosti ili obavljanju poslova u Komisiji ili na drugi način, osim ako zakonom za pojedini slučaj nije drukčije propisano. Takve se informacije smatraju službenom tajnom.
- (2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ne mogu davati savjete i mišljenja u svezi s izdavanjem i prometom vrijednosnih papira, kao ni u svezi s bilo kojim drugim radnjama i aktivnostima koje spadaju u mjerodavnost Komisije, a ne predstavljaju postupanje Komisije.
- (3) Zabrana aktivnosti navedenih u st. 1. i 2. ovoga članka prestaje nakon protoka roka od šest mjeseci od dana prestanka obavljanja dužnosti ili poslova u Komisiji.
- (4) Članovi Komisije i uposleni u Komisiji dužni su o svakom stjecanju i prijenosu vrijednosnih papira na drugu osobu obavijestiti bez odlaganja Komisiju.

GLAVA XI. KAZNE NE ODREDBE

ODJELJAK A) - KAZNENA DJELA

Članak 257.

Neovlašteno posredovanje

- (1) Tko se neovlašteno bavi posredovanjem u kupnji i prodaji vrijednosnih papira kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka počinitelj za sebe ili drugog pribavio imovinsku korist u iznosu većem od 30.000,00 KM, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.

Članak 258.

Distribucija prospekta

Tko u namjeri stjecanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom dopusti ili omogućiti distribuciju prospekta koji je po sadržini različit od propisanog odredbama članka 33. ovoga Zakona ili dopusti ili omogućiti navođenje u prospektu vrijednosnih papira netočnih ili nepotpunih podataka, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do tri godine.

Članak 259.

Povlaštene informacije

Tko u namjeri stjecanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom koristi povlaštene informacije protivno odredbama čl. 225. i 230. ovoga Zakona,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do pet godina.

Članak 260.

Manipulacije na tržištu

Tko u namjeri stjecanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom utječe ili pokuša utjecati na odluke drugih osoba u pogledu kupnje ili prodaje vrijednosnih papira na način protivan zabrani iz članka 232. ovoga Zakona ili obavlja promet vrijednosnim papirima na način protivan zabrani iz čl. 233. i 234. ovoga Zakona, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do pet godina.

Članak 261.

Javna promidžba

Tko u namjeri stjecanja imovinske koristi za sebe ili drugog ili nanošenja materijalne štete drugom vrši javnu promidžbu protivno čl. 249. i 250. ovoga Zakona, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora od 90 dana do tri godine.

ODJELJAK B) - PREKRŠAJI

Članak 262.

Pravne osobe

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, ako:
 - 1) ograniči promet ili prijenos vrijednosnih papira protivno članku 10. ovoga Zakona;
 - 2) izdavatelj ne podnese nalog odnosno ne obavijesti Registar sukladno članku 21. ovoga Zakona;
 - 3) ograniči pravo kupnje vrijednosnih papira u izdavanju protivno članku 23. ovoga Zakona;
 - 4) ograniči izdavanje obveznica ili izda obveznice protivno članku 24. ovoga Zakona;
 - 5) izdavatelj sačini i distribuira prospekt koji ne sadrži informacije iz čl. 32. i 33. ovoga Zakona;
 - 6) izdavatelj ne postupi sukladno članku 35. ovoga Zakona;
 - 7) izdavatelj ne objavi javni poziv za uplatu vrijednosnih papira i ne učini dostupnim prospekt na način iz članka 36. ovoga Zakona;
 - 8) upis i uplata vrijednosnih papira u izdavanju traje dulje od predviđenog člankom 37. ovoga Zakona;
 - 9) izdavatelj ne objavi odluku o odustajanju od izdavanja sukladno članku 39. ovoga Zakona;
 - 10) banka depozitar ne dostavi Komisiji i izdavatelju pismeno izvješće iz članka 40. stavak 2. ovoga Zakona;
 - 11) izdavatelj ne postupi na način i u rokovima predviđenim člankom 41. stavak 3., 4. i 5. ovoga Zakona;
 - 12) depozitar ne postupi na način i u roku propisanom člankom 42. ovoga Zakona;
 - 13) izdavatelj vrijednosnih papira izdanih javnom ponudom ne postupi na način i u roku propisanom člankom 44. ovoga Zakona;
 - 14) depozitar ne postupi na način i u roku propisanom člankom 51. stavak 2. ovoga Zakona;
 - 15) Registar izvrši prijenos vrijednosnih papira protivno članku 53. ovoga Zakona;
 - 16) izdavatelj koji izdaje vrijednosne papire bez prethodnog odobrenja Komisije, a o izdavanju ne obavijesti Komisiju u roku iz članka 54. ovoga Zakona;
 - 17) izdavatelj ne izvjesti vlasnike vrijednosnih papira o konverziji i denominaciji vrijednosnih papira, spajanju i podjeli dionica na način i u roku propisanom člankom 57. ovoga Zakona;
 - 18) se prilikom konverzije vrijednosnih papira, spajanja ili podjele dionica temeljni kapital izdavatelja promjeni, izuzev u slučaju iz članka 58., odnosno ako se prilikom konverzije i denominacije vrijednosnog papira, spajanja i podjele dionica prava vlasnika umanje protivno članku 59. stavak 1. i 3. ovoga Zakona;
 - 19) izdavatelj koji ne postupi sukladno članku 60. ovoga Zakona;

- 20) vrši izdavanje stranog izdavatelja protivno članku 63. st. 2. i 3. i članku 64. ovoga Zakona;
- 21) izdavatelj sa sjedištem u Federaciji koji na stranom tržištu namjerava izdati vrijednosne papire ne postupi na način i u roku propisanom člankom 66. ovoga Zakona;
- 22) se poslovi brokera investicijskog savjetnika/menadžera obavljaju protivno članku 68. stavak 3. ovoga Zakona;
- 23) profesionalni posrednik vrši drugu djelatnost izuzev poslova s vrijednosnim papirima, protivno članku 69. stavak 4. ovoga Zakona;
- 24) profesionalni posrednik ne usklađuje sredstva sukladno članku 74. ovoga Zakona;
- 25) profesionalni posrednik obavlja posredovanje s vrijednosnim papirima, a nema uposlenike sukladno članku 75. ovoga Zakona;
- 26) profesionalni posrednik postupa protivno članku 76. ovoga Zakona;
- 27) profesionalni posrednik postupa protivno članku 78. ovoga Zakona;
- 28) kao profesionalni posrednik ne unosi podatke u posebni registar sukladno članku 79. stavak 2. ovoga Zakona;
- 29) profesionalni posrednik ne postupi sukladno članku 80. stavak 1. ovoga Zakona;
- 30) profesionalni posrednik ne postupi sukladno članku 81. ovoga Zakona;
- 31) profesionalni posrednik ne postupi sukladno članku 83. stavak 1., 3., 5. i 6. ovoga Zakona;
- 32) profesionalni posrednik ne izvrši naloge prema zahtjevima, odnosno instrukcijama klijenta i po redosljedu iz knjige naloga, niti klijentu izda potvrdu o prijemu naloga sukladno članku 84. st. 3. i 4. ovoga Zakona;
- 33) profesionalni posrednik ne vodi knjigu naloga sukladno članku 85. ovoga Zakona;
- 34) profesionalni posrednik ne odbije prijam naloga u slučaju iz članka 86. ovoga Zakona;
- 35) profesionalni posrednik ne postupi sukladno članku 87. ovoga Zakona;
- 36) profesionalni posrednik kod pozajmljivanja vrijednosnih papira postupi protivno članku 88. st. 1., 2. i 3. ovoga Zakona;
- 37) profesionalni posrednik ne obavijesti Komisiju o osnovanoj poslovnoj jedinici/podružnici ili pravnoj osobi izvan Bosne i Hercegovine u roku iz članka 92. stavak 2. ovoga Zakona;
- 38) profesionalni posrednik ne postupi na način i u roku propisanom člankom 101. st. 3. i 5. ovoga Zakona;
- 39) profesionalni posrednik dozvoli obavljanje poslova protivno članku 102. stavak 1. ovoga Zakona;
- 40) profesionalni posrednik prenese svoje ovlasti i obveze na drugog profesionalnog posrednika protivno članku 109. ovoga Zakona;
- 41) profesionalni posrednik kod otvaranja i zatvaranja računa vrijednosnih papira ne postupi sukladno članku 110. ovoga Zakona;
- 42) profesionalni posrednik ne dadne prednost obvezama po osnovi brokerskih poslova sukladno članku 111. ovoga Zakona;
- 43) profesionalni posrednik omogući naplatu tražbina klijenta protivno članku 112. ovoga Zakona;
- 44) profesionalni posrednik ne unese nalog klijenta u sistem trgovanja uređenog javnog tržišta sukladno članku 113. ovoga Zakona;
- 45) profesionalni posrednik raspolaže sa sredstvima klijenta protivno članku 114. ovoga Zakona;
- 46) profesionalni posrednik ne drži vrijednosne papire klijenta sukladno članku 117. ovoga Zakona;
- 47) profesionalni posrednik ulaže sredstva klijenta protivno članku 118. ovoga Zakona;

- 48) ako se profesionalni posrednik u vršenju poslova investicijskog menadžera, ne pridržava uvjeta iz članka 122. ovoga Zakona;
- 49) banka skrbnik raspolaže vrijednosnim papirima i sredstvima protivno članku 125. ovoga Zakona;
- 50) banka skrbnik ne vodi ili ne omogući Komisiji uvid u evidenciju koju vodi i ne dostavlja Komisiji podatke sukladno članku 126. ovoga Zakona;
- 51) ako se novčane transakcije po osnovi prometa vrijednosnih papira ne izvršavaju sukladno članku 130. ovoga Zakona;
- 52) depozitar ne postupi na način i u roku propisanom čl. 131. i 132. ovoga Zakona;
- 53) burza ili drugo uređeno javno tržište postupe protivno članku 133. st. 3. i 4. ovoga Zakona;
- 54) burza obavlja djelatnosti koje nisu predviđene člankom 136. ovoga Zakona;
- 55) burza postupi protivno članku 137. ovoga Zakona;
- 56) burza ne osigura osoblje i uvjete ili ne organizira i ne provodi nadzor sukladno članku 138. ovoga Zakona;
- 57) specijalizirana burza organizira trgovanje vrijednosnim papirima koji nisu određeni njenim statutom ili pravilima iz članka 139. stavak 3.;
- 58) burza imenuje članove nadzornog odbora protivno članku 146. ovoga Zakona;
- 59) burza ne objavi statut i pravila burze u "Službenim novinama Federacije BiH", sukladno članku 153. stavak 3. ovoga Zakona;
- 60) burza uvrsti u kotaciju vrijednosne papire protivno članku 157. stavak 2., članku 158. stavak 4., čl. 159., 160. i 161. ovoga Zakona;
- 61) burza odobri objavljivanje protivno članku 163. st. 1. i 2. ovoga Zakona;
- 62) burza uvrsti vrijednosne papire na slobodno tržište protivno članku 165. i članku 166. stavak 2. ovoga Zakona;
- 63) burza ne dostavi rješenje Komisiji u slučaju i u roku iz članka 171. stavak 2. ovoga Zakona;
- 64) burza dozvoli trgovanje profesionalnom posredniku koji nije član burze ili primi u članstvo profesionalnog posrednika koji ne ispunjava uvjete iz članka 172. st. 1. i 3. ovoga Zakona;
- 65) profesionalni posrednik koji ne postupi sukladno članku 174. ovoga Zakona;
- 66) Registar ne postupi na način propisan člankom 180. ovoga Zakona;
- 67) burza omogući trgovanje financijskim derivatima protivno članku 182. st. 2., 4., 5. i 6. ovoga Zakona;
- 68) Registar u obavljanju poslova iz svoje djelatnosti ne postupi sukladno članku 185. ovoga Zakona;
- 69) Registar postupi protivno članku 186. ovoga Zakona;
- 70) Registar ne postupa sukladno čl. 192., 193., 198., 199., 200. i 201. ovoga Zakona;
- 71) Registar ne zaštititi informacijski sustav, ne čuva podatke i ne osigura neprekidno funkcioniranje informacijskog sustava sukladno članku 203. ovoga Zakona;
- 72) Registar ne vodi evidenciju sukladno članku 208. ovoga Zakona;
- 73) Registar ne postupi sukladno članku 209. ovoga Zakona;
- 74) strukovna udruga sačinjava opće akte protivno članku 214. ovoga Zakona;
- 75) ako se strukovna udruga financira ili dobit koristi na način protivan članku 215. ovoga Zakona;
- 76) izdavatelj osigura jamstvo protivno članku 217. stavak 1. ovoga Zakona;
- 77) postupi protivno članku 222. st. 2. i 3. ovoga Zakona;
- 78) izdavatelj ne postupi na način i u rokovima propisanim čl. 228. i 229. ovoga Zakona;
- 79) profesionalni posrednik postupa protivno članku 230. ovoga Zakona;
- 80) izdavatelj i profesionalni posrednik ne postupe sukladno članku 231. ovoga Zakona;
- 81) profesionalni posrednik, ili druga pravna osoba, vrši manipulaciju cijenama prema članku 232. st. 2. i 3., čl. 233., 234. i 235. ovoga Zakona;
- 82) izdavatelj ne sačinjava, ne objavljuje i ne dostavlja izvješća sukladno članku 237., članku 238. st. 1. i 2., članku 239. stavak 1., članku 240., članku 241. stav 1. i članku 242. ovoga Zakona;
- 83) profesionalni posrednik ne postupi na način i u rokovima propisanim člankom 243. ovoga Zakona;
- 84) burza postupi protivno čl. 244. i 245. ovoga Zakona;
- 85) Registar godišnje izvješće o poslovanju ne dostavi i ne objavi sukladno članku 246. ovoga Zakona;
- 86) strukovna udruga ne vrši objavljivanja sukladno članku 247. ovoga Zakona;
- 87) ne objavljuje podatke o stjecanju dionica i ne obavještava Komisiju sukladno članku 248. ovoga Zakona;
- 88) vrši promidžbu vrijednosnih papira protivno čl. 249. i 250. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- Članak 263.
Fizičke osobe
- Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba, ako:
- 1) ograniči promet ili prijenos vrijednosnih papira protivno članku 10. ovoga Zakona;
 - 2) se poslovi brokera investicijskog savjetnika/menadžera obavljaju protivno članku 68. stavak 3. ovoga Zakona;
 - 3) kod obavljanja poslova s vrijednosnim papirima ne postupe na način i u roku propisanom člankom 78. stavak 2. i člankom 79. stavak 1. ovoga Zakona;
 - 4) članovi nadzornog odbora, uprave, brokeri, investicijski menadžeri i drugi uposleni kod profesionalnog posrednika ne čuvaju podatke sukladno članku 82. ovoga Zakona;
 - 5) obavlja poslove brokera i investicijskog menadžera protivno članku 102. stavak 1. ovoga Zakona;
 - 6) kao uposlenik burze postane član nadzornog odbora i odbora za reviziju, ako bude angažiran u obavljanju poslova kod drugog profesionalnog posrednika, banke ili izdavatelja čijim se vrijednosnim papirima trguje na burzi sukladno članku 149. ovoga Zakona;
 - 7) kao uposlenik burze, član tijela upravljanja i ostalih tijela burze postupi protivno članku 150. ovoga Zakona;
 - 8) članovi tijela i uposlenici Registra s podacima koji predstavljaju službenu tajnu postupe protivno članku 204. ovoga Zakona;
 - 9) vlasnik računa vrijednosnih papira ne postupi sukladno članku 206. stavak 2. ovoga Zakona;
 - 10) postupi protivno članku 222. st. 2. i 3. ovoga Zakona;
 - 11) s povlaštenim informacijama kojima raspolaže postupi protivno članku 225. ovoga Zakona;
 - 12) koristi povlaštene informacije u prometu vrijednosnim papirima protivno članku 230. stavak 2. ovoga Zakona;
 - 13) vrši manipulaciju cijenama vrijednosnih papira protivno članku 232. st. 2. i 3., čl. 233., 234. i 235. ovoga Zakona;
 - 14) vlasnik dionica ne objavi podatke o stjecanju dionica i ne izvjesti Komisiju o objavi na način i u roku iz članka 248. st. 1. do 4. ovoga Zakona, odnosno vlasnik računa vrijednosnih papira ne postupi sukladno članku 248. stavak 5. ovoga Zakona;
 - 15) vrši promidžbu vrijednosnih papira protivno čl. 249. i 250. ovoga Zakona.

GLAVA XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 264.

Vrijednosni papiri u državnom vlasništvu

Na vrijednosne papire u državnom vlasništvu, koji su upisani kod Komisije i Registra, koji se neće prodavati po posebnim propisima, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o prometu vrijednosnih papira.

Članak 265.

Vrijednosni papiri izdani po ranije važećem zakonu i otvorena dionička društva

- (1) Vrijednosni papiri izdani putem javne ponude po Zakonu o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98 i 36/99) kao i vrijednosni papiri izdani prije stupanja na snagu tog Zakona, smatraju se vrijednosnim papirima izdanim putem javne ponude.
- (2) Dionice izdane u postupku privatizacije, sukladno odredbama zakona kojim se regulira privatizacija poduzeća i banaka, smatraju se dionicama izdanim putem javne ponude.
- (3) Društvo s ograničenom odgovornošću, koje ispunjava kriterije za otvoreno dioničko društvo prema ovom Zakonu, dužno je promjeniti oblik u dioničko društvo i izvršiti upis u registar izdavalca kod Komisije i kod mjerodavnog suda u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (4) Ukoliko društvo ne uskladi oblik organiziranja, sukladno stavu 3. ovoga članka, mjerodavni sud donosi odluku o njegovom prestanku.

Članak 266.

Uskladjivanje Registra

Registar je obavezan uskladiti svoje opće akte s odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 267.

Uskladjivanje Sarajevske burze vrijednosnih papira

- (1) Sarajevska burza vrijednosnih papira d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: SASE) dužna je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje opće akte, temeljni kapital i poslovanje s odredbama ovoga Zakona i uskladne opće akte dostaviti na odobrenje Komisiji.
- (2) U roku iz stavka 1. ovoga članka SASE je obavezna podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole i dostaviti Komisiji opće akte na odobrenje.
- (3) Ako SASE ne postupi na način iz st. 1. i 2. ovoga članka, Komisija će u daljnjem roku od 15 dana donijeti rješenje o zabrani rada SASE i istodobno pokrenuti kod mjerodavnog suda postupak likvidacije SASE.

Članak 268.

Uskladjivanje profesionalnih posrednika

- (1) Profesionalni posrednici koji imaju dozvolu Komisije za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima dužni su opće akte, temeljni kapital i poslovanje usuglasiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona i usuglašene opće akte određene ovim Zakonom dostaviti na suglasnost Komisiji, zajedno s dokazima o visini temeljnog kapitala.
- (2) Profesionalnim posrednicima koji ne postupe u roku i na način iz stavka 1. ovoga članka, dozvola za obavljanje poslova posredovanja u prometu vrijednosnim papirima prestaje važiti.

Članak 269.

Stručni ispit i dozvole za fizičke osobe

Položeni stručni ispit za brokere i investicijske savjetnike/menadžere i dozvole za brokere investicijske savjetnike/menadžere koje je izdala Komisija do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a nisu ukinute, ostaju važeći.

Članak 270.

Opći akti Komisije

- (1) Komisija će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti opće akte o:
 - a) ograničenjima i zabranama prometa, načinu zaključenja i obveznim elementima pravnih poslova s vrijednosnim papirima (čl. 10. stavak 2, članak 18.);
 - b) izdavanju vrijednosnih papira (čl. 25. stavak 2., članak 26. stavak 1. točka q), članak 28. stavak 3., članak 45., članak 48. stavak 2., članak 54. stavak 1. točka e), članak 61. i članak 65. stavak 3.);
 - c) poslovima s vrijednosnim papirima (članak 79. stavak 3., članak 83. stavak 4., članak 85. st. 5. i 6., članak 86. stavak 2., članak 88. stavak 4., članak 115. stavak 2. točka g), članak 124. stavak 2. točka d), članak 126. stavak 2., članak 128., članak 160., članak 170 točka c), članak 179. stavak 4., članak 182. stavak 3., članak 184. stavak 2., članak 187. st. 3. i 4., članak 190. stavak 2, članak 193. st. 2. i 5.;
 - d) ovlaštenim sudionicima na tržištu vrijednosnih papira (članak 68. stavak 3., članak 74. stavak 5., članak 77. stavak 2., članak 90. stavak 2., članak 91. stavak 1. točka a), članak 93. stavak 2, članak 94. stavak 4., članak 103. stavak 2., članak 134. stavak 3., članak 136. točka d), članak 159. stavak 1.točka b);
 - e) objavljivanju i izvješćivanju (članak 166. stavak 3., članak 178. stavak 2., članak 209., članak 231. stavak 2., članak 237. stavak 1., članak 241. stavak 2., članak 242., članak 243. stavak 1. točka e), članak 244. stavak 4., čl. 245 i 247.).
- (2) Do donošenja općih akata iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način će se primjenjivati opći akti doneseni na temelju Zakona o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98 i 36/99) i drugih zakona.

Članak 271.

Prestanak važenja Zakona o vrijednosnim papirima

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98 i 36/99).

Članak 272.

Stupanje na snagu Zakona

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, v. r.

Predsjedatelj
Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, v. r.

На основу члана IV.Б.7. а) (IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ТРЖИШТУ
ВРИЈЕДНОСНИХ ПАПИРА

Проглашава се Закон о тржишту вриједносних папира који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 14. октобра 2008. године и на сједници Дома народа од 20. новембра 2008. године.

Број 01-02-600/08
23. децембра 2008. године
Сарајево

Председница
Борјана Кришто, с. р.